[illegible]
[illegible]

L. J. Chr. 21. gbr. 1771. z Giż 1

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Zweryfikowany do Introligowania.

Kiedy mi trzy Razy Listy do JW. Pana na pocztę przez Posłania Giżor-
wskiego ordynowane na drodze odebrano y do poczty niedopuszczono,
a z czwartą przecię Człowiek manowcami dojechał y oddał na poc-
ztę, ale y ta niewiem czy JW. Pana doszła, bo y poczty rewiduią,
wstrzymałem się był czas niejaki z korrespondencyą, dopiero gdy
naywiększa burza minęła, a tylko małe przesuwaią się obłoczki,
ośmieliłem się ten moy do Bakierzyszek przesłać raport, aza-
li niedoydzie, jeżeli go gdzie na drodze nieodbiorą. Y przeto wiele
opisywać co do Woysk sobie przeciwnych niezdałomisię oba-
wiaiącemu ażeby które y znaysprawiedliwszego doniesienia nie
uformowało jałowego sobie nie ukontentowania, dlatego per
breve donoszę: Że JW. Kossakowski Marszałek Konfederacyi Lite-
wskiey ciągnąc ze Żmuydzi do Polski z woyskiem swoim na 600
plus aut minus wynoszącym, przechodził przez Jurbork, Nowe=Mia-
sto Wiłkowiszki, Kalwaryę, Punsk y daley, a za nim ciągnęło Lże
Fabułow circiter 1000. Ludzi Woyska Moskiewskiego maiący. Za
którymi woyskami pierwiey, razem y potym wiele rożnych ciągnąc
Ludzi iakie tu nam czynili y dotąd czynią szkody przez zabiera-
niu koni, pieniędzy, broni, kulbak, nawet fantów trudno y opi-
sać, niewspominaiąc furażów do Kowna na Woysko Moskiewskie

odsyłaiących się czasu tylko przeyścia głownieyszych Kommend, wzięto
z tąd Owsa korcy 80. Siana wozow 30. masła fasek 4. Chleba bochne
wielkich 80. a coż jałowic, baranow, krup, soli, Syrow, ptastwa r
znego gatunku daremnie y wyrażać, Koni kilkanaście od Ludzi n
lepszych z wozami gdy furaż powieźli nieoddano, y przepadły, sło
wem niemal codzienne miewaliśmy nagabania przecie dopiero rz
dziey nas nawiedzaią, nayciężey nas trapiono na tenczas, kiedy
po potyczkach w Mazowszu pod Siekcami y Nowogrodem niemała
część Ludu Konfederackiego /: ktorzy po stronach będąc przerżnięci
niemogli się łączyć z Kommendą generalną za Udenenięm na
JJ.pa Koszałowskiego woyska Moskiewskiego z Pruskim złączonego :/
poszedłszy w rozsypkę na rożne strony, dopiero częściami rożney
kwoty bez kommendy y rygoru ciągnią na Zmuydź, rożne od
tych cierpiemy przykrości.
Co do Ekonomicznych interessow w krotkim oznaymuię wyrażeni
że JJ.pa Kamieńskiego na dyspozycyą Gizowską przysłanego
installowałem, JP.a Kochańskiego odprawiłem, Podanie niezakonczon
z przyczyn że werifikacyi remanentow bez JP.a Kochańskiego /: ktor
wyiechał służby sobie staraiąc się :/ uczynić niemożna; Judiciow
o Kamieńskich zupełnie dać nie mogę, poniewaź wiedzieć cnot
Człowieka a ile we wnętrzne, y iescze na krotkim czasie
Bozkiego iest dzieło Ducha, przecie co do Zewnętrznych sam

2

ma wiezły rozsądek, a gdy dowodami okaże jakowe doskonałości opisac rzetelnie nieublikę, tym samym powinienby należycie być dobrym, że probę Nowicyacką u samego Jeo Pana odbył, wszelako ia JW Panu za przysłanie dziękuię, żem się mojego własnego pozbył obioru, a to mię naybarziey martwiło, aby ode mnie installowany naymnieyszey niepodlegał naganie, bez czego nieobeszłoby się przecię.

Z Rawy: że w Prusiech, po generalnym tam nieurodzaiu, tak zboże drogie iż pszeniczy korzec po Złł pr 5. z okładem, Żyto po złł pr 4. co uczyni łaszt pszenicy Złł 300. z gurą Żyta Złł 240. a coż będzie na wiosnę, y u nas tak wielka drożyzna, kiedy Żyta korzec do tynfow 6. przychodzi, a pszenicy że ludzie mało maią y zamiaru ceny niema. A lubo cena zboża dość wielka jednak gdy rok nieurodzayny y mokry, że niewiele co ludzie nażeli, y tego część zgniła, nie tylko przedać niemaią czego, ale y Dworowi nawsep branej niebędą mogli oddać wszystkiego, a zatym y remanentu czynszowego coraz większego zostanie, chociaz niektorzy y przeszło z roczny opłacaią.

Pszenicy na spław dawniey deklarowaney z krescencyi teraznieyszey Gizowskiey, tyle taszto niedociągnieśię wiele wyraziłem, bo umłot tyle nieuydaie, blisko łaszta mniey być musi.

uważaię

uważaiąc że w tym roku dla niepokoiow żaden Kupiec z Zagranicy nie
wyieżdża dla kupienia owiec, a Siano w tym roku w Gizach mo[gło]
owiec zaś 87. na zimę chowaiąc każdaby woz siana ziadła, a
za owcę y przez zimę przechowaną po opaszeniu się w roku pro-
daiąc od summum pięć złotych y to niezawsze wziąć można
więc konsyderuiąc zysk y stratę, a cięższe iako w teraznieyszym
tym roku owce niezdrowe chude, kaszlaiące że im motylicy d[o]
szczętu wątroby poiedli, kazałem zwyczaiem tuteyszym iako y
my sami dla siebie z zbywaiącemi od płodu zawsze czyniemy
y teraz poczyniliśmy: wybrawszy 40. podleyszych owiec
starych albo tegorocznych oraz baranow y skopow, zostawiwszy
do płodu naysposobnieysze, porznąć, y z Saletrą y czosnkiem
w kindziuki posoliwszy poukładać, tak jako się y z wie=
przowymi czyni podrobami, y w kominie okurzaiąc zawędzić
dysponowałem, ktora na tak wielką u Dworu Pańskiego
na Ludzie y Rzemieślnikow konsumpcyą odestaną wędlinie
pomoże wieprzowey, smalec łoiowy baraniny wyśmienity my sa-
mi w domu y dzieci w Szkołach tym żyią; To tylko szkoda
że niedłużey iako do Zielonych Świątek konserwować się mogą
bo za nastąpieniem ciepła ciekną y psuią się, więc w zimnych
czasach przed ciepłem expensować, na ciepło wieprzowinę zacho-
wuiąc
Jeżeliby JW. Pan na Decembrowey Kommissyi w Grodnie znay=

znaydowaćsię życzę do Giżzbiec, przeciężby swoią własność oc-
glądał, y naszemu staraniu naganę lub pochwałę dać by raczył,
a jeżeliby P. BOG zrządził intencyą Pańską do tego chciał-
bym wiedzieć, wcześnie, żeby przecię piwo y mięso było obmy-
ślone.

Wnadzieię że mi papiery do procedèru z JW. Podskarbim W. L.
potrzebne z wilna będą odesłane wcześnie bo jeszcze in
Augusto pozwy powydawałem, a gdy dopiero do tąd onych
ad manus niemam, y niewiem gdzie się znayduią, a ro-
czki imminent, y w pierwszym tygodniu mógłby odeyść
Alteram tałiową mam deklaracyą Sądu, więc iuż
przyidzie na tey Kadencyi spauzować, taka to bieda
gdy rzeczy idą w prolongacyą, y chłopię ieszczy y
Podskarbi pan Kontrawenciy innych nieapprehendnie y
expensa niedadgrodzone, chybaby drugi raz Dekret wymowić
y znowu trzy Czerwone złote zapłacić, a Inwentarze y inne dokumenta
zkąd wziąć.

[illegible]
[illegible]

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Zjechawszy do Kowna dla sprawy z JW Podskarbim gdy znayduię za mymi JW Kasztelana Witepskiego regestr summaryiszowy zawalony aktorami, a Pański aktorat poniżony mimo deklaracyę JP Pisana; muszę odeyść nazad stąd do domu pieszo, bom tu był saniami przyiechał, ten deszcz śnieg spędził, a ku końcowi Roczkow zbiec będę musiał, azali nie będzie Pański aktorat na tey kadencyi mogł być wołany;

Jeżeli Jw Pan będzie się znaydował na kommissyi woyskowey w Grodnie ile się zbierze pieniędzy czynszowych jeżeli kaje odestane będą, a może y sam Jw Pan do Giż zbieży jeżeli droga posłuży.

O Gospodarstwie Giżowskim niedawno pocztą doniosłem dopiero tylko przypominam ażeby Jw. Pan pisał do JP Woyskiego Kowieńskiego o pozwolenie szpichlerza w Jurbarku

w Jurborku prosząc na Żyto y pszenicę Gizowską, w czesn
o to potrzeba prosić bo inni mogą ubiec. Do nog
Pańskich uniżenie bedę

Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodz.
Nayuniżenszy Sługa
Jozef Gieysztor. Kwz

3. xbrs 1771.
w Kownie.

d. 11. xbr. 1771. w Dydwizach

6

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodz.

Prawda iest istotna, że kilka niedziel niepisywałem, na ten czas kiedy się w nasz kray woyska przeciwne były się skupiły, a po wyściu głównieyszych kommend lubo y pisałem, że mi trzy razy posłanemu na pocztę listy odebrali, spodziewam się jednak że trzy poczty nieomylnie musieli doyść rąk Pańskich ięg iedna z Szawlowa na Mereç, druga z Giż na Bakierzyszki orynowane, trzecią w Kownie sam na pocztę oddałem, w dwuch pierwszych acz po krotku jednak, o wszystkich potrzebach, gospodarstwie, y installowaniu JPa Kamieńskiego wyraźnie raportowałem, dla czego/: że dopiero nic nowego nieurodło:/ referuiąc się do tamtych obszernych y wyraźnych doniesień, nieuwidzę potrzeżenia potrzeby; prócz że się wszystko czyni y stara podług sił y sposobności ku dobru Pańskiemu, co, gdy JW. Pan do Giż ziedzie oczyma będzie oglądać.

Z Kowna zaś pisałem że nad spodziewanie Aktorad staraniem

staraniem /: iako się dorozumiewam:/ JW. Kasztellana Uż-
skiego iest powiżony, tak, że niespodziewam się aby
teraznieyszey mogł przypaść kadencyi, ile dni krotki
Sąd siede, y Limitować przed kucyą będą, dla
go ociechałem z Kowna, w tym tygodniu peśle do
duiąc się cosię dzieie, bo były oczywiste pro
dzaiące, a ieżeliby /: czego nie rozumiem:/ zbli
zię Pański Aktorad zbiegnę do pilnowania one
Papiery nie doszły przez Człowieka Ittozyńskiego
brze to iest, lecz choćiaby y nie były, wszetak
ja atkak przypuściłbym, bo drugi Dekret sam
przepisałem tylko do Korrekty y pieczęci pod
uszy u Patrona zostawiłem, teraz krotka spraw
bo tylko vigore dekretu że non satisfactiom k
tkie petita: approbaty Dekretu: satisfakcyi: n
kazania, y pan kontrawencyinych distincte za n
wydanie

za niewydanie Srebra wraz przed promulgatum De:
cretum, za niewydanie Żony dzieci y ruchomości in:
spatio dwuch niedziel, y za nie zapłacenie na S. Jan
Złotych 424. nie wydzie tam probacya powtorna czy
iest Srebras w Inwentarzu Łowiniczowskim bo to
iuz sopitum: Że Oyciec Jego w Rudzie mieszkał,
y tam umarł; że tego Pana Tomasa tam spłodził,
że czasu podania Łowiniczowi był przy Bracie
Minorennis, nie miano racyi Chłopca de nomi
ne Brada Gospodarskiego w Inwentarzu specifiko
wać, (co ja przecię uczyniłem, gdy Jaśnie Wielmo
żnym Państwu podawano:) a dominiquino, Metry
ką Inwentarzem y examinami tegoż samego y
Srebrow wszelkich przez stronę przeciwną
stawionych, dopiero niewinieczesz JW Podskarbi re:
sponde satisfac, et puniaris, do Trybunału wara,
bo praecisa o zbiegłych poddanych appellatio, a
zatym

a zatym obaczym co nam Bog da, życzę barzo do JW. P.
ruciu, o promocyą altoratu y sprawy.
Nie pierwszy, a jak mam nadzieię y nieostateczny rozam
pamięci Pańskiey na mie dowod, że tyle mam wzg
du u Pana że moiemu skurczeniu y naprzykrzeniu
dla samego pozbycia się radby iuż Pan abym żądan
mego kiedyżkolwiek miał skutek, ale gdy to zwie
kę dla mnie przychodzi trudnością, znam że ta w
na iest ze mnie samego iż nate u Boga nie zasł
żyłem łaskę, lecz nadziei iestem pełen, aby ty
JW. Pan nieodstępnie do Ministrow y Woiewody re
kommendować nieustawał. Ten kogo do Pisa
rstwa Ziemskiego Warszawa promowuie niedopni
skutku to iest JP. Radoszewski bo całe iest zaie
trzone nań Woiewodztwo, a wszak dwa w Ziemstwie
są wakanse Pisarstwo po Pańskim y Sędztwo po
Wazgirdzie, toć gdy do nich pu[illegible]dą Urzędnicy Inne
zostaną w Grodzie wakanse, a dla Boga wiem iak
wielki u Ministrow ma JW. Pan szacunek, czyliż
takiey bagateli na tego nieuczynią interponowanie się
Ktorego ia iestem Podnozkiem J. G. KwT. Chr.

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Posyłaiąc do Kowna Człowieka swego Jenerała dla dowiedzenia się co się dzieie w sądach jak dalekie Akta Pański z JW Podskarbim, odsyłaiąc też do Patrona Dekret od JW Pana przysłany y na expens przesyłaiąc pieniądze nadgłaszam się do JW Pana z prozbą uwiadomienia czy będzie JW Pan w Grodnie na teraznieyszey Decembrowey Kommissyi. Zaczyna tu Poczta Regulować z Kowna przez Pilwiszki w Wiłkowiszkach więc tak JW Pan chciey sprobować napisać, obaczemy iakże się będzie udawała.

Juzem nieraz pisał żeby dobrze było gdyby tu do Giż JW Pan ziechać raczył, alem y to wyraził że z JW Panią żadney niebędzie wygody w tey Officynie, ktora jak iest obszerna wiadomo JW Panu z abrysu, y ta nie zawsze należycie cieplo zatrzymuie, bo z ktorey strony wiatr więcie tam

zimno

tam zimno bywa; aże gdy Pańska bywa z JW Pan
rezydencya zwiem Szaluch potrzeba wygod, iakiey
obszerności y wiele pokoiow, zaczym w tey Offi
nie niemoże być wygoda pravenio.
Na przyiazd JW Pana co potrzeba do Kuchni potrz
wszystkiego przysposabiać kazałem; ale śledzi ieszcze
niema.
O Zamowienie Szpichlerza w Jurborku od JP Wszystkiey
Kowienskiego supplikuię pamiętać pisać wcze
żeby kto nieubiegł, y gdybyśmy na bespiecz
Zyto y pszenice Litzołowską tam sprowadzał
juzem to wiele razy przypominał.
Miałem z Łaski Pańskiey swego Nadworne
Jenerała bom przez tego otrzymał Autenty
na Pańskiego Giżowskiego y swego Jenerał

dopiero gdy moiemu wyszli Pana y Dostać od-
mnie, Supplikuię o Autentyk, a kiedy to być
może y odwrot żeby WW mył sobie z innych
stworzyć Jeneratow.

Sęstwo Swoie protekcyi poruczam do nog
uniżaiący się iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana y
Dobrodzieja WW Nayuniżeńszy
Sługa
JG.

18. xbr: 1771.
w Giżach

Jezeli mi przywiezie Postany wiadomość z Kowna że Aleto
raz blizki to y sam pobiegnę

Mam wiadomość tęsz nie zewszystkim pewną że moie Li-
sty do JeoPana ordynowane na Postach Olitskiey y Oranskiey
Zawore JWo Podskarbiego przetrzęsaią y zatrzymuią

Tu bytność JW. Pana z rożnych iest potrzebna przyczyn, a o-
błiwie dla JB. Kamińskiego, a naywięcey ~~...~~ Samey
ja zaocznie nieopisuie zesłanych od JW. Pana, ale
gdyby odemnie tacy inftallowani byli byłbym
od JW. Pana naganiony. W Samym niewiele
devium prócz że ani Pańszczyzny ani mrey nieodsłu-
chaiąc woli cztery konie od dnia przyiazdu
chowa na sienie, y niektorych przygan nie
zbyt szkodliwych, ale sama nullius preci.

1. Janu 1772 w Balwierz.
Ks. Hz.

10

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodź.

Pisze JW. Pan że jeden tylko kray Zapuszczański tak iest nieszczęśliwy że pisywać ztamtąd niemożna poczty; y ja zgadzamsię na to że nieszczęśliwy bo dopiero kiedy przechody woysk ustały można pisywać, ale na pocztę mil 7. do Balwierzyszek posyłać, gdy zaś Woyska przechodziły trzy poczty zabrano pozdawię tych Posłannikow, więc y nie Leniwemu niesą sposobności.
W. JP. Woyski wyiachał do Krolewca; niemam wiadomości czy Szpichlerza przewodi; a iuz czas y można wyprowadzić, y podobno przyidzie udać się do JW. Galerego udaćsię y choć si sztym dać mu co z pierszeży.
Z wyrażenia w Liście Pańskim poznaie że w suspicyi zostaię jako bym z gorliwości furaże Konfederatom posyłał, a zatę okazyą oni Konie Ludzi Giżowskich zabrali; nie widzę tu potrzeby excplikowania się gdy przybycia do Giż Pańskiego spodziewaiącysię będę miał sposobność okazać dowody iż na ten czas w Giżach niebyłem, kiedy Kommissarzow z paletami y exekucyą przysłano, a przecię mniey szkody Giżom uczyniono jak innym sąsiedzkim dobrom, bom wcześnie prevenienda szkodom ostrożności y chronieniesię dysponował, Zat moy o takowy u JW. Pana niekredyt na ten czas chyba weźmie koniec, kiedy w Giżach o to odprawiszę inkwizycya, y przywróćięmi activitas.

Posłaniec z Bołtynki z Papierami był, one mi oddał, rezolucya do Sprawy nieprzypadła, bo dwa Akteraty całą zabrały Kadencyą tak ieden został in continuatione.

Jęczmienia część, albo y wszystek miałby się zbyć Abrahamom Pruskim bo potrzebuią, ale gdy w tym roku Żyto dziom na chleb udzielone być niemoże jęczmieniem na wiśnie będzie potrzeba y na nasienie.

Pieniędze żadną miarą do Grodna oddane być niemogą ba jak sam JW. Pan będzie w Gdzach zabiegę, bo w ważnieysze czasy niemam nikogo pewnego, a do tego szczęście, y niewszystkie wybrane, czekali Ludzie dobrey gi do Prus, ktorey do tąd niebyło.

Jużem wyraził przyczyny, że użyteczniey baranow było pobić niżeli chować, gdy przedać niemożna, a z kindziukami niema biedy, bo się one y przez mięsopust przy expensie dworu ziedzą.

Na wieprze okrasa będzie bo się 14. wieprzow karmi. Do nog Pańskich uniżam się będąc y

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
Nayniższym Sługą
Jozef Gieysztor.
Kw. 7. Anny.

ię 14. Febr: 1772. w Szczałkowie.

12

Jaśnie Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Wieczorem we czwartek nadesłano pocztę, z ktorą trudno iuż było gonić kazać Pana;
przeto ią na Olitską dla prędszego doyścia Ordynuię nazad; ktorą za
pozwoleniem Jaśn: W^{pa} Dobr: rozpieczętowawszy gazetę JJW^{m} Chęckiego przeczy-
tałem, lecz w niey nic pociesznego nieznalazłem; jeżeli na potym żałuie
ciekawsze JW: Pan mieć będzie suplikuię choć essencialiora przepisać
kazać y łaskawie kumunikować.
Za oświadczone nayszczodrobliwsze respekta Pańskie nayuniżeńsze u
nog składaiąc z sobą podziękowanie obowiązki wysługowania się na
osobę moią wkładam, że przecie JW Pan w ostatnim razie po-
trzeby moiey suplementować wesprzeć y dopomoc mi raczył, a do-
znawaiąc tyle dobroczynnych względow niemogłem zwyciężyć siebie, abym
osobiście w przytomności tu Pańskiey ostateczney suplikować
wdzięczności, gdyby do pomocy zabraniasię do Wilna z kiłka pod-
wodk z moim potrzebnym Gospodarstwem było z Gdzie pozwolono kto-
re co nayprzytrzebnieyszego sanną drogą z moimi zawiescby łatwo
pomogli, ile że teraz wiele ktorzy ani byli w żadney podroży, y kto-
rych konie do dalekiey drogi z ciężkim ładunkiem nie są zda-
tne, z moim zaś Lekkim Gospodarstwem łatwo by te mil
20. odbyć mogli; Dopiero jeżeli że znaleść mogę wyświadczenie
J Jaśnie Wielmożney Pani o tęż suplikuię łaskę
suplikuię, upewniam że JJWW Państwa mało na tym szkodować bę-
dzie zstrada, y Ludzie łatwo to odbędą, bo y expens ich zaś
stąpię.
w tym czasie pisania mego powrocił z Kucior podwodnik, co JW Pan w Liście
swoim zalecał dopełnić staraiąc się będę, ale nozamdum że na kwartę

marcowa potrzeba złotych 331. na wszki marcowe do Spraw
z JW. WW. Skarbem takoż bez expensu nieobeydziesie.
Pod nogi JWielmożnego Państwa głowę ściele. Ch.
Oregesti Deputatów y Delegatów supplikuie

17. Febru: 1772. w Pizach.

J. Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Zbiegłszy dziś do Piz wszystkie rzeczy wspak stoiące, a prawie z gruntu wywrocone, Bogu y Ludziom przeciwnie dzieiącesię znalazłem, y nie powinienbym alterować Pana tym doniesieniem, boby Staienny ktory tu chorował powrociwszy uśmie Panu opowiedział; ale gdybym za milczawszy sam niepodległ nie łasce Pańskiey dawsze że Kamień ski, więcey waryat iak maniak, a prawie bezrozumny po wyiezdzie Pańskim rozumiał iż Pize iemu się dostały y nigdy z Włodarstwa dać rachunku niema, niebyło momentu żeby kiedy nie był piiany, a zatym wszystko szedło y idzie po Pianemu, Dyspozycya piana przeciwna naturze nawet samey, dodam ak: klamuią wszyscy una voce dicentes że od poczatku Piz tak dzi: waciego niewidzieli Człowieka; wszystko czyni z krzykiem hałasem trącaniem biciem, że tylko Ludzi z terminu zbija, a nic użytecznego nieczyni; Ciwna po całodziennym zboża mieneniu na u padłszy zbił. polanem stłukł; nogami stratował; że Ledwo, u ciekł, y skrył się iam go sprowadził znowu do Dworu, ale do piero nieużyteczny bo chory, y dalej służyć niechce, a jabym wolał kopę Kaminskich stracić niżeli jednego Ciwna, bo to iepsze Dier. wszy dobry, y rozumny Ciwn choc młody.

Zwieczora z Żoną takoż piiany stłukli się. a potym się na Ciwnie

Wszy więcey co gadaią Ludzi o pewnym, przedaniu zboża, y innych czynach Kaminskiego gdy iechał do Grabowa, mówią że gdyby iechał do Krotowca wszystko

Skrupiło; y iuż im daley w czas idzie tym więcey odkrywa zły
natogów, których na pierwszym wstępieniu tyle nie pokazał,
naypierwszą miał o Pianistwie wzmianie exhortę, że z tego natogu
wszystkie inne gorsze rodzą się.
Koni swoich czworo razy wraz na sienie chowa od dnia przyiazdu
tylko tydzień przed przybyciem tu Pańskim był wyszedszy
siednego, proszę uważyć, kiedy tak iawney woli Pańskiey, tylko
opisaniem posłanowioney niedopełnia, y wyraźnie nie poważa
coż mówić, o tych dyspozycyach które powinne być z iego
samego dobre być czyniona. (To doniosłszy y ostrzegłszy
czekałbym innego przystać wcześnie y iak naypredzey przed W
zna, bo się tylko czas przewlecze y w połowę robotę weydzie
a przecie ten nietylko się niepoprawi, ale się coraz gorszym
stawać będzie. Zem pocztę oddał na stały Obliczeniey
dowod karteczkę przyłączam.
Z Prośbą ięczmienia dziś wysłałem do pewnego Ambmana
nad granicą mieszkaiącego.
Do Jurborka wywieźli żyta korcy 724. czyni Łasztow 12. y pul
bez korcy 6. Do Łasztow 13. doszłe się.
Respons od Żyda przyłączam, że wcześnie naprawd. aby tylko przy
ho od Pana była rezolucya.
Regestra Deputatow y Delegatow zupełne y Gazet, y co ciekawego.

27. Febru 1772. w Dyduizach.

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Odeszłey w Chwicie transakcyi kopią Jw. Panu przytączaiąc, co w tamtym opisaniu obszernie wyraziliśmy, to ia w tym kartełuszu per breve okryślam, et primùm przyczyny, które nayb[illegible]barziey nas wszystkich koniwinkowały, y nakłoniły, iż użyteczniey rzecz iłą w tak ciemney sprawie zaspokoić; się ugodą: 1mo Że pospolite mieśie przysłowie, iż lepsza tyczaza ugoda, za zmienne prawo, ale możesię czasem mowić, że temu tylko uzyteczna, kto ma dobrą sprawę, więc mijam tę przyczynę. 2do. Że prawo w naylepszey sprawie przecie zawsze spać wiedaie, a przeto każdy nie pomnożenia, lecz pomnieyszenia, owszem całe nayprędszego założenia swoiey żąda prawności, etiam w naylepszey sprawie. 3tio Że w takowych sprawach, gdy się lica po rożnych poznaydowały włościach y niemal w każdey wiosce iako y w Gizach, bo ci ktorzy byli w detencyi z Społecznikow swoich powołali, prawo kaze zprzysięgę się, iako się ich tam więcey nieznayduie, y iako żaden więcey Chłop niepomagał tak złey rakcyi, gwałtu, wiolencyi, zaboystwa, rabunku, czego żaden Ekonom ani Chłop zaprzysiąc niemoże, poniewaz na tak znaczny w całym roku odpust konkurs ludzi od mil kilkunastu przybytych, niewiem ktoryby Chłop w domu się osiedział, ile dobra pozwanych, w takicy są Chwity bliskości zytuowane; Z doswiadczenia bo zylu lat nam praktykowanego wiemy, że każdy Chłop iedzie, iedni za potrzebnymi interessami, drudzy dla samey kradzieży pijatyki, y rożney swywoli, inni dla prawdziwey dewocyi, inni zmyśliwszy tonę do mnostwa y zgromadzenia kompany

kompanij Brackich, a w tak znaczny tłumie rożney kondycyi ludzi się zbieżd wszczęł y tumult, mogę wierzyć że pili, rabowali, bili, dli, brali, y przez noc całą puste miasteczko zrobili, tak że samey Austeryi Sklepy zawalili, uszali u drzwi y okien powy li, stoł y połogę rozmuciwszy zabrali, piece kominy, y fundament pod piecami wyproli y wywieźli, że same tylko zostali ściany, mnitkow zrabowali, y taką iakiey ani kiedy czytać, nie tylko [illegible] zdarzyłosię akcya uczynili; A ponieważ nie znalazłby się taki, Ekonomow y Chłopow ktory by na punktach wyżey wyrażonych mogłsię uprzysięc, tedy pewnie y sąd przy licach opładać kazał. 4to. Że y Jmo Kowień w Wisogierdowskiey sprawie est sa Sapienti. Dla tych więc y innych wielu ktorych niewyrażam przyczyn zdało nam się kombinować, y taki dyspartymend do opłacenia uczynić y opisać się, a na Chłopow rozdywidować, bo się y oni sa niewprzysięgną, gdy w tych wioskach znayduią się lica, y iuż ten ieden drugiego wydaie.

W początkach w sprawie wszyscy za Ziechaniem Urzędnikow br lismy się do inkwizycyi, lecz gdy potym wszyscy się pogodzili trzech nas tylko zostało, [illegible] Sotorski Plenipotend JO Xa Kanclerza y Hetmanow wielkich, Kołłoński Plenipotend JW Podskarbiego W. y za sługa Panski, ale widząc nalegamie y pro samych Urzędnikow fortiter strony przeciwney utrzymywanie do kom binacyi skłonić się, y przez samych Urzędnikow dyspartymendow nia przystąpić musielismy.

15

Aże mieysce proporcya do wielości Poddanych wregulowana, wiedzieć nale=
ży przyczynę, iż Jedrzeych pożycya dobr do Otwity odległeysza,
przez co niewszyscy Ludzie tamsię znaydować mogli, y innych
mnieyszość winnych osob znayduiona w impozycyi ukryta.
Do czego tedy rospustna swywola Chłopska przywodzi Pa=
now iako y Gizowscy uważyć proszę: że nim się na nich wy=
bierze złotych 300. ze Skarbu założyć będzie potrzeba. In=
super Urzędnikom na Inkwizycyą przybyłym po Trzy Czerwone
złote dać musiałem. Y tę złłs 108. a in uno złłs 408. kto wie
iako prętko się wybierze ponieważ dopiero wielka hołota, y rozna
chleb im dawać, a nie od nich brać co można.
Te Sześć Czerwonych złotych ktore Urzędnikom dałem wziołem z Pienię=
dzy pewnego Xiędza Plebana u mnie w depozycie do krotkiego
czasu będących. Proszę tedy rozkazać wiele dziś uraz opłacić
potrzeba: To iest Wisogierdowi . . . . . . złłs 300.
Xiędzu dla Urzędnikow wziętych oddać . . złł 108.
Kwartyi zapłacić - - - - - - - złł . . 321.
Jabym rad mieć z łaski Pańskiey assygnowane f. 600
} złłs 1339
Owsz tego wydałem na inkwizycyi złotych - - - - - - 6.
Siano y owies y wiktuały dla Ludzi z dworu wziętem.
Niezapewnili Urzędnicy będąc w Otwicie o Roczkach marco=
wych, y owszem mowili że niepewne, jednak sieżeliby sądzić
będą, y tam bez expensu nieobeydzie się. A tu tylko pe=
wne Tynfow 800. za Zaczwienia kwity, 200. za Wory da=
|ię

daie pewny Amtman nad granicą Pruską y po Tynfu 4. tylko
szczędzie o podwody nie mogę zgodzić, bo on pretenduie aby Gi[ze]
w zimie zawieść, odległość mil pięć.

Jużem proponował Sentom o zamianę gruntow, y długą z nimi o to miałe[m]
konferencyą, konwinkowany się odemnie możnymi słowy y radą, ale w
ny y wnętrznym przeświadczeniem nie chcą żadną miarą pozymow
y zaufać żeby to, gdy się Jaśniepaniemu Pańskiemu czym mogło,
nie było ku szkodzie, y więcey wierzą że to się czym na ich
zgubę, lubom upewniał, że y na tymże mieyscu siedzieć, y tyle
pola mieć będą. Lecz że to bezemnie stać się nie może Lag[o]-
mi chyba gwałtownymi sposobami, bo tam w takiey okoliczności
pomiara, y Ekonomika, y zgodzenie posiedłow, y uważenie kon-
weniency zachowane być powinne koniecznie, tak żeby y wygodn[ie]
dla dworu y Użyteczniey; Wygodnie dla wiosek y przynaymniey
nie zmnieyszy dla nich pożytkiem uczynić wszystkie można
co zimę się niezdanie a na wiosnę ia niebędę. Dopuściwszy za
jakiey osobie nie znaiącey się na tym wszystkiem przystępu
arbitrarie ad executionem, wszystko się opak stać może, za
czym moie zdanie iest takie, aby na ten rok tak, iak iest
dopiero wszystko zostało.

Urzędnika jednak jakem pierwiey wyraził odmienić życzę, bo im go dłu-
żey oglądam, tym więcey w nim wad niedobrych upatruię, coż będzie
gdy nad sobą czuć niebędzie zwierzchności

16

List Pański 17. Febr: z Hotynki datowany doszedł mię z Lihei
szek w Dworku moim Witkowiskim podług informacyi na koope
ie do Ekonoma Witkowiskiego wyrażony.
Nie ustychać u nas, aby […] przedsięwzięto niewypuszczać za
granicę zboża, tylko fama idzie niewiem żeli pewna, ale
jutro mam widzieć się z w. JP. Woyskim Korzenieckim ob.
zernie się otym rozmowiemy, a potym poślę do Żyda Ba
trymańskiego y wezmę kondrakt faktury.
Jenże w. JP. Woyski w tych dniach wyjeżdża z tąd do
Stanpetu.
Za uwiadomości aż niepomyślne Pani Dobrodzieiy nayspokornieysze
uniży składam dzięki, o więcey supplikuię.
Y diegestr Deputatow y Delegatow.
W moiey gwałtowney potrzebie supplikę do JW. Pana
pierwiey przesłałem, y JW. Pani protekcyi y pomo
cy y równey uczynności y świadczenia żebrałem
czy mogę przyspać ten raz pełną niemam
uwiadomości; a już się ręka moia zbliża y
dwoje buntuie się.

x

d. 10. Mar. A° 1772
z Liz

17

Jaśnie Wielmożny Mości
Dobrodzieju

Jak prędko zaszła Dyspozycya Kommisarska, zaraz kazałem kowalowi ukuć
klacz po Łazdowskim na Cztery nogi; Sanki y Szleie kupiłem; na
drogę dla Szkapy owsa garcy 10. Siana Kita ważąca Funtow 40. Chleba
kukiełek 5. Krup garniec 1. Soli pułkwarty. Pieniędzy na Piwo y
Śledzi Złł. 2. na Siano jeżeliby tego niestało Złł. 1. wszystko Złł. 3.
Przytym donaszam iż, Gospodarstwo w Należytym porządku y pilności od początku Służby moiey trwało y trwać będzie póki tieł
Jaśnie Wielmożnym Państwu y Zwierzchnikowi memu podoba.
Podjeżdzie Pańskim z Liz Zmłocono Reszty Żyta kop 52. y Snopow 10
Namierzono Korcy 177. gar. 8. Jęczmienia Zmłocono kop 85. Namierzono Korcy - 195. gar. 7. Jeszcze do młocenia kop 109. Snop.
Owsa do młocenia zostaie kop 125. Snopi 50. Czynszu po
odieżdzie Pańskim ieszcze wybrałem Złł. 100. Za wyszynkowaney Wodki Barytek 2. Odebrałem od Szynkarza Lizowskiego
Tynff. 89. za Przedaney Plewy Korcy 97. a po groszy 5 y Szeląg 1.
Złł. 17. groszy 7. Szeląg 1. Słomy nie nieprzedano, tylko
Zaliczam y kartka kommisarska Żytney Wziętey w teściernikach
Jechała Sęka do na Kryjwania Pszeniczy Mokrey wozy 2. Ja
Jegomości Sękesowi Także wozy 2. a teraz jak Nay ostróżniey obchodziemy się, bo więcey po odieżdzie JW Pana, z Stowarzyszenia przypędzono Wołow 10. a z Dydniż Jeszcze więcey.
jak Słownica mnie dlagnoju Pisze JPan komisarz że przypędzą. Jeżeli co zostanie po wymłoceniu Reszty zboża, to przedamy. Siana donaszam JW Panu iż tę pół odrzyny od szpichrzow wszystkie zmiłe wagnoy obrocilośći, tak żey za Słome

Za Stérnę nie chcą kupować, a co w drugim kątku dla Cieląt y Jgnią[t] do przybyłych z Wykocenia, to y z tego do Szestakowa zaleciłem odesłać kit 30. Ważące kamieni 8. y Funtów 4. do Wilna Ukręcono kit na nied 7. po 32. idą kit 224.

Na przeplatów Przęsel 14. wywieźli Kleszczeni 16. Podpor 56. Żerdzi

Do Szpichrza Kuchar[s]kińskiego do Szpichrza WJPana Mejer[a]

Zauważono Żyta Korcy 719. y kwitt wziąłem od JPana Konono[wicz]

Szafarza WJPana Mejera. w Pirowskim ieszcze Szpichrzu zost[ało]

Żyta Korcy 83. to y te, jak JPan Komisarz kozdy sporacie od[e]

zostawiwszy proporcyonalnie na wydawanie dla Czeladzi y Urzę[dników]

Siekno już osnowali y tkać wraz będą. Także do Nowego miast[a]

tkacza odesłałem, aby Serwety wyrobił. Len zkreszczoney Anni 17[..]

Niemenentem podany, po Czesawszy do przędzenia po ważywszy [od]

dałem. Wieprzów 11 k. do Skarbu w Samego pełnia pobić ka[załem]

Tem, które mięso Stęmiałe w korytach w Wolnym Duchu o[..]

dzięć baty z Saletro. Którego Percepty. Kostek Pamięczynych 22 k. Słu[..]

Ozorów 11 k. Schab 23. Kotrpi 46. Okorków 46. Polędwic 23. Pochrzeptk[..]

Grudzin 11 k. Wątrob 11 k. Letkich 11 k. Serc 11 k. Sadeł 11 k. Słoniny 1[..]

Nyrek 23. Kiełbas Par 50. z Czosnkiem y Pieprzem, bo Mejeran[u]

nie dostali, Tłustości od kiszek przetopioney garn 1.

Na Czeladzi 3. wieprz 1 k. dla Urzędnika ~~wieprz~~ 1. Kozy.

Jęczmienia Korcy 200. ma zapłacić z Stołpian Mejer od ku[pca]

Zawu Pruskich, który wziął Probkę tego Jęczmienia, a gdy dało[..]

tał po czemu, odpowiedziałem jemu że popłat płaca Jyrfa[..]

a Czerwony złoty po złł 16. y od 25. Korcec na mey. 4 złł[..]

18

JPana Komisarza do Dydaiz pojechał gdzie dalej, nie mam iescze Rezulucyi od Komisarza Czy zgodził się, Czyli nie.
Zbieżnicy Powstały do nayniższym JWPanu Dobrodziejowi iż z Kraiu którey wyszło tylko wódki Faczy Dwornych 15: ½. iescze trzydo z likwidacyi zprowadzić do skonatego, niech Pruby wywiedzi, Czy niebędzie więcey. y ten sam winnik będzie co zawsze Rędziy. Ja do Pełnienia tego. Co wszystko dowiosły adarce y Rzepakteir Pańskiemu Oddawszy Piszę się zewszelką aplikacyą

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja Nayniższym
Sługą
Antoni Kamieński mp

P. S. Oreczy moie naymilsze Boskie, Upraszam Obydwa JWielmożnych Państwa Dobrodzieiów, aby przez iakie okazyą Transportowane mogły być. gdyż Ja y Dzieci moie Ubodzy potrzebaią tych Rzeczy.

Jaśnie Wielmożnemu JMći Panu
Chmarze
Instygatorowi W: W: X. Lit: Staroście
Tyzowskiemu Panu y Dobrodziejowi
Cele

w Hotynce, Pilno. a pilno

dię 20. maii 1772. z Dydiiz

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodz:

Znayduię ysię dopiero w Dydwiżach nadgłaszam się na początę Libeńską z doniesieniem że zbytem ięczmienia o mitę za granicą Andmanowi Pruskiemu korcy 221. a to tak: zawieziono korcy 220. namierzy to się 235. ponieważ szesnasty korzec na upad potrącono, poszło korcy 14. a za 221. po pułpiąta tynfa uczyniło tynfow 994. gr 18. które po gr 36. uczynią złotych 1193. gr 12. a że złoto po pułdziesiąta złotego dać chciano, więc się wzięło berlinkami. Z których y Ubogierowi mniej złł 300. ale detrunkowawszy na czym z Regentem Żydzi nieprzyięgli złotych 240. y kwarty złł 332. opłacić się ięzy y za dane Urzędnikowi złł 108. Odbiorę y za młynek ieszcze gotowy złł 72. oddadzą, y dla mnie zostało by się złł 440. a że na kwartę starające się złota trzeba będzie dać po złotych 19. a przyimą po złł 16. gr 22 i. więc niemało upadnie, oraz na sześć Czerwonych Złotych Urzędnikom danych złotych sześć pyydzie, chcę Xiędzu u którego się po życzyły złotem także oddać. Ięczmień y młynek sam kondraktowałem. Żyd Butrymański przyimie na frakt na swoią sześć ne Żyto Giżowskie, gdy dopiero Uniwersałami Mo[?]skiewskimi wolny spław ogłoszono, ale niewiem czy dać może

swego

swego frahtu w mozdach, poniewaz przyiaiąc do niego nie odebrałem sposobu, bo go w domu niezastano, tylko kiedym z wilna powracał widziałsię z nim mowił mi że może dać tam frakt rowny, ten dopiero na woli Pańskiey czy Gizowskie Żydo na swoią brać zać wicinę, czyli na frakt oddać; a w mozdach na swoią, frahtu uystaracsię.
Za pozwolenie kitlu pokorne do naygłębsze unog Pańskich składam dzięki, wszak y dziewięć iest kitlea, ale za tyle niewezme ręcząc y assekuruiąc tak potrafić, że y ludzie y skarb Pańskiemieć naymnieyszey niebędzie krzywdy.
Tak dawno prozbami mojemi przykrzęsię JW Panu, a ięszcze mi żadnego szczęścia w Woiewodztwie nieudzielito honoru, o y o obożnienstwie zamilczano, czy go iuż komu innemu oddano, niewiem, dość że nikt do mnie nieodpisał. Dopiero JP Radoszewski Sędzia Grodzki umarł; zmiłuysię Panie Dobrodzieju potrzeba, żeby mi ten oddano wakans, wszak wiem dobrze iak osoba Pańska poważana u Ministrow, u Woiewody, y u Samego Monarchy, więc y mocno ufam. żeby niedmowiono, gdybyś tylko Panie Dobrodzieju mocne do wszystkich za mną rospisać czyli instantiales. Drugi wakans w tymże Grodzie po JP Jelenskim, ktory z Sędstwa Grodzkiego Trockiego oddalitsię do Sędstwa Ziemskiego Mozyrskiego, więc by iuż po Radoszew

Radoszewskim mnie niedmawiano, gdybyście JW. Pan chciał mocno przyłożyć. Wszak takowa funkcya nayimniey by mi do Służenia JW. Pu y w dobrach y na wszelkie rozkazy nieuczyniła przeszkody, owszem skwapliwszego (: lecz mnie y dopiero zdaie że ochoczszy[m] y wiernieyszy[m] być żaden niemoże Pann: służy: niłaby do pełnienia, ile tylko wydołałby[m] mógł, woli Jego.

O Kamieńskim potwierdzam moie poprzedzone pisania, y albo rezolucyi # ieżeli ten sam być ma, # albo przysłania innego na Dyspozycyę czekam.

Soli ad Solissimo bo tak iestem obligowany y obowiązany ażeby[m] ullateny nikomu nieuyiście w iak nayskrytszy[m] zachował sekrecie, jednak iamsię oświadczył że JW Pu oznaymię, na respeci zezwolił, aby tylko nie listownie; lecz iak dufaiąc w Pana, że to z Jego nieuynidzie in publicam famam, y w równy[m] sekrecie zatrzymano do należytego czasu zozdanie doniosę.

Widziałem się z wiadomą osobą będąc w Prusiech która dużo chorowała, a teraz lepiey ma się, y po długim rozhoworze przyznał mi się że go Minister w który[m] naywiększą pokładał nadzieię mocno zawiódł, wiadomego dla tego dokumentu nieuprawił, y mocno mu złorzeczy, udatnie iuż inną iść drogą y 4000. zł[otych] ofiarował, żeby takowy na Żonę mógł otrzymać dokument, wszakże czy otrzyma czy nie, zupełnie iest indemnizowany zbyć, a przysięga iż nikomu innemu, iak tylko Jaśnie Wielmożny[m] Państwu moim, y oświadczył się że byście nieli, to woli mniey wziąć kilka tysięcy, a tylko innemu, a nie wiadomemu Ministrowi Dziadu: iczema, y mnie samego dla sporządzenia inwentarza iak y za który[m] moznaby zbyć obligował. Całym tedy życzę sercem, bóby przy tym zaś inaczey y tam ta wyględała possessya. I trzeba będzie zadrugi zlecać JW Pu dla zakończenia. Gdy poszła fama że umarł oddano

Przyjęciem post fata unius persona JWm. Litewskiemu Marszałkowi Upiżdz…
Jakie wiadomości o woiennych obrotach suplikuię komunikać
Oraz regestru zupełnego Deputatow y Delegatow niemam, suplikuię
Do nog uniżawszy się piszę się z głębokim osoby szacunkiem

30. marca 1772
w Dydwizach

21

Jaśnie Wielmożny Mcie Panie y Dobrodzieju!

Odsyłaiąc kwartę do Kowna odzywam się y na tę pocztę do JW. Pana a niemaiąc cobym doniósł, bo przeszłą pocztą na Pilwiszki ordynowaną o wszystkim wyraziłem, na tę tylko przypominaiąc mię Łaskom Pańskim y do Jego Miłościwego udanie garnąc się protekcyi dotero, iż zapomniałem przeszłey poczty że po JW. Leonie Radoszewskim nie tylko Sędstwo Ziemskie, ale y Podczaszstwo zawakowało Trockie, więc iżeli nieco większego y poważnieyszego, tedy przynaymniey choć co mnieyszego z tych wakansów aby JW. za promocyą Pańską mógł osiągnąć suplikuię, do nóg umizaiąc się zostaię

Podnożkiem

L. J. Chr: 18. apr: 1772. w Giżach.

22

Nim przybiegł Szymon od JW. Pana ordynowany, dniem przed nim posłany Żyd moy Dyduiski odemnie na pocztę do Pilwiszek, przywiozł mi z poczty list Pański dd 28. marca z Mira datowany, w tymże interessie o fraktu pisany; y tegoż dnia posłałem do Giż naypilniey zaleciwszy JP. Kamieńskiemu aby tegoż momentu wybiegł sam do Butrymańcow dla finalnego z Żydem rozmowienia się, y aby wziął z sobą Człowieka, ktoregoby prosto z Butrymańcow do Stołynki z rezolucyą od Żyda otrzymaną mogł ordynować, iakoż P. Kamieński wraz wybiegł, lecz gdy Szymon przybiegł wysłała sama w pogoń, y dognano go w Pakoszowym miasteczku o mil 2. od Niemna; lecz musiałby drugi raz iechać, gdyby tey był przecię nieużył rostropności, ale z Pakoszowa sam wracaiąc się posłał iednak tego Człowieka, ktorego miał z sobą dla ordynowania do Stołynki do Butrymańcow napisawszy do Żyda, y listy Pańskie do mnie, a moy do siebie pisany dla informowania się posłał; Żyd odpisał iż porozumiawszy z listow że na wieczne Pańską w mostach fraktu dostać niemogą odstępuie umowy, y Żyda Giżowskiego w Jurborku będącego, dla czego y respons własną iego pisany ręką przyłączam, ktorego pro omni eventu należy dać JP. Bielskiemu z iniunkcyą aby niezatracił. Szymona wraz odprawić chciałem z rezolucyą, ale y szkapa słaba odpoczęcia potrzebowała; y on mowił że mu JW. Pan drugiego dnia Swiąt wyiechać ztąd kazał, y tak się stać, zadawszy mu Złł 5. na drogę, y podniesieniem do Kumin. Jadąc z Dyduiż do Szozdabowa wstępowałem do Giż, y tam cztery dni bawiąc się wszelką a wszystką generali titulo uczyniłem dyspozycyą tak co regulatur do Gospodarstwa Dwornego, iakoteż y do Poddanych. Co do Dworu Obiecałem naymnieyszy kawałek pasiek na grunta y Łąki wyczyszczonych pokazałem, z zupełną informacyą opowiedziałem gdzie wydzierać na grunta, gdzie na Łąki z pniow iuż wygniłych oczyścić, gdzie gnoie wozić, gdzie gwałtownie potrzebne rowy choć pańszczyzną przekopać, gdzie pszenicę a gdzie żyto

ziać, na reszcie zawiodłem mieysce w klinie od wymiaru Sznurow włosckowych pali stałe do trzebienia na łąki Dworne, z kąd przecie y w tym roku znacz być może suplement jeżeli pilnie y życzliwie do przyczynienia przy zędą. Karczmę w Hadamarynie spieszyć kazałem. Woły dworne y swoich osim do Orania Chłopom rozdałem, Jak Owies od gruntu by konkotu ięczmień od Orca do siadienia wyższy należy informowałem, słowem wszelkie na każdym mieyscu we Dworze obszedłem, na pokładu obiecałem, coby czynić z ich nayłepszym dobrem Pańskim należało dowodnie, jak y wyraźnie opowiedziałem, informowałem nauczyłem. Co do włosci każdy obiecałem wszystkich ludzi potrzeb y dolegliwości słuchałem, wiele ułatwiłem, trochę do dopełnienia Ekonomowi zaleciłem. Kilku Gospodarujących ludzi z domow oddaliłem Synow, Szwagrow, Braci Gospodarzow tameczznych, y nie których z strony przychodzących. Gospodarz mniejszych y maiętnieyszych poosadzałem, o powinności y daniny umówiłem. W Rudzie na jedynastu kątnikow po dniu sześć maiących placzy y Ogrody wymierzyłem. Ulicy wyprostowałem, reparacyą mostow, drog, rowow pilno zaleciłem, Dziesiątników do porządkowania ustanowiłem, Dozo ich niektóre obiecałem, mieysca gdzie rony po winą y karą kupa musza wytknąłem. Lipy po drogach nowo wysadzać, stare zganione wnowić y pogradzać udyspotowałem, sprawy porządzałem, satisfakcye poczyniłem, winnych ukarałem, y tam słowem wszystko tak u spokoiłem, że zupełnie z wszystkiego ogulnie są kontenci. I to iuż ostatnia moia żey wiosny dla Państwa Dobrego mojch iest okazana usługa. Jedno mi tylko ięszcze, a to nayprzykrzeyszo, naytrudnieyszo y prawie nieznośno zostaie, że iuż od niedziel czterech z Ztyrz rzami kłocze się Rudzkiemi do Ząd nie zakończyłem y niewiem sobie stanie

pali się niedowiarkowie uparci; Kontrakt złożywszy Arędę odpowiedzieli; Za Rudzkę Ztt 450. a za Dworną Złotych ito (tylko dając czasy niewzdzyę niepotocy, na reszcie dworną karczmę pro : obiecto żadną) a gdy po-statkiem y Dworną wziąć w Arędę, wraz browaru, ogrodow, placu obszerniejszego gruntow y tyh Dodania do niey pretenduią, a więcey postąpić niechcią. Jużem się zniżył, aby Rudzka in eodem zosta-ła statu, toiestza Ztt 600. a co się na niey detalłowac miało, żeby za Dworną tantisper niepretenduiąc żadnego dodania przy browarku wydawienia (na czym dwor niema szkody) na jeden rok Ztt 150. dali, lecz całe niechcą, kilka karczem zamowionych maią, dla samego tylko zasiewu y długu na Ludziach, oraz kabaku, y własnym kosztem budowanych Chlewkow też probuiąc szczęścia, y iżeli by się do moiey kłoniłi ceny oddałbym zochotą pro hac sola vice, może też nie nastąpią pomyślnieysze czasy, że będzie przyczyna Aukcyonowania Aręd. Dopiero kazałem ogłosić w Litewskich Maryanpolu y Dobotiszmie o wolnym Rudy zaarędowaniu, za-den się nie pomysła, żadnego zarut zżych czasow.

X Maryan kilka dni w Gizach siedział dla słuchania wielko-nocney spowiedzi, jakoż chyba kto niechciał, ten się niespowiadał.

Dyspozycyę dodania na wieinę, Okrasy, Solma, mięsa, y do Utadawania Ludzi uczyniłem. A jeżeli się Austerya zaarędowie to y Zyta reszta odwieziesię, ktorego iescze iest więcey 60. korcy.

Zyta na polu nieźle się pokazały, ale Pszenica całe niedobra a wielka część pokotku ią zaiętego.

Owsa resztę więcej zostawiłem, mniemam wiele będzie wszystkiego
P. Kamieński cieszy się że y ia po tejże cenie to iest po puł[?] ...
Żołnierzi zbytem, a nieuważaią profitu że tu tylko mił 4. a tam ...
wieziono.
Co pisał że siano zgniłe iest, klamstwo jawne, bo tylko w jedney
części odryny z wierzchu co potmiało zgniło, ale gdy wybrano
go z boków y ... całe dobre znaydziono, a że się nie zbyło y ...
lepsze nie tylko w Gizach ale y w urzędzie, stało się dla tego że ...
siendzie Boskie in levamen Ludowi swemu przytłiu y wygodnej ...
spieszyło wiosnę.
Pieniądzy od Jęczmienia zbytego, od przedanych płew, od czynszu, ...
dy y Szynku złotych kilkanaście zostanie oraz za wołu zbycie ...
jnego; za którego Żydzi dawali ## 4. y na ich kontrakt ia ...
samo, iaiec y za ptastwo wyprzedane, więc to od przezorności
y doskonałości kalkulującego dependować ma. Ja chyba ... C.
nie raz się przebiegnę dla oglądania Łąk, Urodzajów y dobrey
albo naganney Ekonomiki, jeżeli mię Bóg w Zyciu zachować ...
Proceder z JW. Podskarbim iest zlecony JP. Szukszcie Patronowi, y ...
na początek rozkłazu majowych umyślnego z listem do mego posłał. A
JW. Pan raczy pisać do Starosty, Kasztellana y Urzędników
Patrow in parte salariatus, albowiem wyniesiony, wysoki, Dolu...
menta y Dekret ma, Za tobą krótka satisfakcyi Dekretowi
Pan Kontrawencyi ... bonifikacyi usus Poddanych y dalszego ...
pendas.
W tym czasie bycia mego w Gizach trzech Lwińskich Gospodarzów dobrych
na osadę przychodziło, in spe że ponieważ Szabras niemasz ony z Giz ...
dani, nieprzyiołem żadnego, ale im tym czasem na strome przebyć radziłem, a potym do ...

do Giż że się przenieść będą mogli upewniłem.

Proiekt do kupli wiadomy iest y u przedaiącego nieodmienny, lecz to nim przyidzie ad effectum Sekret koniecznie iest potrzebny.

O młynku iużem doniosł żem kupił y odebrać go z Stołupian, a sprowadzić do Jurborka udysponowałem.

JP. Radoszewski podobno surrexit a mortuis, y mnie że to tylko samo wypuścił umyślnie quasi umarł na tenczas gdy mu odkładać przy Xięgach Grodzkich Proćkich summę złł 6000. należało, a oney niemiał. Oboźnienstwa iuż podobno nieprzyiąć, gdy mi go do tąd niedano, y komu iest oddane niewiem jednak szukać Protekcyi y promocyi Pańskiey nieustanę.

Oznaymiłem Ludziom Gizowskim że, co się z nich w Obicie JW. Wizogierdoni założyło do szeląga zapłacić muszą y wmnieysi będą mocno ukarani.

JP. Siemaszko co odpisał niewiem, do którego ten list od JW. Pana przy stany swoim Pozytakiem Człowiekiem. respons przyłączam.

Za Gazety nayspokornieysze u nog Pańskich składam dzięki, które mię mniey uieszyły.

Regestru Deputatów y Delegatów do tąd zupełnego niemam pisał raz Pan w liście że posyła, ale włożyć w kopertę zapomniał. JP. JP. Stol. Potocki pisał do mnie zamawiając votum do Laski koła W.°

Po napisaniu tego listu przysłał do mnie z Niemonoyć naiętego JP. Bielski, abym wraz posyłał do Giż, gdyby na dzień 25. apryla okrasę y inne rzeczy przywożono do Jurborka, y tak wraz ordynowałem.

A zatym ieszcze y listu Żyda Butymańskiego JPO Pana in authentico niedodałam, bo go odesłałem Panu Kamienskiemu gdyby oddał JPanu Bielskiemu, zarekommendowawszy gdyby niestracił, bo mógłby czasem

Żyd w Krolewcu mitrężyć quasi o zawod maiąc moie listy że mu na pałud żyto iurborskie będzie oddane. Ale kopią przepisanie ktora iest w te słowa: . . . . z 11. apr 1772.

Wyrozumiałem z listow do mnie teraz przysłanych od Wm Pana Dobrodzieia że ina w gurze J.W. J.P. Instygatora Koronnego na mały ładunek, niechcą aby krescencya Pańska była rozdwoiona, na cudzych wicinach. Zaczym bez żadnego zawodu ustempuię, wolno bie brać na Pańską wicinę, albo komu oddać, y dysponować swoim, bo ia swoie żyto w gurze iuż inaczey dysponowałem. doniostszy zostaię na zawsze:

25. maj 1772. w Wilnie.

Co dnia onegdayszego doniosłem pocztą sub figura, co się ma stać z Trybunałem, to teraz wyraźnie donoszę, że z Ordynansow JWo Generała Sołtykowa na dnia 19. 20. y 21. Woysko Rossyiskie stanąwszy na placu Zamkowym w kilka dniy uszykowane bramy y wszelkie przeyście do Zamku y izby sądowey zatamowawszy każdego dnia niedopuszczało nas do wsiachania zobliganą ąż aby Trybunał był Limitowany, a tak my na Ulicy przed bramą pod Rochitami sądy do dnia dzisieyszego dostawszy, a sztafetę z doniesieniem peracta rei y z prozbą rezoluciy wysławszy rekreacyi prożniackiey Używamy. Dziś znowu na sądy iechać mamy, y za tamowaniem one do kilku dni, nim z Warszawy przyidzie rezolucya sądy dostaną.

Co uczyniłem na dieżdżie w Giżach inszem o uszydłkim y o Gędzie doniósł pocztą JWo Do, teraz pisze Żona moia, że tam Kaminski historye wyrabia, ustawicznie będąc piiany przeciw naturze, Zwyczaiowi krajowi y horyzontowi rządzisię, Ludzi bije, że się miełka uczeć z rozey ziem ukazała, iednego na panszczyznie tak zbił, że spuchły leży, y na śmierć go Xiądz dysponował, Lawby w Gospodarzow poucieklaki. Jawnie słyszeć dalesie, że za tu iden Lan, Żona moia przeiadem do Dyduiż wstąpiwszy do Giż, ale przelękła się relacyi y płaczu wraz z tamtąd uciekła, stwem dziwackie iego historye Żona pisze do mnie. Przysyłay Panie Dobmo innego. aby tylko Lepszego, a ten niech idzie in czas planas, daysto Trybunał bę dziesię sądził, czy nie, wszelako o J: Panie być w domu mu

dzę

mnożę, to albo sam odmienię, albo kogo innego upnzę, a kiedy się
bunat sądzić niebedzie, to y owszem, lepiey sie pro vella mi
dogodzi, nieznosną bowiem ponieymnie stratę, a z Tryfunatu iej
y szeląga niewziął z nas żaden, nawet na sztafete Złotych
Trzyiata niebyło w skarbie, musielismy się składać po Zło[?] 12.
U JP. Krzakfusa byłem, y obszernie mowiłem, bez ezlusowania
zieżdżać w Mińsku deklarował, za przyjęciem pojazdu, więc
ia y wraz przyjęłam; ale kontraktowac ze mną niechciał, tylko
zniażony odpowiedział, że się ia z JW. Inatyzgaterem zgodzę.
Na dacie poslednieyszego listu Pańskiego niemasz oznaczenia
kędy pisany, y kiedy w Mińsku wyiedzie nieoznaymił JW.
więc ia y w Mińsku y do słonima barwiane piszę listy.
Z Gubernatorem Antobutskim mówić będę o satisfakcyą
z Żyda Dłużnego.
Oblig mniżeli rychło przyjąć, spodziewamsię być w Dom
jeżeli nieumrę.
W Kownie Roszli zalimitowali y Akteratu z JW. Podskarbim
Wielkim niedowstali. Nogi całuię Pańskie

,a potym do

y Dziś po uderzeniu siudmiey godziny nikogo na Zamek niepuszczaią y z prostych ludzi.

d. 1. Junij 1772. w Wilnie.

Z Listu Pańskiego 25. maj z Słonima pisanego a tu mi w Wilnie doszłego miarkuię że Rezydencya Pańska ieszcze w Słonimskim znayduie się, przeto ten kartelusz do Słonima adressuię, donoszę: że tu schodzimy prawie siedząc y zawsze odwoływaiąc iako y dziś niewpuszczeni do Zamku są-dy do izby odwołaliśmy się.

Mamy pewną wiadomość że Sztafeta nasza doszła rąk Nayiaśn[iejszego] Pana, ale rezolucyi żadney ani od Ministrów ani Monarchy nie mamy, y to naybardziey mię nad innych trapi, Że niewiem iak długo w tym Próżniactwie, a z wielkim expensem bawić przyidzie, y kiedy nastąpi rezolucya z Warszawy. Inni przecię nie tak teskni osobliwie Młodzież, ale mnie do Gospodarstwa przywykłemu prawdziwe wchodzi desperacya, y śmierci się rzecz rowna, y iuż nieodmien-nie iestem rezolwowany wyiechać do domu y więcey nie-powrócić, co Nieodmiennie uczynię, wszak iażeli się zie-dzie, z czego nierozumiem, będzie Trybunał, będzie ko-mu y bezemnie komplet uczynić.

Dziś radę czynimy y ieszcze nie konkludowaliśmy czy Pocztę, czy sztafetę, czy Kuryera, czy Delegatów wy-słać do Warszawy, co wszystko prócz Poczty koszt nam przyniesie, a spodziewam się iż bezprofitnie.

List do W. JP. Rodziney od JeymPanny Sędzianki inklu-duię niewiedząc kędyby ztąd prosto na pocztę ordynować.

Wybaczyć mi Pan raczy że y do JP[a] Pawłowiczа w pilnym interes[ie]
tu list przyłączam.

Kopie Listów kommunikuię, nadzwyczaynego dziwacznego
y nie praktykowanego konceptu

Dyspozytora do Giż całe życze przysłać, y na kiedy on stan[ie]
w Szostakowie może prosze mię tu informować, bo się
iesczе do przyszłey poczty w Sobotę stanąć maiące
tu zabawię. Za nieprzysłaniem bowiem do Giż D[...]
spora innego, ten zapewne Giże zgubi, y ia potym
nie będę miał z kim naprawić, kiedy Ludzi mał[o]
będzie.

6. Junij 1772. w Wilnie. 78

Doczekawszy się rezolucyi z Warszawy od Nayiaśn. Pana obowiązuiącey nas do dalszego w Wilnie utrzymywania się nim z Petersburga odpowiedź, musieliśmy sessy odwołać do poniedziałku po S: Troycy, y sami do tego czasu bawić w Wilnie listem Krolewskim obowiązani iesteśmy. Gdyśmy niedopuszczeni do Zamku sessy przed bramą na Ulicy pod Kościołami odwołać do dnia 15. Junij kazali po wołaniu przez Jenerała głosem dość wyniosłym, Kommendant Woysk broniących Zamku nierównie głośniey wołał; hac formalia: Kliczy ty y na szczio leto, a ja każu da i liboh Trybunału niebude, y Wy lepsz idte do domu a darom ne sedyte y ne krite. JW. Jenerał Sołtykow sam na ten czas był w Izbie sądowey, a potym in Collegio invalidorum u JXdza Astrzendewicza, gdzie list Krolewski pokazał w Izbie kazał z onego przekopiować, którego JP. Olzmiański od nas podawał.

Kopię takowego listu przesyłam, a Kanclerskiego iesz-cze niemam.

Na prozbę moią konsensu na Kiawlię żadney

żadney od JO. Xcia Imci Kanclerza nieodebratem rezolucyi: li w tę sobotę nieodbiorę, będę znowu prosił JW. Pana ponowienia zaraz interpozycyi.

Przyjeżdżaiąc Żona moia witłuaty dla mnie nowe absurda Kamieńskiego wyraja, iż Chłopi przybiegali do Ostałowa prosząc gdzieby przez mię zrznie, a przeciwnie JW. Pann było doniesiono co się tam dzieje, rzecz JW. umn Pan Dobrzyy iak nay pręd-dzey przysłać Dyspozytora swego, a ia ab-tylko uważał kiedy ten Dyspozytor stanie w Szczałowie, ale muszę wziąć z Gei po-wóde, którą zbiegnę dla porozumienia z prosze a prawda nowemu, a może y że wszystko do domu powrócę, iżeli z Peterburga mię zwołą sądzenia Trybunału. Lecz Kroł Jego upewnia o pomyślnięy rezolucyi.

Dzisieyszey nocy uyszło wszystko więcey tysiąca w Wiłkomierskie y Upitskie dla uśmierzenia tam kup tituł Konfederacyi.

Jaśnie Wielmożny Mości Dobrodzieju

Iże czas mi wystarczył tyle mogłem uczynić attencyi; y żądam z całego serca okazać — prawdziwą ochotę, ale oney służyć pragnę prawda że pokazano mi to za przybyciem moiem, że się obeydzie bez moiey attencyi y służbie w Gazecie, ia też dotąd nie wdaiąc się, nawet ratowanie, y gdy się doyrzałem, że byłoby z Pana szkodą, iże dowiedziawszy się, że Jm P. Kaminski trzytygodniowym zapadnieniem umarł, że na ciężko słaba, Ciwun zachorował, zjechałem zpieczętowałem zachowałem wszystko, y tym Czasem, z Bubkiem w ziemszy Towarzysza osadziłem.

Wm Pan przyszłe na dyspozycyą bo unas
dney niemasz, dobrzy wymarli, złi nie zdadzą
pewnie; Złaski Bozey szkody zadney niema
wedworze, Bydełko zdrowe y szczęsliwe, Zyto
y Pszenica iakie trudno gdzie rowne w ob
Kraju, iarzyną wschody arey pozdnie, bo dy
y wczasy dobre y iak potrzeba przechodzą.
Owsa. posiano Korc. 122. Jęczmienia. Korc. 95. w Jesie
zostało Jęcz: lepszego. 76. podleyszego wcale ktorego
do nasienia ani stodon uzyć. Korc. 171. ten kazałem p
trzebnym dawać na chleb. do iesieni na odsyp. Ow
także w ziarnie. Korc. 59. Zyta może ktorey zost
ktore na Ordynaryą poydzie. Regestra Niebosz
poszłam z tych się JWWm Pan. Dobrodziey lepiey
formuie

jak z moiego doniesienia, Wódki na szynk nie siła, Więdliny w całości ale przestrzegam aby ię kazał przedawać bo iuż ku szkodzie przychodzi, znayduią się drobne mole, które w krótce porozpory konsumować będą. Pieniądze iakie ich znała złotow u Pani Kaminskiey która powiedziała że więcey nie ma. odebrawszy zrachowałem zapieczętowałem y u Thadeusza Senka zostawiłem incognito: in specie diversa. to iest

Berlinkami.	Tynf.	130.
Koraczykami.	Złł.	25.
Pruskiemi szost.	Tyn.	30/.
Pruskie: Tynf.	Tyn: -	44.
Talar Bi 1.	Rubel star. -	1.
Pul szostaczkami	Tyn. .	22.
odszyptkarza przymni	Tyn	30/C

Żeby to nie komissya Wayskowa na którą ziechał musiałem sam był pojechać dni kilka y krocké

rozstroione rzeczy na ciągnąłbym do koncu, ale y

dale niech tylko prędko ktoś będzie przystan

wszystko na takie dobrym stanie; gnoy przy

nie wożono, y mało co nieoblężono ale iuz do

Ozie dysponowałem, reszte Człowiek opowi, że

Ruda skorzała Bogu offiarowac, ia zebym do cz

w Grodnie rezydencyi razemby zemną powrocił p

Starry do G. Sciolkan Noys Swidlue polecie

mie Łasce iako prawdziwie wiernego

JWWPana Dob

dzieja y Nayniższego Słu

Z Grodna

d. 14. Jun. 1772.

Jgnacy Szczykowski

20. Junij 1772. w Wilnie.

Złe się dzieie w Oczyznie oczywiście każdy doświadcza, aże gorsze następuią nie
czy rozumnieysi przenikaią. Wiem że JW. Pan dokładne ma wiadomo
ści z warszawy iż Woyska Moskiewskie z Austryachiemi złączone Kon
federacyi resztę wszędzie poznosili Marszałkow w niewolę zabrali
y ta się iuż skończyła, fortecy przy Częstochowy dobyte y iuż
requiem ogłoszono, ale quietem gorzey naruszono, W tym interessie
nieszerzę się, bo wiem że to JW. Panu rownie y obszernie iest
wiadomo, oraz że Kray dzielą, że Krol Pruski Prussy polskie
obiął, posyłanie, y Panem Dziedzicznym się mieni. Konfedera
cyi reszcie Protekcyą daie, a w Polszcze Teatrum belli
te Potencye naznaczyły.
Trybunał iest in activitate odwoływania od czasu do czasu
do czasu sądow, y Deputaci capaces expensować y stracić to, co
całego wieku niektorzy (: uti naypierwszy Trocki :) z pomocą Opa
trzności Boskiey) krwawą zebrali pracą, staraniem, niedoiedze
niem, niedospaniem y wszelką skrzętnością, Powiktuiąc iż
tę cząstką sami y Dziatki żywić się mogą.
Aże y Ogulnie y szczegulnie podobało się Bogu umartwiać
Obywatelow Krajow naszych, niezapomniała wszechmocna
Jego prawica y JW Pana; kiedy w tych czasach, w Rzeszce
Giżowskiey Rudzie Dwanaście domow naymaietnieyszych
Gospodarzow ze wszelkim a wszystkim zabudowaniem y
maiątkiem do szczętu zniszczył Ogień. Między ktoremi
Stodolnik, Sielak, Jatcki, Wychowicz, Masis, y inni Maią

maiątki, tey nieuszli nieszczęśliwości.
Dyspozytor Kamiński umarł, Gospodarstwo dziwnym idzie por...
kiem, lubo Cun dobry, ale go ludzie niesłuchaią, ...
nieniem gdzie się zadzieli. Zbiegał tam JP. Stanowniczy ...
kowski, y co się znaydowało zboża przemierzył, co więce...
czynił nieniem; Dla tego więc wyieżdżam ze wszystki...
z Wilna do domu, a podobno y bez powrotu, kiedy nieum...
przełuży do sądzenia Trybunatu doczekać się rezolucyi. Lubo...
szą z Warszawy abyśmy nie wyieżdżali, y odwoływaniem ...
bawili się, y czynią otuchę że się Trybunał sądzić będzie. ...
z naszych jeden Deputat Olędzki w Warszawie, ten pis...
na tę pocztę do Marszałka że stanie się 21. Junius w Wilnie, ...
namienia iż obligacya sądy odwoływać, anie limitować od dw...
zachodzi, z upewnieniem iż Trybunał będzie się sądził, nie ma...
iednak pewności kiedy; A tak ja niechcąc próżnować y cha...
interessom Gizowskim dogodzić wyiadę w Poniedziałek to je...
dnia 22. Junij. Zostawiwszy w Wilnie dwuch ludzi ...
omni eventu, y rzeczy ruchomości, y wiktuałów, a gdy dad...
znać o Trybunale że się sądzić zacznie znowu zbiegn...
Lecz na porzucienie kuferków moich muszę za łaską
Pana zezwalaiącą, powrócę z Giż.

Dyspozytora do Giż czekam iak nayprędzey żebym go mógł installować nim się Trybunał zacznie.

Pocztę adressować przez Kowno, Pilwiszki w Giżach napisawszy do JW. Naborowskiego ieżeli by(m) niebył w Wilnie gdyby tak przytknie dojście Poczcie Kowieńskiey zalecam: mendować.

Żyd od Żony mojey przysłany z Szostakowa te przywiózł o Giżach wiadomość.

JO. xże Jmść Kanclerz przysłał przysłał mi Konsens na ... JW. Strażnika Litewskiego wprawdzie na dwie Osoby ale z niemałym errorem napisany, bom ja wyraźnie pisał iż ten Kawałek hibernowy zowie się Kiawlica a w Konsensie napisano Ciahlica, poprawić trudno bo tak musi być, y w Aktach; że JO Pan będąc Sekretarzem rożne miewałeś praktyki quid agendum suplikuię o radę, Zmiłuy się Panie Dobry da con silium et medium abyś mi inaczey przepisano, albo jakim sposobem poprawiono, bo y do Kommissyi in strument tym że errorem napisano, niewiem z kąd to tam wyczerpniono, co iestem na świecie nieurodzitosię, Ratuy mnie Zmiłuy się JW Panie.

Po Zmarłym w Mińsku Deputacie Trockim Strawińskim z
wakowało Miecznikowstwo Trockie, wiele oprócz Kandatów
Konkurrentow do Warszawy, z pisanymi różnymi za sob
instancyami; y ia o też Miecznikowstwo pisałem do J
Jmci Kanclerza wyrażiwszy że y ia mogę mieć za sob
instantiates JJWW Woiewody Trockiego y Instygatora
Litewskiego, supplikuię więc względow Pańskich napi
aby przynaymniey to dano było gdy mię inne ominęły na
dzieie, y aby JW. Woiewoda Trocki pisał suppli
do tego Pana instare. Nieopuszczay że mię Pani
Dobrodzieju, a jak Pańskie zawsze dopełniać będę
wzkazy.

C. I. Chr

dę 3. July 1772. w Dydwizach

32

In crastinum po S. Janie staraiwszy w Giżach wszystkie rzeczy opak stoiące znalazłem, y gdyby nietak poczciwy iaki teraz iest był P. Ciun ambysię czego dopytać można, przecięż że tenże Ciun w ugorowym porządku — wszystko to nakażdym mieyscu do skutku przywiodł cokolwiek in=formowałem y zaleciłem, y zachęcaiąc go do dalszey wierności, a chcąc utrzymać bosię chciał za przybyciem moim oddalić, jur: giełtu złotych dziesięć (: do woli iednak zostawuiąc Pańskiey :) dołożyć deklarowałem.

Zastałem w Giżach Tatara samotrzeciego niewiem in quem finem ulokowanego regestra zabrane y do JW. Pana także niewiem in quem finem odesłane, ktore że tu dopiero nieznayduią się barzo iest niedobrze, bo ani mi Nowemu Dyspozytorowi Nawrockiemu ie=szcze die 30. Juny tylko tu przybytemu podania napisać można ani uczynić z Kaminskim aiż nieżyiącym rachunkow, ani cza=dzieć wiele podług regestrow od samey pretendować można pieniędzy, ani przeto samey uwolnić (: ktorą karmić potrzeba :) ani z Ludzmi werifikacyi o Remanenta pieniężne y ona=rane zboże werifikacyi uczynić można, słowem bezczynnie po Wilensku tu się baviąc, y tylko ustne Nawrockiemu daię reguły dalszego Gospodarowania y informacye.

Ptastwa przypłodku żadnego niemasz, Masła tylko faseк dwie y to

bez soli, a ieszcze iedna niepełna. mleka garkow 8. y śmietany
dwie części tłuczki; przędziwa barzo mało, słotość nasze Gos
darstwo bezpożytecznie. Cieląt przeszłorocznych dwoie zdech
Zupełnie, a teguroczne ieszcze tylko iedne, co są żywe
do tąd piękne dziesięciorò.
Jeżeli regestra prętko nadesłane niebędą, to ia mało tu uczy
uczy dobrego będę musiał do Wilna wracać się, iż żeby
Trybunał sądzić poynie; a Sama Kaminska będzie musia
zosdać y być karmioną, bo wiem że niewszystkie pienią
dze oddała, y sama się przyznała że wzięła Złotych
na depozycyą ciała do Maryanpola prócz inych expensó
Na żałoby sporządzenie #6. bo się y sama ustroiła,
dzieci paradnie w żałobę przybrała, nim nadjechał
koni dwoie przedała, y tylko iuż teraz dwoie ma, kto
aby nieprzedała, dozrzeć kazałem.
Ludzie pogorzeli maiętnieysi samizie buduią, lecz w pansz
czyny wolni, uboższy zaś aby włość biernioną zwiozła pr
kazałem, przynaymniey na Gumna, co iest naypotrzebnieys
a u dwuch maiętnych tylko domy mieszkalne pogorzel
tym iść panszczyznę kazałem.
Zyto należycie dobre, ale przecie użątek wielki być n
moż

nie może, ~~dla czego~~ że ten połetek rowami od wymoczenia niejest ubespieczony, dla czego ieden szmat wielki dla wody z Lasow nań naciekaiącey, ma Żyto rzadkie ma=łe z dyrsą y mietlicą.) Pszenica, żeby cały Uro=dzay był pszenicy, byłaby arcy dobra, ale zbyt wiele iest w niey dyrsy y mietlicy.

Jarzyna – ponieważ tymi dniami mamy tu dość wiele dżdżu, a wszystek gęstki drobny y spokoyny, spodziewamsię iż będzie arcy dobra, tylko trochę przeciwko ~~[illegible]~~ punktom y informacyi moiey uczyniono bo przygęściey siano y niektore mieysca naięczmień przezemnie wyznaczone owsem zasiano.

Mowią tu że JP. Juszkiewicz wniosł do dworu Giżowskiego malignową chorobę, ktorą wszyscy przechorowali, może by y Kaminski był wolny od śmierci, ale chcąc się leczyć zalewał upał gorączkowy piwem z ziołami, jakby oleiem gaszące ogień, aż też zgorzał przez error.

Słoniny iest połci 17. ze cztery możedię obrocie na czynsz a 13. y część drobney więdliny ieżeli niekaże JW Pan wziąć do siebie rezolucyi supplikuię możesię przedać.

Z Obligiem JP Siemaszki sprawię się podług informacyi

O Nawrockim jeżeli zły albo dobry rezonować nieumiem, obaczemy w dalszych obrotach y sposobnościach, znałem go jeszcze szesł... tniego u Pa Szwarchofa do ostatniey posługi używanego, bez do cnót człowiekowi nie przeszkadza, może być dobry, ... y wstąpić niepowinienem, aby przynaymniey choć ten ... uszy po konopce udatsię, czego się naybarziey strzegę drugim radzę y ostrzegam, to teraz praktykuię, żeby ... że przez częste Gospodarzow odmiany szlufuią dobra.

Gwałtownie iestem potrzebny słomy kułowey kop pięciu suplikuię z Ziż wziąć pozwolić, będę starał zasłuży...

JK= Stanowniczy Jęczmienia korcy 10. owsa korcy 1... dla siebie a 20. korcy owsa dla Tatara wziół z Ziż

Karczmę Adamaryńską zrzatałem koniecze bo iuż y kro... na ścianach stały, ale że y iowki krotkie y nieszczęsny... budowane były, krokwi spuścić, a ściany zewdłuż przy... dać, y pod drak ściany spuście kazałem.

Wyraźnie y obszernie doniosłem JWu Pu po dwa razy ... po S. Jerzym że Arędę Rudzką musieli przyjąć Żydzi iż sami z depołkę na ieden tylko rok złł 50. a ... Podwórzy czynsz daie się. Donosi Życzliwy Sługa.

34 D. 13. Julij 1772. w Czorsztynie

Piszę tę expedycyą za okazyą do Wilna wychodzącą, która że już na końcu nie dopuszcza mi obszernie opisywać stanu Giż, czyniąc tylko attencyą mojej woli Pańskiej za dość każę ten karteluszek na pocztcie Wileńskiej oddać donaszając że Nauwckiego ufundowałem; pochwalić ani naganiać nie dać: to tylko o nim daię zdanie że lubo trzeźwy, y nieospały oraz ich chyi, ale więcey wątpię żeby tak iak w Giżach potrzeba wyciągać był użytecznym, dalekoby poczciwszy okazyią zpraszey, ale może się wyprawi.

Regestrow niema żadnych u Kaminskiey ani perceptowych ani expensowych; a przeto y z nią się nieczyniwszy w Officynie ulokowałem, y wiele oddać kazałem y Krowę do szabiatu (bo by dzieci umarli) wytłoczyć musiałem.

Pisałem do JWo Bukowskiego o regestra też iako doyda zaięcia bo Nauwcki w Grudnie rzeczy zaraz ulokował, y tylko Grudna dwie pokury po nie posłał.

Żyta dobre, pszenica barzo mietliwy y dyrzy mamiete, tego roku na wynioślejszych y samych ciężkich czerwonych glinach lepsza jako widziałem, w Żudunowie, y u JPa Piłkowskiego tylko z całego kraiu kuleyszeyza barzo dobra, a na Czarnoziemiach wszędzie mietliwata, iako y u mnie w Czorsztynie.

Jarzyna byłaby cale przednia, ale zbyteczne dżdże tak psuieli; za przy dolinach iuz zostanie.

Młynek do Gurbarka dostany. Ks. Jusfkiewicz dawno Czornowaszy do Krośniewa daną z Giż pokorą odiechał.

W Szpach, Stajniach, płocien, Nabiału, Ogrodow całe ma
map, zięchfali[?] wszystko z Gospodarstwa gdy w iednym
wlimi piąty Ekonom, a z Konopli tam gdzie iest Kontent
Urzela w Szpach pieniędzy Zebrałem, y wiele Naurzeliem[?] podał
notacyą Przytaczam. Kazawszy z pedania wypisać.
Ze w takiey mowie litera do Pana dostana być niemoże
nie miałem racyi brać do siebie.
Do JJP[a] Szymańskii intro[?] powiadę.
Jako JW Pan ma rezolucyą od Xcia Kanclerza O mie
ymilowaństwo oznaymie suplikuie.
Ja z wielkim chowam całe Gospodarstwo, y du-
dzi dworu y konia iednego dla dania uwięzień
czasu sądzenia, albo całe nie sądzenia Trybunału
U Kamińskiey musiało zostać wiele pieniędzy oka-
zuią to okoliczności, ale bez regestrów rezonować
niemamiem, y pedanie Czerlowskie bez nich spisałem.
Pokazywało mi regestr rzeczy u Państwa będących.

D° 29. Julij 1772. w Szczałunie 35

Jadącey do Mereczа po Dźieci Żonie moiey oddałem tę expedycyę, aby oraz tam na pocztę oddata, w ktorey doniesie J.W. Panu, że w Giżach przecię Gospodarstwo Lepiey iść poczęto. Siana wozow Letnich 107. przez rozy od żedney kropli dżdżu nietykanego zwieziono. Ugor Arcy dobrze wyrabiadie. Łąki w Ugorze na rok przyszły oczyszczaiące się pnie wygnite wywracać palić, kępy wycinać, rownować kazałem, tak żeby iuz ten pokłtek tak doskonale był zakonczony, aby nie o nim myślić od tąd nazawsze niebyło potrzeba. Wydarte pasieki y niektore łąki oraz na pszenicę już drugi raz zorano. Dźiś, y iutro to iest w Dzień S. Abdona y dz. 31. przesz na głowę trzebić y drzki obijać kazałem, tak we Dworze, iako też y Chłopom pod surową karą trzebić y drzki obijać kazałem, aby Dwor dozyrzał y przymusił, bo te dni wcałym roku są naylepsze iż y nigdy niedroznie, y pień prętko wygnije.

Jarzyna całe należycie dobra, generalnie wszelka.

Przepłoty osobliwym ~~sposobem~~ sposobem stawić kazałem, y już po niedzieli skonczy, to iest przasek 8. wzdłuż z iedney y zdrugiey strony tylez postawić kazałem, tak tylko szyroko jak śrzodkiem może wóz przeyść, y na wierzchnich ferdziach krokiewki postawić y pota-

tawszy nakryć, a kiedy się ialiie zboże w przeztob ktaść
dzie, to do irzedka ułtadać kontami, a od pola ktosa
a tak w komet jako zawsze w gurę wyżey stojący, w
deszcz niebedzie mogł nabić, bo konte będą pod da
z ktosow zaś od pola będących jako zawsze w doł
cych się y woda ścieczę, y łatwiey wysychaią, tak
w tamtych dobrach JW: Pan każe porobić; od pola d
podpory, a we irzedku w gurze związanie. Żeby zaś
iznu wiatr podiąć y zrucić niemogł, krokiewki do
dzi przyszrufowae; a Zendzi ostatnie wierzch w dziurze, a
na samym wierzchu słupow uprawione y osadzone
blem przywierciec.

JP: Siemaszko Talarow bitych 58. dla Mnizek odda
w Złocie rachuiąc Czerwony Złoty po Złotych 18. co w
mi Złotych 464. a prowizyi p 8. a Cento za Lat 2. da
złotych 76. in uno Złł 540. to iest dał ze wsz
stkim Czerw: Złotych 30. spełna. w ktorych hollende
skich # 16. a Cesarskich # 14. y nato wszystko z
tak odebrał mam od Jmci dokument.

Przywiley dla mnie na Miecznikowstwo oddany iest
od

36

JO. xcia Imci Kanclerza wzwzl na rece w JP^a Cywi
na Cinna y Sędz^o Ziem^o Trok^o takoz za mną instancyią
ego, aże JW^o Pana za mną interpozycya musiała
sprawić u Tego ministra apprehenzyą, y mnie do
otrzymania przywileiu dopomoc, nayuniżeńsze u nog
Pańskich składam dzięki.

Względem erroru w Konsensie Loco Kiawlica Ciahlica
napisanego, pisałem do JP^a Tarnawieckiego Sekreta
rza Pieczęci, ktory przysłał mi list JW^o Strażnika
Litewskiego za mną pisany do JOxcia Kanclerza,
że Ciahlica napisano, iednak kazał mi odesłać do
Kancellaryi tenże Konsens z expedycyą do Kommissyi
ktory z poprawieniem przepisawszy mają podać Nay
iaśn^o Panu; a dla uniknienia wątpliwości y expli
kowania się Krolowi Imci tenże List JW^o Strażnika
y może mają pokazać. Supplikuię tedy JW^o Pa
na napisać do JOxcia Imci y JP^a Tarnawieckiego Sekre
tarza aby mi poprawiony Konsens z Instrumentem
do Kommissyi prędko był odesłany, bo w Zaręki
w intercyzie opisane popadnę, ponieważ się termin

przyznania cessyi barzo bliski, a ja konsensu otrzym...
niemogę, ktory iuz od niedziel kilku dla odmienie...
do Kancellaryi Pieczętarskiey wesłałem.
Słomy kulowey z Giz tylko iedną kopę aż niedoczek...
uszy assygnacyi Pańskiey wziołem, bo wszystką
na Pogorzelcow y na pokrycie karczmy Adama
rynskiey dysponowałem, y tak iescze szmat ka-
czmy niedokryto.
Regestra Kaminskiego umyślnym przysłał mi JP
Bukowski z Holynki bom do niego o te regestra pisa[ł]
ale niemass tey specifikacyi ktorą JP Szafarniczy p[rzy]
słał JW Panu wiele z przemiaru zboża po śmierci
znaydowało się, niemożna przeto bez tey specifikacy[i]
kombinować; w ktorym zbożu deceß albo Supe-
rata znayduie się.
Ponieważ do tąd Trybunał nie zdziesię, choćby się kied...
y sądził iuz za nie poiadę, owszem przed primam Au-
gusti iyszy tam do Wilna poiadę po ludzi y rze...
Do nog Pańskich uniżenie się Protekcyi oddaię się
mieczn Wł: Trz...

W Narockim przez wielkiey powolności do tąd nagany niema, owszem trzezwość y posłuszeństwo chwalebne

D^e 7. augusti 1772. w Szostakowie. 37

Posyłaiąc do Wilna dla sprowadzenia ludzi y rzeczy podwody ten kartelusz na Wileńską pocztę oddać kazałem, dla tego iedynie abym dowody moiey okazał attencyi żem pilny korespondencyi, lubo pisać nie mam czego, bo się w Szkach wszystko dobrze dzieie należytym dzieie gospodarstwo porządkiem. Jarzyna wyśmienita. Oziminy mały będzie Użątek. Połetek ugorowy arcydobrze uprawiony y same Żyta należycie uprzątnione. W teraźnieyszym na Żytow na dniach 29. 30. y 31. July na morgow 4. Lasu wytrzebiono. Karczma Adamaryszka kryć nieskończona. Pogorzelcy mocno się budnią. Ja z JW. Podskarbim Wielkim o Chłopska mocno się ucieram. Konsens ad cedendum z poprawieniem, y przywiązany na Miecznikowstwo iest mi przysłany; a że w Imie y JPo Pana interpozycya sprawie musiała apprehensyą nay uniżeńsze u nóg Pańskich składam dzięki.

Kiedy się rozpatruię w Regestrach Kamińskiego niemałe upatruię niedoskonałości y defekta; kiedy y za bagatele iako to za przedawane plewy, siano słomę [illegible] nie znayduię w percepcie, ani żadney nigdzie notacyi. Do nóg uniżam się.

Trybunał ad primam Septembris odwołany.

14. augu: 1772. w Giżach. 38

Szczegulnie dla tego żebym niepodlegał naganie niewinnie na mnie
zawsze na mnie władanney, żałobym z Lenistwa zaniechy-
wał korrespondencyą, nadgłaszam się z doniesieniem żeśmy y
Żywi y zdrowi; y wszystko by się dobrze działo, gdy wszy
stkim ogulnie na pokoju niebraknęło.

W Giżach siana iak ruty zielonego zebrało się wozow kię
cey 200. letnich, dość że odryna przy szpichlerzach
zapałowana y zabita, w drugiey odrynie zaięto nabita
dać przez dwie części, lecz niewiem czy się dołoży.
Żyta pięknego czystego y więżej wiedlicy wzięto kop
Nro 300 zgura lecz całe niepłenne. Jęczmieny mało co
zęto, potym się o niey doniesie. dopiero nayięk-
sze o. ugore staranie. Jarzyna generalnie
wszystka arcy piękna, Choćby na całą zimę JW
Pan założył w Giżach rezydencyą, ręczę że owsa
y ięczmienia, stanie y zostanie. Protekcyi Pań-
skiey

Panskiey doznawszy w dołożeniu się z instancyami do Ołtarza WWMci nayuniżeńsze u nog zlewy składam dzięki. Do przysłanych przez JPa Bukowskiego regestrow miarkuię, iż substancya Kaminskiey zaięta zatnie żem do tąd oraz tu utrzymywał ponieważ choćby z liczba żydziey wynikło z nay[…] wiedliwszego rachunku nic u niey przecie wziąć niemożna, gdyż się prawdzi ruska przypowieść, ho[…] mu rozboy niestraszon, więc iey wyiechać kazałem; ale się nie barzo wybiera, bo nie wie [...] kąd iechać.

Sługa Panski.

O Pu Nawrockim twierdzić mogę bespiecznie, że do tąd nic nie[…] nił nagannego, owszem że iest staraiący y posłuszny tylko trochę sposobny dla Ludzi.

25. augu: **1772**. w Szostakowie

Za pewną do Wilna okazyą obligowałem aby ten List na Wileń
skiey oddano poczcie, w którym gdy niemam cobym obser
nie wyrazić donoszę tylko że Gospodarstwo Gizowskie
ordynaryinym idzie porządkiem tylko wszystkim gene
ralnie robotom zbytecznie częste, y niemal ustawi
czne dżdże przeszkadzaią.
Pani Kommisskiey zbyć się niemogę, iuż iey gwałtem wy
prawuię, żałuię niezmiernie że y dotąd tu była kie
dy wszelako nic na niey zgonić niemożna choćby
się y naywiększa z regestrów pokazała pretensya,
albowiem wszystko przepiła, rozdarowała, resztę ze
kradziono.
Przywiley na Miecznikowstwo y konsens na Kiaz
włice przysłano za włożenie się Pańskie naywni
żeysze uniżoney składam dzięki.
List Pański z specyfikacyą zboża remanentowego
y Listem z Paryża datowanym doszedł rąk mo
ich z poczty Pińskiey.

Nad walor usług moich wszelkie Łaski Pańskie promocye pro-
kcye y rekompensę pieniężną zawrzeszłe czasy z dobro-
czynnego respektu Pańskiego odebrawszy, nayniżni-
ższe u nog składam dzięki, wiadomo iednak iest Pań-
skiemu że się do tąd prozbą /: nisi o promocye :/
przyłożę, poko mię Urgens nieprzynagla necessita-
aże ona frangit Legem ze drżeniem y wielką bo-
źnią całe niesmiały odważam się tych Pana
iego suplikować względow, abyś mi raczył wyśw-
czyć Łaskę Loco wczesney mikrzemnych usług
ich rekompensy iednego tygodnia panszczyzn
Giżowską do trzebienia Chrustow Kiaczlichich pozw-
iąc, naymnieyszey w tym Pańskiego Folwarku
gospodarstwo nie odniesie szkody y uszczerbku,
ia z tysięcznych miar sposobow dozoru y okoliczn-
ści potrafię nadgrodzić, a sam wielką miałbym pom-
albowiem nabywszy kawał Krolewszczyzny, radbym
iakikolwiek z niey wynalazł pożytek, a bez roztrzebien-
niepodobna, poniewaz wszystko Chrustami zarosło. pom-
ney łaskawie oczekiwujący in hoc puncto rezolucyi y upewniający
nawet Ludzie nie będą ukrzywdzeni owszem Ukontentowani całuię nogi

D.ⁿ 8. 7br: 1772. w Kownie. 40

Zbiegłszy na to mieysce dla sprawy z JW. Podskarbim Wielkim od tygodnia iuż się tu znayduię. Aktorat barzo bliski bo tylko czosty do wołania przed ktorym żadney sprawy niemasz oczywistey, wszystkie są dylacyine przypadłby pewnie iutro, a nadaley we czwartek ale iest wielkie podobienstwo (z przyczyn że mecius Sę=dziemu prezyduiącemu iest wyniesiony) aktorat, bez ktore go kompletu niebyłoby (że się teraźnieysze Roczki zalimi=tuią, wzięc do Decembrowych ten Aktorat pociągnie się. A tak y moia wołokita y Pańskei expens dopiero daremny, przecież expensu bonificatio speratur, bo tu mocno Kompo tenci skaczą, pretenduiąc Ugody, tylko naycięższy punkt aby Sidabras przy nich został, bo w tym punkt hono ru jch Pana, a ia też mego Pana poważaiąc honor ponizać go w tey mierze naklomiony być niemogę, ale potrzęsienie starych kości po puszczach y korcz=mach do śmierci niezaleczy się.

I tu w Kownie List Pański z poczty odebrałem. Za wia=domości składam u nog Pańskich z sobą podziękowanie, bez

radbym pomyślnieysze czytać, ieżeli iakie są, abym wcz
śnie w desperacyi temperowałsię y do złego przy
kał przesłania supplikuię.

U Nawrockiego Spiritus promptus sed aptitudo infir
jednak fabricando może być Faber.

Kaminskiey gdy żadnie zbyć ztąd niemogłem, wyraź
zaleciłem abyś wyiechała, iakoż wybieraiącą się zo
wiłem sam do Kowna wyieżdżaiąc.

Niewiem cosię dopiero dzieie w Gizach z siewbą
jarzyną, ponieważ tu ledwie kiedy na mom
dżdże przestaią; są w prawdzie obszerne y nakr
przepłoty, ale y do przepłotu gdy się mokre
kłada zboże, albosię y w nim gdy wilgoć n
ustaie popsuie, albo gdy pogody y wiatry
che nastaią, przecię nie prętko wysycha. Lecz
to rzeczze mnieysza, ale trwoga wielka obey

co złego będzie, że albo się w mokrą ziemie usiąc albo się całe siewba spoźni.

Jest wielką gwałtowną y barzo pożyteczną potrzebą abyś się JW. Mćś Pan Dobrodziey wystarał u JO. Hetmanowey Wielkiey o dokument zrzeczny z wolnym wychodzeniem Chłopow Trzech Braci rodzonych Jerzego, Waurzyńca y Macieia Powitayciów, ktorych Oyciec Bartłomiey Powitaytis Urodzony w Wiosce Witkowiskiey Meszlucie nazwaney, a Dziad iah z dawna w wiosce Witkowiskiey Gudele nazwaney był osiadły, a tak ci Trzey bracia są Witkowiscy # jeden był wyszedł do Giż, ale niemaiąc na nich dokumentu nim się wyprokuruie, tantisper wydać musiał tem, a gdyby był dokument wraz Trzech Poddanych dobrze się maiących miałby Pan w Giżach przybytku, Chłopi barzo żądaią, ale

Dopiero mieszkaią w Wiosce Olkinianach zwaney Dominikanow Wieńckich

niemam zaczym ich ani tam będących rekwirować, ani gdy
przyidą sami, zaczym utrzymywywać.
Jak z Podskarbim ręczę że y chłopa doydę y expensa
wszystkich, tak też bez żadney komparacyi Zak
ile gdy nie Liemiacko ale prawnie y sprawiedliw
niech choć niebędzie napisano daruię onych, pr
ię aby był wlewek quasi Plenipotencya do
pozyskania do Giz ale ięszcze lepiey by było gdy
by daiąc daruię y zrzekaiąc się, lecz gdy by
nie może, sufficiet moc wlewek y plenipotency
do pozyskania onych JW: Umt Pa Dobr do Giz
Zmiłuysię Panie Dobrodzieu postaraysię o takowy
skrypt, wszak to będzie z profitem Pańskim a JW
Hetmanowa wszelako nieszkodnie, bo nie z swoiey wło
ści da Poddanych.
Do nog Pańskich uniżamsię

Dnia 28. 7bra 1772. w Szczebalowie.

42

Donosząc JWWmu Panu Dobrodziejowi że w Giżach użęto żyta . . kop 360. ½. (600)
Pszenicy kop — . — . — . — . — N° 238. ½.
Jęczmienia kop — . — . — . — . — . — 307. snop 20.
Owsa kop — — — — — — — — — — . 112. snop 15.
Posiano Żyta korcy — . — . 101. } — . — . — . — . in uno kor 154.
Pszenicy korcy — . — . 53. }
Niemogę o pzerności ręczyć Żyta y pszenicy ponieważ Żyto całe nieu:
młotne, a pszenica z dyrą y z miettlicą, y lubo iessze proby
młocić niekazałem; iednak miarkuię z relacyi cudzych, że y put:
trzecia korca nieda, ci ktorzy młocili sobie na nasienie tak
mowią, w Giżach odsypnym zasiano. Lecz Jarzyna Urodzayna
y iędrna, sucho zebrana może być umłotna.
Z JW. Podskarbim Wielkim niewowodawszy Aktoradu sądy z racyi
JW. Kasztellana Ustęp: zalimittowali, ponieważ miał Aktorad
przeciwko Sędziemu Grodz: Łowiczem, ktorego że niedostawił,
a Sędzia swoiey sprawy sądzić niemogł, przeto kompletu nie
było, może też Podskarbiego z Kasztellanem była zmowa
dla pomocy zwleczenia sprawy Podskarbinskiey, a tak ia
y sam zmitręzyłem się, y Złotych 50. na expens a nay:
więcey na traktament Patronow wydałem.
Po zakonczeniu wszelkich robot w Giżach połowych alias polnych z osoblic
wszych JW. Pana y Dobrodzieja moiego względow z pozwoloney dłarmia

tygodniowey robocizny) wziołem sobie połowę na tym tygodni
po S. Michale, niechcąc aby z moiey okazyi naymniey
zmitrężenie dwor miał w robociznie Gizinski, usiłatem
tak krotki dzień wciągnąć. Jednak Ludzie na moim
wzietkim usilnie proz samego chleba podwie potra
przaśną y kwaśną dawać każę z sadłem, lub z
mlecznemi, podwie porcye Gorzałki rano y wieczo
iedney y po obbie piwa, toć za krzywdę mie
niemogą.) Nayuniżeńsze u moy Pańskich za
tasławość składam podziękowanie, iesto mi t
bie małą pomocą w Zarwzkym Folwarku bom
kawał Łąki przyczynił.
Zginioney Oyczyźnie naszey) Lubo iuż niema
ratunku jednak zupełnego nieszczęścia cięka
wiedzieć konieczy chcących o dalsze uwiadomienia
Suplikuię, oraz o informacyą, iak JW. Pan
konjunkturnie, czy niezaydą iakie na Dobra

Libernowe uciążliwe prawa, albo zamiana ich
(: od obrad sama:) na Dziedziczne, tobym
y ia nie kwapiłsię z iakiewkiey przyznania
Cessyi, y nie dałbym za ten kwiat pienię-
dzy. Scielę głowę pod stopy Pańskie.

D.o 26. 8br. 1772. w Szozdałowie.

44

Przez niedziel kilka porywany od rożnych Ichmciów na kompromissy, Kombinacye, inkwizycye rozgraniczenia etc że daley zostaiący od poczty niemogłem odzywać się do JW.o Pana po expedycyi z raportem o Użątku y uyśćiu nayuniżeniey przepraszam, dopiero od tych uwolniony kłopotów czyniąc obowiązkom moim satisfakcyą tę ordynuiąc literę donoszę iednym słowem, iż wszędzie w Kluczach gospodarstwo zgodnie z porą teraźnieyszą pełznie przecię, lecz barzo powolnie ratione powolności Disponentis, lecz na tym tygodniu tamże będę; y serio zalecę pod utratą Łaski Pańskiey y dyspozycyi aby rigorosius rzeczy czyniono. Jedyna w samym trzeźwości wielce estymowaną być może.

Ja biedząc się y kłopocząc się co w teraźnieyszych krytycznych na dobra hibernowe może nastąpić czasach, iak volat fama, że w pozostałym przy naszym Monarsze kraiu tey natury dobra maią być na

monarchow

na Monarchow Dziedziczny^w^ obrocone prawem, ob
wiamsię nalegać JJPP: Kłoczewskich do przyznan
na Kiawlice Cessyi, bobym zaraz summę oddać
musiał; a gdyby iakie na taką ziemię uciążliw
miało nastompić prawo postradałbym ostatni
Życia moiego sposob te kilka tysięcy, które
z opatrzności Boskiey krwawą pracą niedospaw
niedoiadłszy y od gmbeta uięuszy zgromadzić m
przyszło; które rady w tym zasięgam Pańsk
quid agendum, lepiey JW Panu być może
wiadomo; my tylko na wspoł Braci naszy
zginionych narzekaiąc nieszczęście ciągniemy
Płydaiąc co się z nami poki żyiemy dziać będzie
jednak z zapasem jakim kolwiek pienięznym

wszędzie żyć można, oddawszy ie zaś za Ziemię
ktora może być odebrana śmiercią się równać mo-
że zubożonemu Człowieki. Consilium da Panie
Słudze nayuierniejszemu Suplikuię.

Dnia 4. 9bra Roku 1772 w Giżach.

46

Zbiegłszy do Giż y rozdysponowawszy ażeby dopiero dla przyczyn niemal tych pnie po łąkach pod żytem teraz zasianym wygniłe wybierano wywracano y zaraz palono, sam odjeżdżam. Donoszę że Żyto urwniało nie żle; pszenica nie tak ponieważ poźniey siana na ten czas gdy iuż ziemia była sucha, a od tego czasu do tąd dżdżu niebyło, y w suchey Ziemi leżąc na wet nie wszystka weszła. tyle na przyszły rok tylko w podobnie Żytnim będzie, iak nigdy Giże niemieli, aby tylko rosły.

Cena żyta w Prusiech y w Krolewcu dość wielka bo zynfow 6. a pszenica po 2 zł gr: 5. z gory, bo lubo Ozimina urodziła, ale płenności nigdzie nie było.

Podług proby Zboża Żyta nad Łasztow 11. Pszenicy nad Łasztow 4. niebędzie do zbycia, ale z Jarzyznie nia będzie więcey Łasztow 20. tu trzeba będzie myślić iakby go spieniężyć.

Czynsze ludzie oddaią, y spodziewam się że ci wszy scy opłacą, y remanentow nadpłacą.

na osiadłość idą. Gruntownie z wielką usilnością Gospo-
ruią widząc iż dopiero po nadeszłym gruntu wymier-
łepiey y porządniey wszystkie rzeczy idą.

Niewiem czy juz tam stanęła Kaminska; czasu tu
po zeszłym mężu bytności wszystkie okazała ta-
ła; że bezecna pijaczka to wiadomo było Państwu, b-
wszystko y samo sumnienie przepiła, lecz nad
Złodziejka bo schowanie gdzie była węglarnia
gorzałka do branszy klucza w nocy okradła, słoniny
tez wzięła, y gorzałki niewiedzieć wiele wypiła; mia-
z sobą Chłopa ze wsi Giż, ale Nawrockiemu nie
widziała kogo, a ja niebyłem y bezemnie wyiecha-
łbym ją do wyiawienia przymusił; kaz Panie
Dobrego tam ią przymusić aby powiedziała. Nan-
szie jawna Nierządnica, bo widoczne są pod przy-
gą świadczą Nawroccy y insi Ludzie: w dzień Z-
mularzami zamykała się y nierząd płodziła, na oczy
widzieli; Upiszczy się od pamięci odczeddzy w iedney

koszuli biegała w dzień wszędzie chodziła.
Teraz mi mowią gdy iuz iey tu niemasz, że y pie
niędzy miała, samey Nawrockiey więcey czterdzie
stu czerwonych złotych pokazywała, ale niewiem
czy w umysle, bo ią Murlasz okradł.
Jeszczem regestrow :/ niewidząc naczymby zgonić
szkodę :/ dotąd nie rachowałem zupełnie, tylko
in parte, bo y dosyć trudno, ale musiało po
śmierci męża, co było w złocie zarwać.
Przybowska widząc Matkę złoczynnę wyrzekł
szyie onej tu została; powiada że w Skarbcu
Państwim złożone Oyca iey znayduią się rzeczy
Kulbaki, szabli, pistolety Cyna etc., które
nie powinne przepadać pod pretensyą do Kamin
skich regulowaną, a gdy w samey rzeczy y ia
sądzę iż niepowinne; iestto do łaski Państwey
za tą Sierotą żadnego sposobu nie maiącą, y bez

wszelkiego odzienia pozostałą pracą tylko rąk dop
ro żywiący się; po którey możnaby się spodziewa
że się do żadnego złego nie uda, niżli w ostatni
razie ubóstwa.

D.a 10. 9bra A.o 1772. w Giżach.

Posyłaiąc na akkomodacyą dla osoby w Gnieździe Kowienskim sprawiedliwie w interessie Pańskim przyiazney ten List na pocztę Kowieńską oddać kazałem, w którym donoszę że listy Pańskie przez Litewskie adressowane punktualnie mię dochodzą, oraz y ostateczny z kopią donacyi JW. Hetmanowey doszedł.

Pierwey nim JW. Pan zaleciłeś mi nieczynić pro fundo Liz cz. pewien tey byłem rezolucyi aby expensa żadne czynione niebyły; jakoż nie są czynione, y możesz być JW Pan pewien że 5000. złotych z tąd gotowego grosza oddaię do skarbu, includendo tylko ratę Argudy przyszłego S.o Jerzego.

Rezolucyi doradzaiącey czy mogę bezpiecznie za Kawlicę zapłacić suplikuię, dopiero więcey pisać czasu niemaiąc za wiadomości u nóg Pańskich składam dzięki, o dalsze exposcę.

49 D. 1. xbra 1772. w Kownie

Przybywszy z Giż do Kowna dla sprawy Pańskiey obliższym bo oznym do wołania Aktoracie przypaść maiącey, uraz nadgładzam się do Jego Paz [illegible] donosząc, że ieszcze ta o Sadabra w Kontrawencyach przez Jego Podskarbiego W. W. X. L. popełnionych nieskonczyła się sprawa, y nie wzięta vigore dekretu satisfakcyi, a iuż druga następuie, bo Radusza dobrze Jego Panu wiadomego, którego byli raz ze Starostwa Łuniskiego wydali, dopiero przyięli y iuż wydać nie chcą, był niedawnymi czasy Jego Podskarbi w Starostwie Łuniskim, y mowią, że mu deklarował protekcyą, taka to z tym Panem Złośliwym upartym y azardownym bieda, że naysprawiedliwszey rzeczy sprzeciwi się. Jeżeliby dopiero szukać kombinacyi, wydanie Sadabra per omnia cum bonificatione damnorum litisq expensarum y Radusza extradycyą suplikuię utrzymać, bo Jeśli bierze za punkt honoru forsować y utrzymywać deklarowaną Chłopom protekcyą; a Jegomość Pan Dobrodziey także sui iuris Dominus rownie zechcesz punkt honoru poważać. Życzę tedy y suplikuię agere, żeby y z pożytkiem y honorem kombinacya była kończona, ja tym czasem nim ona nastąpi, quod iuris est czynić będę.

niemogące

niemogącą się opisać y żadnym sposobem okryślić cierp
tu biedę uciśk, y exekucye od Woysk Moskiewskich za p
ze z Kowna, tak że ia z moich pięciu dymow więcey
beczek Żyta samego na ieden raz dać musiałem, a co
y siana to bez liczby miary y wagi. A to wszystk
my Szlachta cierpiemy dla tego, że nayiększe do
y Starstwa niedaią powyprawowawszy ochrony, ia
to Starstwo Punskie, Wilkowiskie, Leśnictwo Kröło
skie Wilkyskie Starstwo Jurborskie, nawet
Bystrzyna na swie dobra dostała w Warszawie ochr
a tak wszystkie ciężarze tylko na Samą Szlachtę
zwalone, y Zabiełłowie uwolnilisie. Lecz że Sta
stwo Wilkowiskie iest wolne; a Giże iedną natu
y nie rozdzielnemi zaszczycone dymami żadnych
tąd niedałem z Giż ciężarow y niemiałem w Gziach
kwry, ale Dyduszże są umęczone moie.
Odebrałem list Pański z początku dysponujący zaku
pienie soli w Krolewcu poki tańsza, ale że t
min iż 8bri 9bri y Xbri tylko naznaczono, żeby
dopiero w Krolewcu beczka soli była po pięć czerwo
kow, to y tak by dopiero przysłać niemożna, kiedy

zie do Kowna mit 11. z Giż prozno trzema końmi
Trzy dni jachałem y Konie całe dobre ustały,
tak droga mokra zła, y przykra; jednak czyniąc
zadość woli Pańskiey pedum 18. zakazać dyspono-
wałem, y że za naypierwszą sanną lub kołową porą
z ięczmieniem oznaymić dysponowałem, aby szybko
można ante tertiam Januarij z Krolewca wyież-
chać.
Za Skrypt titulo Odpowiedź na deklaracye Dworow
Kraie polskie zabieraiących przysłany składam u
nog Pańskich podziękowanie; lecz on dobry w uło-
żeniu a próżny będzie w usłutecznieniu, a tym czasem
płakać iuż iest in executione.
Co tam więcey słychać, a day Boże pomyślnego suplikuię
przesłania do nog Pańskich uniżaiący się, y protekcyi
oddaiący się.
JJP^a Szpillera Rostkowszczyznę od JP Bystrzyney Arenduiącego Syn
widząc się ze mną w tey drodze Kowieńskiey bo y on iechał do Ko-
wna prezentować ochronę z Warszawy daną: namieniał mi
że o Szpichlerz Jurborski li trzech ma Konkurrentow, aby miey-
sce od własney Rostkowszczyzny krescencyi pozostaiące
było pozwolone do zsypania zboża, lecz się wstrzymał
do rezolucyi moiey czy ia Dziedzickiey niedam; ale to się

ciężka kondycya że lasu pretendują zatem, dałem rezolucyę że

lasu niemamy w Giżach, ale o nayęcie za pieniądze prosi

a tak on znowu odłożył do Oyca, albo tedy u niego

pieniądze obliguiąc napisać raczy JW Pan, albo żeby J

Mości po przeszłorocznemu pozwolił chciey Panie Do

dzieiu napisać wcześnie proszę, żebyśmy bez pewno

ści niezostali.

D. 5 xbris 1772. w Kowrzie.

J. M.ci Jaśnie Wielmożny Panie Dobrodz.

Po odeszłey w Grodzie Kowieńskim sprawie sam odieżdżaiąc pierwiey do Dy:
dusz, a potym przez Giże do Szczodkowa, albo ieżeli się droga czy
Kotowa, czy sama ustanowi w tych czasach tedy z podziękowaniami Jizo:
usługami, swoimi y Przyiacielskiemi Opieki mojey do Krolewca udać
się (: ieżeli mi dalszego Bóg zdrowia y sposobności użyczy :) przedsię
wziołem. Dopie Dekretu z JW Podskarbim zaszłego kopią mojey
zatem przysyłaiąc tak obiaśniam: Iż tego Dekretu contextus
zdawał by się coś favere JW Podskarbiemu, ale z iednych ozob w
Grodzie sprawiedliwości, z drugich partykularnych przeciwko
Podskarbiemu okoliczności, a oraz z wspolnego ze mną narai:
dzenia się y przyczyn (: o których obszerniey ad coram DEO
dante opowiem :) Lepiey y bespieczniey iest dla rawno
ści JW mu Pana Dobrodzieja; inter alia że y Dekret
pierwszy wszedł in acceptationem, y teraźnieyszym Dekre:
tem przez JWo Podskarbiego akceptowany wszystka się

rzecz

rzecz robionie y do przeszłych bezprawności JW Podskarbi znaść
następiony teraz wyrokom sam dobrowolnie zadość czy
obowiązuie się, y Dekretem iest obarczony y zniewolony, O
czemy, co ten Pan daley czynić może; a ja go w Im
nie JW. Pana kręcić do Ostatka będę. Wszak że
dopiero, gdybym się per fortia uparł na pany Kontr
wencyine Urząd sądzić musiałby, bo żadney inney
niebyło drogi, ale y dla prozb wspólnego in me
undique nostri żali pisaliśmy Dekret.
Wiem pewnie doskonale y nieomylnie z Kombinacy
szukać JW Podskarbi JW umb. Pa Da w Grodnie będzie,
Przy Srebrze y Expensie utrzymać się Zyeze y sup
kuie. Wrzem stawa iego ambit, y ten upor że u
dziłać koniecznie utrzymać się przy oświadczoney p
Administratorami y Srebrem ambicyi, iż żeby mi y
płacić przyszło tedy protekcya Dam y Srebra
uwolnić mogli; ale że y JW Pana iest równy
upor y protekcya więc in pari pocerdować Zyeze.
ażeby Radusza, o ktorym iuż pierwiey do JW

pisałem omnino wydano pro primo położyć obiecto przypominam.
Baryłę zaś jeżeli w Szwaturę Pińskim poścignę aby
niebroniono.

Panny Grzybowskiey po Oycu JEy rzeczy w skarbcu Pańskim
złożone jakom prosił czy są zatrzymane albo owey
Ziaczce y innych niecnot Kobiecie Kaminskiey wyda-
ne oznaymienia suplikuię, oraz czy wydała spotrze-
czenia z ktorych stamtąd krada wiedzieć by potrzeba.

Jeżeli mogę bezpiecznie za Kiawkie oddać pienią-
dze suplikuię uwiadomienia, azali niemasz
JW umnie Pan Dobrzeyki pewnieyszych de
Statu uwiadomości.

D[a] 6. xbra 1772. w Kownie

53

Jaśnie Wielmożny
Mci Dobrodz[ie]!

Z zaszczytu mojego będąc upewniony w JP: Jachimowicz Regent Grodzki Kowień, że JW. wm Pan Dobrodziey iesteś na mnie łaskaw; a z JW. Imci P[a]na Starosty Sądowego W[ielkiego] X[ięstwa] L[itewskiego] Kowieńskiego Woiewodzaninem swoim w niedalekich dobrach rezydującym w wielkiey przyiaźni y konfidencyi zostaiesz, gdy sam nieznaiomy mieć nie mogę poufałości przeznania łask Pańskich, przez mnie o te supplikuie względy, JW. wm Pana Dobrodzieja, ażebyś do JW. Jmci Pana Starosty Kowień wnieść za nim instancyą raczył, ażeby go z funkcyi Regentowskiey oddalać niekazał, albowiem do oddalenia wiele się przeciwko

Jemu

Jemu zniosło osob, a jakę JW. umWPan Dobrzięy
zbierze rezolucyą, kommunikowac mnie supli-
kuię, ażeby WPan dał JP. Regentowi dowody zem rz-
telnie prawdziwie y życzliwie do JW. umWPana
Dobrzę. zarim instancyował. JW.
Stawszie Kowień niechto niebędzie wiadomo,
przezemnie, ale jakoby zam JP. Regent d-
cie do JW. umWPana Dobrz. po interpoz-
cyę udał się. Złości Ludzka udała go Pr-
WW JPP. Urzędnikami Innykiemi Kowieńs-

54

nieuinnie, ale go protekcya JWW. Pańs Dobrego utrzymać potrafi, który w interessach Pańskich do Zgd w Grodzie był y poczciwie służył, y w dalszy czas będzie obowiązańszy. Instando zatem z uniżeniem mię do względów

iestem

Jaśnie Wielmożnego Wm Pana
Dobrodzieia
Nayuniżeńszy Sługa

Jozef Gieysztor.
Miecznik Wo Trockiego

Da 18. xbr. 1772. w Dydwiżach. 55

Powróciwszy z Kowna do domu na naypierwszą pocztę nadgłaszam się do Jw. Pana z doniesieniem że do Królewca wysłałem konnego dla nay zupełnieyszey informacyi tak o cenie y dyspozycyach Soli, jako też o cenie zboża, podług ktorey y sam dysponowaćsię będę, y Jw. Panu doniosę dla odebrania woli Jego co czynić każe, a iuż podług drogi miarkuię że wszelako przed trzecim Januaryi być niemożna w Królewcu, więc gdy będzie sol droga czy każe Jw. Pan czekać y z iakim zbożem informacyi y rozkazu suplikuię.

Vigore Łaskawego Jw. Hetmanowey dokumentu gdy oznaymiłem temu Chłopowi ktorego z Giż wydałem, wraz znowu wyszedł do Giż taiemnie na też same mieysce po Swabrze, a jeżeli Swabra wydadzą, to go w Dopliszkach oczekać będę. Jeżeli tedy xięża Dominikanie pozywać będą, to ia ich będę o wszystkich pozywać, jeżeli zaś jakiom iuż przez Przyiaciela prze tożę ony wm. w proceder wchodzić niebędą, to ia im o Zwraci dam pokoy.

Tymi dniami za powrotem z Kowna maiąc kilka dni wolnych pilno dniem y nocą przysiedziałem nad Kalkulacyą Ka-minskiego, pokazałosię de parata pecunia więcey 700. złotych

niedoszłych do skarbu Pańskiego, ktore sama Zachuycinszy
piu, stracić potrafiła, reszte Mutasze od niey pobrali.
O Obsie, Płaskunie, wsteczniu, skurach, wełnie, dukatach, pr
dzy płotnach, Soli, żelazie, Sianie, słomie plewach z
nigdzie nieznalazłem ~~żadney~~ notacyi. Tylko krescencyę
Szynk, remanenda wszedkie, y pieniądze.
Wędling, kazałem zbywać tak więce razy że mi y uprzykrzy tosię
przecię otym ani myślił Nawrodi, tak jest zbytecznie powolny,
miałbym więce pisać ale mi czasu na opisanie niezbywa.
Chwalebny w trzezwości y w powolności natury cichości, ale p
nosć w Dysponowaniu dobr niepostaca. Dopiro iuz ie
każdy karmi y każdy ma słomine, więc żal zbyć tr
tak, ponieważ Urzędze się niekarmię, bo się o nie nie
rad, a może na wiosnę dać słominy będzie potrzeba,
tę ktora iest oddać będzie potrzeba.
Masło zbywać każę, y kazałem ale wiem że ztego nie nie
dzie, bo tylko na Deklaracyach: dobrze dobrze zrobiezię.
Gdy Jw. Panie szczęśliwie w Warszawie Suplikuię autem
bo ze cztery na Jenerałow dostać, z tamtych dawno. Ja

dostał się Jenerałowi Gejowskiemu, a drugi u mnie służącemu
Człowiekowi, ten gdy odemnie odprawił się niemam Jene=
rała, dla tego kilka w zapas chciałbym się opatrzyć.
Tamże będąc w Warszawie gdy JW. Pan masz u JW.
Hetmanowey WWXL wielkie poważenie y kredyt, raz
pamiętać, czy niemożnaby się przymowić zarekommendo
wać mnie na kommiss, albo przynaymniey na Guber
nią w których dobrach tuteyszych, może Pan Dobrodziey
ręczyć, że więcey będzie z moiey dyspozycyi doświad=
czać pożytku. O tę pamięć do nog uniżony supli
kuię, czuię się ieszcze że popracować mogę. chciałoby
się co wysługi przyczynić dla Dzieci, a w domu
siedząc żadney niemam intraty owszem co
dzień mnieyszy, bo co chleba iest z gęby, ale
na odzienie trzeba albo ścierpieć, albo ostatnie
go poruszyć sposobu. nb. albo u Xiążęcia Kanclerza.
A nad to furazami mocno iesteśmy uciemiężeni, bo co
przed tym cały Powiat dźwigał, to dopiero gdy się wszy
scy Majores uwolnili sama Szlachta dawać musi, a za

a za dwa Starostwa Duńskie y Przisłowskie mniey dymow
na Szlachcie, y tylko iedno Przirostkie Starostwo nam
tąd pomagało! O to dziś gdy to piszę, piętnas
osob Kozaków y Beszluców u mnie nocuie na czas
cyi że tylko trzech szesnastek Żyta niedomierzyłem,
kilku pudow siana niedoszło. A więc cztery beczki
ta y tyleż owsa oddałem. I Szlachcice y Chłopi
ny li; a Starościńskie z nich się żywię. Acz w tym
utrapieniu jednak iednostaynie ziem Pana mojego
pamiętny pod stopy Upadaiąc pamięci y protekcy
Warszawie oddaię się.

Die 22. maj 1773. Aᵒ w Szozd

57

Rozumiem że P. Nawrocki z magazynem do wilna posłany musiał ztamtąd nadgłosić się do Jᵒᵐᵒ Pᵃ Pᵃ; z raportem, że za wydaną z Grodzkiey Kowienskiey Kancellaryi delatą na dymow 20. na Liże nigdy niebyłych y przez nikogo nigdy niepodawanych ani zaprzysięganych wysłany z wilna z dwudziestą y kilką Bezkiercami przynaglił niewyieżdzaiąc y Bezkiera przydał aby prowianta y furaże wraz do wilna odwożono; iakoż podwod 22. chodziło, y kurt iest otrzymany, toż y ia ponawiam uwiadomić.

Co się tycze Gospodarstwa Gizowskiego defero, że dopiero całe staranie o naylepsze ugorowego poletku uprawienie, gnoiow wywożenie y wytrzenie iest obrowne.

Ustawiczne upały nietylko iarzynne, ale y ozimne zasiewy niszczą, ile gdy ozimne osobliwie pszenica zupełnego, tak niektorych lat w tym poletku bywała, niedoszła urodzaiu.

Szopa Cegielna iest postawiona y nakryta.

O sprzedaniu w Jurborku pszenicy, y o odiechaniu swo-

im

swoim do Krolewca JPan Bielski donieść JW. Panu musiał
Deklarowaney w liście Pańskim przez JPana Bielskiego
przysłanym JW. Lassi w kommunikowaniu kopiy korrespo
cyi z JW. Podskarbim o Srebra suplikuię, oraz uy
zonia iakie były ustne przez Plenipotentow propo
cye suplikuię.
Jaki widok dzieła Warszawskiego dochodzeniom Lu
w konsekwencyi presentat, czy niemogłbym
respektu Pańskiego oświecenia, będący wierny

Dnia 17. Junij 1773. Aº w Szostakowie

List J.W. Pana z Choroszczewicz z 23. maj do mnie pisany kilka dni temu
iak doszedł rąk moich; niezgadnę gdzie był przydzymany gdy
przez Pilwiszki nay punktualniey y naypewniey y nay bliżey
poczta dochodzi, y zawsze się z Gizi posyła,

Żądaniom y rozkazom Pańskim w nim wyrażonym z zupeł:
ną ochotą y należytą starannością zadosić czynić iedy:
ną moią będzie myślą y pamięcią; Ale do sprzężenia
cugu koni żadney niewidzę sposobności bez pieniędzy, kto:
rych za żadną rzecz zebrać niemożna; kazałem P.u Na:
wrockiemu przynaymniey o sprzedaniu owsa czynić sta:
ranie y za granicę dla skontraktowania wyiechać,
czynił mi relacyą, że dla tanności nikt niechce ku:
pić, iakoż tak iest że dość tanny, bo y po złotemu
pruskiemu dać niechcą; a w Kalwaryi pułtora korca
pruskiego za sześć koronczyków dla siebie ia skupię
bo go niemam, kto wie iaka wtym roku dla tak
zbytecznych upałów będzie jarzyna; ieżeli się dżdże

nie okażą

nie okażą, ktore upały u nas zarzyne iako pozną doszczętu wypaliły

y samey oziminie zbytnie szkodzą; bo Żyto nagle bieleie y

wiele białych kłosow; y ziarno buyne być niemoże, a zatym

y plenność niepewna, Pszenicę zaś do szczętu wypaliło;

czyli iako y o innych dyspozycyach Gospodarskich ze

Bielski ustną obszerniey uczyni relacyą mnie opisywać

zdało się, wracam się tylko do skupienia koni, iż jeżeli JP.

rosta Zaboryski za swoie nieskupi pieniądze, y onych do

szczerney niepokredytuie intraty całe się z sprzężenia

upewnić niemożna.

Dochodzą mię ze wszęd wiadomości że JW Podskarbi WWxL u

służeniu moiemu na każdym mieyscu gdzie tylko zasłyszy

wszelkich do uszkodzenia niezaniedbywa czynić zabiegow,

na zawsze szkodzić odkazał się; Lecz tą famą naymn

mię od usług JW Pana nieustrasza; owszem mię zaw

szego czyni; żałuię y tego żem mu w panach Kontr

wencyinych pofolgował; bo by zapewne były wskazane

nawet chęcy favere niemogł innych znaleźć sposobow

gdybym ia niebył imieniem Pańskim okazał powolności. Respons
Pański taki iest dany; iak może być wtym interessie nay:
istotnieyszy; y iuż inny żadną miarą sprawiedliwszy dać nie:
mógł; właśnie y w moiey tenże znowu myśli; gdy mnie donie:
dział że pisał do JW^go Pana.

Ani mi kiedy wmyśl wpadało żeby kiedy Pan moy o moiey
miał zapomnieć promocyi; tak iestem w dowodnych ufundo
wany dobroczynnościach Pańskich; okazuią to przypiski JW^o
Woiewody Trockiego że JW Pan o mnie pamięta, o dalszą
tylko suplikuię kontinuacyą.

Jakie nam kuią w Warszawie kaydany żadnych niemam
wiadomości, jeżeli JW Pan mieć co może tęskliwy y
ścisły radbym^{w} iategośćiek miał noticyą;

Odebrawszy y drugą połowę robocizny z dobroczynnych
względow Pańskich pozwolonej nayuniżeńsze u nog składam
podziękowanie; jeżeli kiedy tedy dopiero ~~nie~~ nayuniżeńsz
mię wsparta łaskawość Pańska, gdy moia Czeladź y

chłopkowie obłożny schorzali chorobą żadney mi czynić nie m
na Ciałaściey pomocy. Pod nogi ściełosię Pańskie.

60

Raport Punktamy do Woli y Dyspozycyi J: W: Pana y Naiosobliwszego Dobrodzieia. Dę 18 Juni 1773

1 Mam Ustnie y Listownie Zalecenie od Miłosciwego Pana y Naszego Dobrodzieia raz na zawszy, a zeby pilnie postrzegał Dyspozycyą od W Imę Pana Miecznika, ktura Zalecenie Panska zawszy postrzegam, iak spoczątku tak tesz y zawszy referuią sie do Dyspozycyi W Imę Pana Miecznego we wszystkich Interesach podług siły y możności moiey

2 Raportuie J: W: Panu, ze mielismy Exzekucyi za Furaz z Dwudziestu Dymow w Starostwie Sirowskim, Komenda Moskiewska Baszkirow w trzydziestu koni we Dworze przez trzy Dni, tenże Furaz musieli odwiesc do Wilnia, z każdego Dymu wygore Uniwersałow J: W Imę Pana Zaborowskiego Pułkownika Woysk Rossi Zyta garcy 22, Krup garncei 1½, Owsa garcy 36, Siana pud 6, Sieczki korcy 2, Słomy na podsciel pud 1, tenże Furaz Sypany z Włosc, wszystkiego Zyta Korcy 44, Krupy gar: 30, Owsa Korcy 72, Siana pud 120, Sieczki Kor 40, Słomy pud 20, ktore wszystko supełnie iest przystawiono za Kwitem

3 Dla będących Baszkirow na Exekucyi we Dworze, wydano Owsa Korcy 14 Siana Wozow 4, Gorzałki Garc: 2½, a par to dla Ludzi P. Porucznika Zyta na chleb garc: 5, Krupy garc 1, Słoniny Fun tow 6, Sadła Fu 4, y Wędliny niewie le, Masła kwarta 1, Smietany garc: 1, Mleka Słodkiego garcy 2, Kwasnego garcy 4, Syrow sztuk 2; Czyniłem Raport z tego Expensu wydanego dla Exekutorow W: Imc P. Miecznikowi, czyi ten Expens należy być, rozkazał my ze Skarbo wy. Są tez Rezerwięsie do Woli y Dys pozycyi J: W: Pana, nakim roskaże ten Expens obrocić, Miłoscewy Pan ci na Włosc czyli tesz do Skarbu

4 Owsa y Siana nieprzedany ze zbyt ła ny zawsze był, y dopioro iest, Owies w Zi mie był po Zł pol: 1 gr 26, a dopioro naitaniey, po Zł 1 gr 2 Korzec, zadnego Kupca na Owies niemogłem dostac ktury dobrze płacił, poniewasz y na Targi barzdo Tany Owies, tudziesz y Sia na niemogłem przedac, poniewasz nicht niepotrzebował, gdy tego Roku w Zimie niemieli Ludzi Omat na Sia na, takoz zaden Kupiec nieznaido wał sie.

5 Donaszam J. W Panu ze podług zez wolenia Panskiego, W: Imc Panu Miecz nikowi, wzięto wszystka Panszczyzna przez dwa Tygodni, raz w Roku 1772. d 21 7ber: Robotnikow 168, a drugi raz

w Ro-

4 w Roku 1773 d. 7 Iunii Robotnikow wszystkich 166, czynie przez dwuch Tygodni Robotnika 334.

6. Wysiew Oziny na Rok 1773 wiadomo I. W. Panu dawniey, O Iaryny donaszam przez teraznieyszey Okazyi, to iest Ięczmienia wysiano na Morgow 26½ Korcy 47 gar. 8, Owsa na Morgow 18 wysiano Kor. 50 gar 4, Grochu wysiano na Mor. 2 Korcy 3, Siemienia Lnianego Morg 1½ wysiano Korcy 3 gar 9, Siemienia Konop. Morga ½ wysiano Kor. 1 gar 5. Gdzie sie zadziewal Siemie

7 Urodzai z wysianego Kresczyi Girowskiey z Ozimei y Iaryny, Uczyni dosko nalsze wiadomosc Imę: Pan Bielski, na zad powracaiąc z Krolewca, do Gir obiezdzał wszystkie Poletki, z tei Intencyi, ze ma doniesc iak Listownie tak y Ustnie I. W. Panu Doskonale.

8 Ieden Poletek Ugorowy uregulował W. Imę: Pan Mieczkill na 105 Morgow Oromy Grunt, większy nieprętko może byc poniewasz wszędzie dokoła są Osadzone Chłopi, y ich Grunt przeszkadza do pomnozenie Poletki Dwornego

9 Na Cegielnie wybrat dobra Mieysca Strycharz, ktury był z Prus sprowadzony, iusz Szopa wybudowana y Pokryta, tyle jeszcze Piec niema tenze samy Obeimuyesie robic podtakim Kontraktem, od Ceglow 1000 Pol: Zł 12 od Dachowki Pruskich 1000 Zł 24 od Dachowki Holendrskich 1000 Zł 14 na ten Punkt Upraszam Dyspozycyi Panskiei

10 Zaszło my Nagane od J. W. Pana że barzdo mało w Karczmie wyszynkowano Gorzałki y Piwa przez nie dozor moy, ja sam Rad był by iak naywięcei gdy by wyszynkowano było, ale niewinien iestem, że J. W. Jmć Pan Miecznik takie Kontrakty Arendowne Żydom wydaie, iż zabraniaią Ludziom w Karczmie Skarbowei Gorzałki brać, nie tyle postronnym ale y przyboku Mieszkaiącym, tak często trafiaią, Żyd, którego Chłopa złapa w Karczmie Dworney, temu Gorzałki od biera y Flaszki rostłuka, nie kła mię Załęcie przed J. W. Panem, ale y J. P. Bielski sam widział tei Historyi iak sie stało

11 Upraszam roskaz y Dyspozyi Pańskiey ras na zawszy gdyby Tarzyny żeli na przewiązłach, iak w Ruskim Krain, poniewasz Koszą y Grabią Tarzyny większa część iak wysiew idzie na Utrata, a nai więcei kiedy Suche, jeżele by Mokre y Dszdzys te Lata były, mamy nato Przepłoty

12 Ugor nie zezwala W. Jmć Pan Miecznik w Jesieni przed Zimo Orać, poniewas w Zapuszczanskim Krain niemaią tego Zwiczaiu, z tei racyi nie moge wystarczyć we trzy Roli wy Orywać, y tak naywię cei we dwa Roli będzie Siato się że Znaczni Pasznia jest, iak prze tym,

13 Tarcic wypilowano przez caly Rok roznych, Dwa Calowych, pul tora Calowych, y Calowek Kop pięc.

14 Syrnik na jednym Stupie Dembowym wybudowany Nowy

15 Rowy w tereznieyszym Ugorze Kopac kazatem z Panszczyzny na potrzebnych Mieyscach

16 Nowiny wydarto tegosz Roku w tereznieyszey Wiosny w Ugorze na Morgow 7

17 Szulow Dembowych zwiezli y Oprawili Sztuk 30 na potrzeba Folwarkowei

18 Drogi Nowe po wielu mieyscach wyreperowane, takosz y Nowe Mostki na kilku Mieyscach kazatem robic

19 Krow tegosz Roku Ocielito sie Sztuk 13, a iedna iesz cze na Ocielienia, ztych Krow znaidujące Cielat tego Rocżny Byczkow Sztuk 8 Cielurzek Sztuk 5

20 Powinien iestem donaszac
J.W. Panu, ze wydzielono tego
Roku podtuk Dyspozycyi W.
Imę: Pana Miecznika Ogrod
dla Pani Zaleskiey, ktory mu
siatem kazac z Panszczyzny
za Orywac y Ogrodzi w pos
rzod Poletku Ugorowym.
takosz Oznaimuie Mitosci
wemu Panu y Dobrodzieio
wi, wiele Bydta pozwolono
na Zimo y Latem trzymac
to iest Krow Sztuk 3, Koni
troie, Swin Sztu 2, tudziez
y Ptastwa Gęsi, Kury,

21 Zasiew Ozimy y Jarzyny na Rok 1772
iest my podano do terzeenieyszey Kal
kulacyi należący iako to Zyta Mor
gow 49 wysiano Korcy 102 gar 5,
Pszenicy Morgow 23½ wysiano
Korcy 49 gar 3, Jęczmienia Mor
gow 48 wysiano Korcy 96 gar 5,
Owsa Morgow 30 wysiano ~~[illegible]~~
Korcy 122, Grochu Morg 1 wysia
no Korcy 3, Siemienia Lnianego
Morg 1½ wysiano Korcy 3, Siemie
nia Konopne prętow 75 wysiano
Korca 1.

Rato podpisuię się Dattut Supra Tadeusz Nawrocki

Wz Lypiec

63

17

Jasnie Wielmożnemu JmcPanu

Chmarze

Instygatorowi W.o X.tw Litt.o Panu

y Naiosobliwszemu Dobrodzieiowi

przez Wilnia Mynsk

w Siemkowie

64

D. 9. July 1773. Ao. w Dydwizach.

Rozumiem że JP. Bielski uczynił JoPanu relacyą, że tu żadne remanenta niesą wybrane, owies niesprzedany więc żadny pieniędzy na konie niema w Kassie, będę prosił JPa Starostę Taboryskiego aby swoie skupić raczył z mojemi, asekuruiąc że z iesiennych intrat będą punktualnie wypłacone.

Nie ustanne deszcze u nas leiące już każdy dołek napełniły wodą, a coż mowić o błotach, Łąki Giżowskie tak się zalały, że przez większą część leżą, a o pogodzie niemamy nadziei ieżeli od pierwszey kwadry nienastompi.

Gospodarstwo Giżowskie przecie dobrym idzie terminem, y całe lepiey, musiały zayść iakowekolwiek upomnienia Pańskie.

JW JP. Woiewoda Trocki pisze do mnie że ieszcze JP. Radoszewski nierezygnował urzędu.

z Jx= Wnorowskim Dziekanem Olwickim czyniemy staran
ażeby w Giżach był Xiędz wczny, do ktorego suplike
napisać na ręce moie, z obligacyą o uskutecznieni
y dziękowaniem za staranie. Titulat. Kanonik Kathedralny Infla
Nogi całuię Pańskie dobroczynny poruczaiąc ysię w
dom.

Die 28. 7br: 1773. w Gizach. 65

Gdy się czas kończy opłacenia kwarty, a w skarbie niemasz pieniędzy, swoich dawszy Czerw: Złot: 19. odsyłaiąc kwartę do Kowna tę literę na poczcie w Kownie oddać kazałem, w ktorey do nog mię Pańskich uniżywszy nie ustaiącey polecam protekcyi. Zatyż okazyą piszę do Patrona ażeby mi oznaymił co się stało z sprawą Pańską, rozumiem że weszła tylko niewiem w iakich terminach, czy się kondemnowano, czyli: też z oczywistego stawania na pœny kontrawencyine wskazano, co odbiorę od Patrona, posledniey JW Panu oznaymię, teraz niewyciągała potrzeba personalitatis meæ; bo przy pilności, przy manifestach o niesatisfakcyą, stanę tylko o Kontrawencyą, o pœny, y o nakazanie iterum iterumq satisfakcyi, rekommendowałem Patronowi.

Z Giż niemam co osobliwego donieść, poniewasz nic tak dalece pociesznego niemasz, kiedy krescencye, y niedobrze w tym kraiu urodziły, y na ostatnie zasmucenie nasze Ozimina zgoła nieplenna, mała nadzieia z niey indraty, jako się na przyłączoney specifikacie karteczce.

Dla kupienia koni JW Pan nieprzysłał nikogo, o pieniądze moglibyśmy się wystarać.

Od niemałego czasu żadney od JW Pana nieodbieram noty listo-

wney

Litewskiey, a zatym y żadney de publicis, a nayprzeciey o Seymie mam wiadomości, siedziemy tu, iedynie w punkcie Życia iędząc y pewniey nieszczęśliwego niżeli pomyślnego czekaiący.
Pod nogi uniżam się Pańskie, wierny Sługa.

66

Die 22. Jan^rio 1774. w Dydurzad[?]

Wiedząc że Żyto yięczmień za bezcen w Krolewcu, Samą tylko pszenicę na pawuzy namierzywszy miałsię ruszyć Nawrocki w podroż, alić gwałtowna powstawszy niepogoda śnieg spędziła, y tak do dziś dnia wdomu dosiaduią pawuzy. Ja lubo odieżdzam za Kowno do Jaśwoyń do JJP^na Szczyta; ale nayzupełnieyszą w każdey y maluchney okoliczności zostawiłem napisaną informacyą. Y co do Krolewca, y co do Lipawy, y co posłania do Choroszewicz.

Co do Żyta y ięczmienia taką dałem dyspozycyą iż iadąc do Krolewca z pszenicą ma wziąć proby y tych dwuch zboż, o ktore ieżeli się po cenie niekrzywdzącey skondraktować będzie mogł, żeby wraz napisał do Gin[?] przez pierwsze odprawione pawuzy, żeby wraz Żyto y ięczmień nasypywano, y wysyłano.

a jeżeliby się nie skondraktował, tedy tylko psze
nicę zbywszy z sprawunkami powracać, y one
raz wysłać do Chorszewicz z innymi domowymi
rzeczami.
Co do soli tak zaleciłem, jeżeli się sol tanno
w Królewcu kupi, to iżby do Lipawy nie
jechał, ale z sprawunkami sam do Państwa
udał się, a kiedy tam sol droga, to sam
do Lipawy po sol pojechałby, a sprawun
do Państwa wyprawiłby, ale z tąd uro
aż do Chorszewicz z byś daleko Chł
by skwierczeli, satius do Kotynki su
kuię a taką Pańską wolę.
Dziś tu zaczął śnieg padać, azaliś
nie zrobi sanna droga, toby się we w
szkie strony prędko rozbiegło.
Pocztę do mnie supplikuię Pana Dobrego

67

adreßowac przez Kowno w Jaswoyniach.
Jeżeliby mrozy panowały wieprze pobite
całkiem tylko wypatroszone dwieście dy
sponowałem. Jeżeliby się to JWo Panu
niezdało, napisać do Giż przy tkło wy
rażenie woli swoiey supplikuię, mnie
się zdaie iżby tak lepiey było, bo y
Kiełbas świeżych dość byłoby, y tam
podług potrzeby rozebranoby, y możeby
lepiey usolić y uwędzić potrafio
no, gdyż tu obawiam się, ażeby oko
ło tego dobrze obeyść się umiano,
lubo pro casu tu solenia dałem informacyą y
Saletry kupić napisałem w regestr.
O Pszenicy mowią że naydrożey płacą po
pułpiąta złotego, y niewpewniaią aby ctiam

na wiosnę była droższa. Żyto zaś w Gnieźnie droższe, ale kto go razem zakupi, szynkowa[ć] zaś miarami małymi niepodobno, gdy odległość odeymuie sposobność, a zsypać niegdzie.

Co z Warszawy słychać o Królewszczyznach, y od JW. JP[a] Wowody Trockiego o JP. Radoszewskiego odsądzeniu razemia suplikuię.

Dº 17. Febrii 1774. Aº w Gizacł. 68

Za powrotem Pª Nawrockiego z Krolewca zytko co kupiwszy Sie-
law kop 8. za Ztł 24. pot: Chcieliśmy podać 2. do jużłaś wy-
sytac taka dwiłź y Dzdze uderzyli, że po spędzonym do szczętu
śniegu wielkie uczynili powodzie, tak że ullatenus wysytać nie
można było y musiemy czekać azali jakiżkolwiek czy san
na czy kołowa nieuczyni się droga, ale barzo wątpię żeby
się śledzie na pozd nie spoźnili. Siedawy przedać kazałem
niech sobie Żyd co chce z niemi robi. Soli nie kupiono w
Krolewcu ea ratione iż dawną drogą ceną. Zytko coś się
Łodwiny do Lipawy nie wyruszyli wziowszy żyta po korcy
ośm.

Morey Opieli pewna Pani pozytała swoie do Lipawy pod-
wody, Informowałem się nayzupełniey pewrownego Złamaz-
łego Żyda. taką czynił relacyę.

Za Żyta pur daią soli ordynaryiney pur iedna też miarę
i kto chce soli Lepszey Ladowatey musi do pura żyta
dołożyć Szosdalkow 2. Jęczmień mało tańszy Żyta
pur cenią Szostakow 13. to dość tanio z korca 191.
Zrobiono purow 155. Kawy za Talar bity fund 7. Cukru
Kandyzbrotu nayprzedniejszego za Talar bity fund 7. ż. ale
ze czterech funtów berlińskich czyni się fund: 5. Lipawskich

jednak, y tak niewownie tawiey widzieli w Krolewcu. Mon
Żadna nowa tam miedzie tylko stara, oraz Złoto po
Talary bite y JX Szostaku, ruble miedz
Z JX Dziekanem Oświecim widziałem Kopie Listow
tszypsatem, mowił że żadney nieodebrał od JX. Offi
ta Gmgien dyspozycyi Względem affiliacyi Kaplicy
Zerosliey y przyłaczenia cudzych wiosek, a tym cz
sem Jedynastu Ludzi bez spowiedzi umarło w
mey Gizowszczyznie Tacy to Pasterze Owiec
Chrystusowych.
Dla Boga czemu JX Orański Kanonik mieszka
JX. Biskupa, tam przy Hetmanowie, tam
tam Biskup w Warszawie, Przynaymniey by
jutony tak wyprawił, że pozostała Grata był
Plebanem, ktory iuz mało Dysze więcey
pewny bliższey śmierci.
Czerwonych Złotych 180. z Giżmu to się razem z
wunkami Krolewieckimi zostać, ktore są zebrane
Co warszawa zapłaca y JW Wojewoda Iwski suplikuję
mową; za przeszłe składam u nog Pańskich podzię
nie.

Dnia 25. Febr: 1774. w Dydwiżach. 69

Niedoczekawszy się polepszenia drogi nad tę ktora się dopiero znalazła koło lubo y ta nad wszystkie czasy naygorsza posyłam wzięte podwody z tylko do Itotynki, day P. Boże żeby tylko tam doiądzie drogi. dla sług; Kablionu y Cytryn daley czekać niemogłem.

na początek Roczkow iadę do Kowna w tak pretkietną bezdroż przez tyle Rzek przeprawowaćsię muszę. Kwartę z sobą odwożę Giżowską.

Do JX Dziekana Otwinckiego ieszcze żadna od W. JXa Offi tu Inflantach względem affiliacyi Kościołka Giżowskiego niezaszła dyspozycya ktory to Dziekan barzo chory, Doktor o Życiu nieupewnia.

X. Graff Pleban Witkowiski Obdormivit in Domino, Do Warsza zy mnostwo roznych Plebanow y nie Plebanow pobiegło, a JX. Kanonik Inflantski neglexit. byłoby y z affiliowaniem łatwiey gdyby swoy był Plebanem Witkowiskim, a dopiero będzie trudniey rzecz szedła z cudzym.

pawska podroż oschła, gdy gościniec barzo się umoczył.

a wiadomości dość ciekawe, ale arcystraszne y niepomyślne! Day P. Boże na lepsze zamienione. Z nayuniżeńsze u nog Pańskich kładam z sobą podziękowanie, o dalsze proszę. Protekcyi Siebie y interessa moie poruczam.

1774. mar. 2. w Kownie

70

Po naymnieyszych ruczaikach w pław przeprawuiąc się dążyłem do Kowna, a przesiedziawszy się trzy dni gdy dla przepraw przez rożne rzeki idąc przez mnieyszych, Przez niemen, Wilią Niewiażę portowe JPP. Urzędnicy ziechać niemogli, y rzeki dziesięc niemogą odjechać z ptaszem y zazarwem nietylko zdrowia ale y Zycia gdy mie w łodzi na niemnie kra sparła y mało niestarła do domu mnyse protekcyi Panskiey polecam się, a o uwiadomości suplikuię

71

D[o] 25. maj 1774. w Kownie

Pewna mię na tym mieyscu dochodzi wiadomość, że JW Radoszewski vita sua finivit cursum, bo iuż y diviserunt za Długi Kredytorowie vestimen: ta eius, y fortunę Otawę za Obligi od Szlachty kupioną, rozebrali każdy suum proprium. Jeżeli kiedy tedy dopiero pr[z]ydaj Panie Dobr[odzie]ju prawi ę swoią Szlachciwowi, a chciey potrafić ażeby JW Podskarbi W. W.X[ię]st[w]a Litt[ewskiego] na poniżenie y zgubę mo ią zawsze za interess Pański publi: cznie okazuiącysię zostałbez skutecznym na przedsięwzięciu swo im. Po Bogu w JW Panu nay dziecie moię pokładam Podwożek.

Zatem y sam do JW. Jmci Kanclerza W. X. L. y do
JW^o JP^a Woiewody Trockiego, ale się spodziewam
że nayskutecznieyszą interpozowanie się
JW. Pana stanie mi się pomocą

D[ni]a 8. 9br: 1775. w Dydwiżach

73

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

List Pański z Choroszewicz die 29. 8br: datowany doszedł mię z kopią listu, niejakiegoś Prałata, ktory widząc się z JW Biskupem Cynenskim Kossakowskim Suffraganem Trockim mowił o affiliacyą Giżowskiey, a co mu ten Suffragan, to mnie Surrogator Jego JX Trąckiewicz odpowiedział, iakom iuż w poprzedzonym moim na poczcie do JW Pana wyraził liście.

Nie miałem zalecenia Pańskiego, ażebym do JW Biskupa Kossakowskiego aż do Wilna jeździł; więc gdzież mu miałem list Pański oddać, gdy po installacyi swoiey ieszcze na S. Bartłomiey iak wyiechał z Kowna nie był tam więcey, mowili niektorzy że wizytował za Kownem Plebanie, a to pewnieysza że od tamtego czasu aż do tąd w Wilnie dla kapituły rezyduie. Wszakże dla tego do Kowna ieździłem, ale z niczym powrociłem. Więcey ia

o tym

o tym pamiętam interessie, kiedym się od prawności y inny[ch]
zabaw iuż uwolnił, y w domu spokoynie siedzę; ani
awanse które mię iuż minęły nie troszczą się, mam
myśli o affiliacyi, unum deest że nieodemnie s[i]
ten załega.
Że bez abrysu koszt budynku wymiarkowany być niemo[że]
iużem dał w pierwszym liście przyczyny, y teraz pona[wiam]
że z każdym rzemieślnikiem widząc robotę na ab[rysie]
się można ocenę mówić osobliwie, a potym coby[...]
żdy kosztował, łatwo znieść komput.
Nic sprawiedliwszego że do zachowania siana powinien b[yć]
obowiązany Dyspozytor, y nic pożyteczniejszego, iak żeby [...]
być mogło, takie y moie ustawiczne zalecenia, ale [...]
teraźnieyszym roku taki nieraty, ażeby się przymnożyć
mogło otawy zatknąć y przątnąć kazałem, których
Sta wozow zebrało się, ale.
Słomę od potrzeby własney obory zbywaiącą, czy Jw

zbywać każe, radbym y ja wiedzieć woli Pańskiey.
O Rezzańskiem wyborze po weryfikacyi z ludźmi uczynię ra-
port, jeżeli wszystkie mogą być wybrane.
Zawsze ludzie Giżowscy byli powodmi do składania pro victu
Xiędza, ale się odwołyuiąc do lab umdzaynych, gdy dopio
ro teraz tey niedoczekali się łaski Boskiey, pewnie nie
zechcą składać; a gdy o Affiliacyą tak twardo rzeczy idą
tym czasem JW Pan własnym kosztem trzymasz Xiędza
już rada moia ustaie, y woli Pańskiey zostawię, bo
gdyby dziś affiliacya była uskuteczniona, toby Xiądz iutro
na swoy Chleb pyysć musiałby. Mnie do nog Pańskich
uniżywszy wyznaię być

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
Nayniższym Sługą
Jozef Gieysztor
mio Tr:

1776. Jan. 10. z Dylewiż.

75

J. Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieiu.

Kiedy dotąd niebyło samey drogi nieieżdżono ze zbo
żem ani do Królewca, ani do Wilna wołabał tylko
fama że y w Wilnie nie źle płacą zboże; Więc do
piero gdy się zaczyna czynie sanna droga razem
y do Królewca, y do Wilna dla wiadomości pewney
cemy wysłałem umyślnych, to iest: do Królewca
z listem y z probką pszenicy poddanego Giżowskie
go, a do Wilna Jmści Pana Nawrockiego z probkami
pszenicy, y żyta. dawszy onemu punkta do uży
wania w Wilnie kontraktu ieżeliby nietaniszą w
Wilnie pszenica była nad dwanaście Talarow bi
tych. Na żyto wszelako może użynie kontrakt
bo w Królewcu nieuczyni więcey beczka Wilenska
jak pięć albo do Summum sześć Talerow bitych
beczka żyta, a w Wilnie słychać iż drożey. Co
tam w Wilnie Jmści Pan Ekonom uczyni wypiszę Pa
nu na pocztę. Do nog się uniżaię przydając się
Jaśnie Wielmożnego Pana Dobr.
naynizszym Sługą
J. Jozef Gieysztor. Mp.

z Wilna d. 19 Janr. 1776

Jaśnie Wielmożny Panie y Naiosobliwszy Dobrodzieju

77

Podług Dyspozycyi W. Jmc Pana Pisarza zjechałem do Wilna dla dowiedzenia ceny za Żyta y Pszenicy po Kupcach Wilenskich, lecz więcey nie dawali iak za Żyta Beczka Talarow bitych 6 na miara Komissyny z Ratusza, za Pszenicy Beczka Czerwonych Złoty 5, podług probkow, y to nie za Kontraktem ale na teraz, z tych przyczyn że tanieie Zboża gdy iż znacznie przywozo od wszystkich stron zatym Kontraktu niechcą czynić na odwłokę, lecz w Polszcze hurtem nie można przedać, trzeba będzie do Prus wieść

Donaszam J. W. Panu że iuż Żyta, Pszenica Owies Groch y Gryka wymłocono w Gierd

z ktorego przyszłe Raport JW Panu n
przyszłe Poczta z Gr z Podymnego y Nar
rów y o innych Interesach Gospodarskich
Załęsie przed JW Panem y Miłościwey
Dobrodzieia na Śmierć, ktory przyszedł
do Gr y Żonę mi odebrał po ktorey nasz
Dowcem zostałem, daj Boże gdyby y n
Panu do śmierci Służyt zatym Rekome
ięnię na zawszy być

Jaśnie Wielmożnego Panu a Pan
y Miłościwemu Dobrodziei
Sługa wierny y podnos
Thadeusz Nawrocki wdo

D[o] 27. Mar[ca] 1776. w Dydni[e]

78

Jaśnie wielmożny Panie y Dobrodzieju.

Ciężko zaniemogłszy w Pizach, y za powrotem Pana Nawrockiego z Rakowa przywlokłszy się do siebie na list Pański przez niego pisany gdy sam drżącą ręką rezolucyi pisać niemogę, Synowskiey używszy w interessie obszerney potrzebuiącym explikacyi naykrótszy kładnę wyraz.

Co punkt listu to oświadczenie Pańskiego nieukontentowania, a na mnie tyry sztylety y impostury są wyrażone: Ja na wszystkie razem w ogulności odpowiadam. Że dopraszam się nayp[o]korniey jeżeli nie o zjechanie, to przynaymniey kogo doskonałego zesłanie, żeby oglądał, y sprawiedliwie JW. Panu przyświadczył, że począwszy od naywiększych aż do naymnieyszych okoliczności subordynacyi niemoc niebędą naganne rzeczy, y pod zapłaceniem szkód Pańskich z racyi mojey wynikłych opisuię się, y assekuruię się. Lecz że ustawicznie tam dosiadywać niemogę, tak dla expensów niebędąc powinien onych czynić, jakoteż maiąc własne moie oddalenia się potrzeby, wszystko w płaz, y jak z kamienia idzie, z wielkiey y nadzwyczayney dysponuiącego powolności, Chłopi rozpuszczeni, robociznę /: Nawa tylko: / że odbywaią, y z fundamentu dzieie się, disordo.

Niejest to dość dysponuiącemu być tylko trzeźwym /: choć y ta cnota między naycelnieysze rachować się powinna: / y umieć regestra porachować y do kalkulacyi nagotować się, ale potrzeba doskonale znać podług horyzontu Ekonomikę, rolnictwo, pory, obroty, czasem być łaskawym, a zawsze sprawiedliwie groźnym, Żonę też doskonale mieć gospodarną Fe-

czrię za co?

D[o]

Więc za cóż mię JWPan obwinia, kiedy moich dopełniam dyspozycyi inszego należą. Zli uprawdzie instalowani odemnie pierwsi byli pozytorowie z krain tuteyszego, y dziś ich niechwalę, przecie jak kontextu listu Pańskiego porozumiewam do mnie JWPan odwoł się; ale jakiego są gatunku obadwa *przysłani od Papa* sam JWPan na obiór swoy nie na mnie niech utyskuie.

Do intrat Promiewiczów odzywać się niejest rzecz przyzwoita, ob raż mnieysze rzeczy, bo iest u mnie inwentarz po Promiewiczu tow 900 intraty okazuiący, a własną JW Podkomorzego podpisany ręką, ja zaś dziś dam arędy za Gize na rok pierwszy tysiąc Czerwonych złotych, et per consequens co rok po tysiącu kładać będę, byleby nie anticipative daić pieniądzey, bo nemo dat qui non habet; ale po połowie pierwszey sanney drogi, y S: Jerzy; na takowy zaś kredyt korrespondujący, opiszę subsk cyą moią woli Żydy oddaię Pańskiey, ja rzetelnie dotrzymam

Że Żyd, y jarzyna dotąd niezbyta na mnie directe złożyć supli kacz, oraz uważyć życzliwość moią że maiątku Pańsku za bescen niezdałom się, wyrzucić z domu, a na to zapatrywa się że się większą zbędzie cena.

Fundowanie Xiędza niestało się bez konsensu Pańskiego, bom mimo wolą niesprowadził Pańską, lecz qui legem condit ill eam reformare potest, supplikuię wyraźnie swoiey woli nay rozkaz, a do trzech dni niebędzie Xiędza w Gizach. Jeżeli zaś

utrzymywać

utrzymywać bez kosztu Pańskiego to być niemoże, kiedy ani
Funduszu, ani wiuski, ani Parafij, ani kapitulacyi niema, po
approbacie Affiliacyi uczyniła aby się generalna umowa. Myśli
łem jeszcze Kościoł daley popchnąć, naprostować, y obszerny przy
stawić babiniec, jeżeli mam to uczynić, woli supplikuię, bo to mo
że być bez kosztu.
JmćPan Petelczyc zreflektowawszy się, siano bierze y złotych
trzysta monetą Królewską ma pierwszego Aprila wypłacić.
Supplikuię w nayjsurowszym terminie napisać do Nawrockiego,
ażeby co się zaleca w skok tegoż momentu jak tylko pospiech wy
starczyć może całymi siłami dopełniał z wolnym mnie jego odda
leniem nieuważając na młodą y piękną Żonkę, poiąć mniającą
azali ten ucdynie nieprzerazi y nieporuszy do żywawszego gospo
darowania postrach. Jeżeli zaś y te mniey albo mało przemi
knie zalęknienie, iuż rzetelnie oddalić życzę.
Ochraniać Chłopow Gizowskich od podroży Rakowskiey ani myśl moia
wstąpić kiedy mogło, ani żadnym listem mnim konwinkowany niebę
dę, owszem we wszystkim na sprawiedliwy o nich wyraz Pańskiu
zgadzam się, niewiem więc zkąd y wtym punkcie mam niewinnie
przymowki Pańskie. Do ktorego nog głowę uniżywszy jestem

Jaśnie Wielmożna Pana
y Dobrodzieja
Nayniższym Sługa
J Gieysztor.

Raport z Gijz Roku 1776 mca Maja 15. Dnia.

1mo Na czym Człowiek naywięcey z łaski Bożey zyskiwać, a czasem z kary iegoż szkodować może naypierwszą y ja o tym maiąc pamięć, za przysłowiem kiedy będzie żyto, będzie jeneralnie wszystko, od żyta zaczynaiąc donoszę, że: żyto po wszystkich Stwa Gijzowskiego włoskach należycie na polu dobre okazuie się, Pszenicy zaś iak nigdy lepsze być nie mogą, aby tylko na nie Bóg wszechmogący spuścił błogosławieństwo swoie w czas kwiatu, y od wszelkich zachowawszy przypadków dał spożyć, dość iuż abyśmy dla przeszłych nieurodzaiów Ludowi. Żyto iednak dworne zupełnego nie ma zachwalenia, czego między innymi z Dyspozytora pochodzącymi przyczynami y ta iest domieszana, że JwPan ordynaryą swoią do zbyt rannego napędzał go zasiewania, co w tuteyszym kraiu całe nie służy: albowiem uniwersalny tu iest zwyczay, y praktyka w tydzień po S. Bartłomieiu siać żyto zaczynać, a w tydzień po Nayświętszey Pannie kończyć należy. Ja kiedym się podług tego zachował w moich possessyikach benedicente Deo oglądam nadzieię zupełnego urodzaiu oziminy.

Kiedy iuż w tym roku dla odległości od JwPana, a przeto dla niesposobności iuż podobno weyścia w kontrakt nieprzyidzie do uskutecznienia proiektu będę się starał / ieżeli będę żył: / być sam przytomnym zasiewowi oziminy, iakoż y o uprawienie roli osobliwszy dopilnować muszę.

muszę kiedy się zupełnie spuścić niema na kogo, taka to bieda że [...]
dzi wiele, a Człowieka niema.

2do Wiadomość niepocieszna, ale że z Boskiey ręki równym Sercem przy[...]
się powinną, defero, że karczma Adamanpiska piorun spalił, y ta[...]
momencie zgorzała że Żyd tylko iedną skrzynkę próżną y dwie p[...]
duszki ratował będący w zupełnym maiątku y porządku, y g[...]
przez niegoż erygowanka z tymże poszła dymem. Od czego y ch[...]
ieden pierwszy od karczmy ze wszystkim maiątkiem zgorzał, że n[...]
mnieyszy niezostał iego budyneczek, którego suplementowaċ budy[...]
kami od innych wiele maiących wziętymi dysponowałem, gum[...]
zaś Sam od pańszczyzny uwolniony budowaċ musi, na karczm[...]
zaś nową drzewo się gotuie, y przed iesienią stanąċ musi. U[...]
gulowałem bowiem taki tu porządek ażeby in casu konflagra[...]
wszyscy na swoich dniach pomagali, kiedy każdy pod podobn[...]
zostaie nieszczęściem.

3tio Poniewaź plebania bez naymnieyszego dotąd czynionego expensu [...]
nela requiritur dopiero koszt na piec, y okna, którego iako kom[...]
cznego rozumiem, że JW Pan bronić niebędzie, rezolucyi iednak [...]
plikuię.

4to Lubo przeciągnienie Kościoła dalsy, y przystawienie babinca takoż [...]
sztowaċ niebędzie, że iednak na pokrycie tegoż babinca gontów [...]
gontalów kupić potrzeba, ieżeli na ten koszt JW Pan zezwoli rou[...]
o wyrażenie

o wyrażenie suplikuię woli Pańskiey.

Niech to w myśl nie wpada Pańską, że kiedym iuż przez dwie lecie uprosił względy Jaśnie Wielmożnego Pana y Dobrodz[a] mego, że mi po tygodniu raczył dobroczynnie pozwolić pańszczyzny Gizowskiey, ażebym usiłował u prowadzać w zwyczay z żadnych miar y przyczyn należeć niemogący, gdy to od woli y łaski dependet Pańskiey, moia rzecz iako ubogiego bo chromego prosić, Pańska zaś albo hoynie szafować, albo z niczym odprawić, ia y dopiero z mego obowiązku żebrzę, pozwol JW Panie z respektu swego y w tym roku tydzień, a ia upewniam że skarb Jego przeto szkodować niebędzie, Si inveniam gratiam in oculis Domini mei.

Józef Gieysztor. mp.

Dᵃ 26. Junij 1776. w Dydwiżach.

Jaśnie Wielmożny Panie Dobrodzieju!

82

Dwa razem ziechawszy do Piluiszek znalazłem listy Pańskie idą 13. maja z Siemkowa a 31. eiusdem z Radoszkowicz pisane, o bardzo sprawiedliwe nieukontentowania z nieurodzonego w iednych tylko Giżach Zyta wyrażaiące, co y mnie rownie martwi y suszy y niewypersuadowanym czym że y ia w nadzieię tak znacznie powiększonych połettkow, wydartych, wygnoionych y rowami okopanych nie tylko bespiecznie o znaczney krescencyi tuszyć, J.W. Pana rzetelnie ubespieczyć, ale tysiąc razy zaprzysiąc mogłbym znaczną krescencyą, a zatym intratę, alić iey za Dozorem Nawrockiego sam niewidzę. Wyimuię rok przeszły, bo ten wszystkich generalnym uciął nieurodzajem, ale w teraźnieyszym ktokolwiek siany ma oziminę generalnie iuż z należycie urodzonego, iuż y z pomyślnie przekwitłego cieszy się Zyta, same Giże, idą ieden Dwor Giżowski doświadcza nieurodzaiu, co iest rzeczą wszystkich zadziwiaiącą, a naybarziey tych ktorzy dale

ko

daleko podleysze y mniey opatrzone maią grunta. Kiedy infestuię Na
wrockiego y kardynalney staram się dociec przyczyny, za fundament kto
dnie że go Jey Pan do zbyt rannego listami swemi napędza
zasiania |: iakoż nayrannieysze iest naygorsze idą nie praktyko
wanie rzadkie :| lecz y ranne nie tak barzo u nas giną.
Szemrzą coś ludzie Giżowscy lecz jawnie y w oczy mówić
niechcą, że są iakieś pierwszey siewby przyczyny niepewnośc
nasienia, staram się koniecznie dociec prawdy.
Za obaczeniem się |: Day Boże iak nayprędzey :| z Jey Panem
przysiągnę w kościele, że niezmyśloną przed maiem miałem od
tę y intencyą uprosić u Jey Pana Arędę za 1000. # certis
tylko ubespieczywszy się conditionibus, lecz gdy to w czasie za
czytym skutku wziąć niemogło, a potym may odkrył iak
wrocki Gospodarował, podziękowałem P. Bogu że się przewi
kło.
Oto 8. Julij kończy się rok Nawrockiego, jeżeli Jey Pan ma tam
brego Gospodarza życzę barzo przysłać prędko; ja tu choćbym
mógł mieć zdatnych do kraju, obawiam się podobnego iak dawn

narzekania; albo jeżeli JW Pan raczy mnie przyszłego roku zabezpieczyć /: jeżeli będę żył :/ arędą, to Syna ulokuię, a jako złotniczo (?) Usiania wszelako oziminy już sam dopilnuię.
Dżdżów u nas niebyło przeto iarzyny mizerne. Raportu o Giżach nieczynię, bo od czasu przeciągnienia Kościoła sam w Giżach niebyłem, a Naurocki tak grzeczny, ani mnie na piśmie raportuie, ani o dwie tylko od Dydwiz na przez mile przyiechać, opowiedzieć y rady zasięgnąć chce.
Za darowaną tygodniową robociznę, składam wirnie u nog Pańskich podziękowanie, wiele mi pomogła, chatupkę miesz(?)kal na w Dydwizach buduiącemu, część iuż odebrałem.
Wolat fama że JP Radoszewski dolat pijaństwa swego miarki lecz pewnie niewiem suplikuię JW Pa pomocyę swoią do JP Woiewody Trockiego przypomnieć prząc się(?) przy uniżeniu do nog Pańskich głuny mniey(?)

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia
Nayuniżeńszym sługą
Jozef Gieysztor. mp.

D[ni]a 23. 8bra 1776. w Wilkowi[szkach]

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Approbata affiliacyi do tąd niebyła nikomu wiadoma, y dałey
aż w późny czas byłaby przemilczana, gdyby ad instantiam
JW. Podskarbiego W. W. X. L. niebyły wydane cytacye do
Officium Kowień. względem ufundowania trzech Parafij
w Stanie Pinskim, z których do Kietuwołockiey wpi-
sane są przez Kommissarzów nie tylko wiele wiosek
Parafij Giżewskiey ale y całe Stan Giżewskie
więc actu z kopiami oryginie do Kowna JX. Boro
wskiego, dla bronienia dzieła JW. Podskarbiego
w przyłączeniu do Kietuwołok Giż z parafią
a co tam JX. Borowski wskura donieść JW. Panu
z Kowna, już tam dzieło Affiliacyi okryć się
musi bo inaczey bronić niema czym; Lepieyby
daleko było, gdyby approbata in Originali była
już w ręku tutey, albowiem kopiom mogą nie
dać wiary. Odprawowaniem Jubileuszu zatrudnio

ny/

raport z Gız na drugą odkładam pocztę, to tylko
donoszę że JP. Bielski jeszcze niebył, a tak
nieumiem dysponować się z czym do Kalisza u
zytać pudunde. Do nog Uniżenie się

Jaśnie Wielmożnego
Pana Dobro
Nayniższy Sługa
Jozef Gieysztor.
mp.

Radziłem jednak JX. Borowskiemu iż ieżeli może
obronić się bez publiczney affiliacyi, żeby z n
zapadł, lecz y sam niewidzę sposobow żeby z
inaczey obronić można było.

d. 31. 9bra 1776. Ao w Dydni

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobr[odzie]ju

Otoiuż dziś dzień supra wyrażony, a abrys iescze z Synem moim w Warszawie; iakże tedy y Cieśli starać się, kiedy z nim po oglądaniu abrysu kontrakt czynić by potrzeba, za coż tedy JP Pan mnie obwinia, żem napisał, iż zmarztym mchem niemożna naściełać ścian, kiedy iuż przed y po S. Szymonie y Judzie gnieda była y mech był zmarzły.

Jubileusz w Giżach iest cale potrzebny; Lecz muszta obstanowiska iuż pewnie niebędzie.

Dopiero idzie w Konsystorzu Kowieńskim prawo Giżewskiey Filij z Maryanami, ktorzy otrzymawszy niesłuszny skrypt od Jx. Lachowskiego obwołali z swoiey ambony, ażeby nikt do Giż niechodził, y obwęcyi Kościołowi nieczynił; po zakończeniu ktorego o Dekrecie doniosę.

Cessyi na Kiawlicę brać na nas Starych y łożyć na zapłacenie pieniądze niezdałom się, kiedy z tego Sukcessor pożytkować niebędzie. Do nog Pańskich uniżam się y iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Pokorny Sługa
Jozef Greyszter.

JP. Brzekali niebył, bez ktorego Podwoda wyprawiona być niemoże.

dnia 12. 9br: 1776. w Piluszkach.

87

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Zbiegłszy dziś z Giż do Piluszek y tuszę przy poczcie znay dując króciuśkie czynię doniesienie; że w Giżach tak pięknie ucurniała ozimina, iż dawno takasię tam wi= dzieć dała, a za nastąpionym mrozem teraźniey szym spasywać dwornym y wioskowymi stadami spa sywać kazałem.

Łąki na błotach Strożdy nazwanych już kilka niedzielną były trzebione panszczyzną, aż do no= wiu teraźnieyszego, dopiero drwa na brzegi wy wozić będą, Tak albowiem tey iesieni te bło= ta są suche, iż gdzie przed tym pieszemu trudno było przeyście, to dopiero wozami rowniu ziek po gruntach ieździć można.

Że JP. Bielski do Żąd niebył prawda do Rakow wa niemogła być wyprawiona. chyba sam JW Pan

dysponować

dysponować raczy, z czym onę wyprawować. Do nóg
uniżam się y iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana

Dobrodzieia

nayniższy sługa

Jozef Gieysztor

mp.

iq. 20. 9br. 1776. w Giżach.

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju

Czyniąc z tąd raport donoszę, że poniewaź tuy w tym roku krescencya mała niespieszące z młodzeniem robocizna iest obrocona całą siłą y mocą do trzebienia łąki na błocie Strożdy nazwanym, gdy dopiero sucho, drwa wywożą się na brzegi, a samego błota wyłączywszy na dworną łąkę morgow 18. reszte po morgu na Chłopow potrzebuiących rozdzieliłem, a tak y oni y dwor spodziewamsię, że na tym stałym miesiącu zakończemy, a dla osuszenia na zawsze row od rzeki paysłi, w ktorą z tych błot będzie woda spadała pańszczyzną y Chłopami tam łąki maiącymi kopać zaczęty, lecz przed zimą niebędzie skończony.

Nie przeto zem sam zasiewow oziminy pilnował, ale że to okazać może przyszły urodzay jeżeli Bog ktogoslawić raczy, iak dopiero prze

dzimie

przedziwnie wywniata ozimina, że wszystkiemi stadami
spasywać się musi, mogę uczynić zaszczyt, że y
wiele, y rzadko gdzie nie na gnoionym albo n
na nowinach siałem, za przeszłoroczny iuż 177
nieurodzay na mnie wina włożona być nie mo
z tysiąca przyczyn iuż dobrze JW Panu wi
mych; dopiero co się czym iw sam czynię, y
żeli źle sam się wstydzie za moią niedosku
nałość tym listem opisuię się, y niech on i
archiwo JW Pana niezaginie.
Z Warszawy dotąd Syna doczekać się nie mogę
przeto gdy Affiliacyi approbaty ad manus
mam, y z strony JW Podskarbiego W. y od M
ryanow y od Wszelkiey troski cierpi
wiąsk, był JX Borowski in Officio, ale
autentyków nie niezyskał, dopiero wypra

wyprawiłem do Officyała, y iaki do niego list pisa:
łem kopią przyłączam, w ktorym mieć ł poźna
że iego sąd będźie przed Biskupem.
Po zmłoceniu proby y rozmiarkowaniu speran
dy y expensow okazuie się że Zyta do Zby:
cia będźie tylko korcy 314. a pszenicy kor 400.
O wyprawieniu prowidy do Kalowa gdy do tąd nie
mam Pańskiey rezolucyi, więc oddaiąc do woli zda
nie moie oświadczam, że satiusby iuż onę za sanney
drogi wyprawić oddawszy y pieniądze iakie się zbiorą.
Do nog Pańskich uniżanie się ściełam

Jaśnie Wielmożnego Pana
y Dobrodźieia
Nayniższy Sługa
Jozef Gieysztor.
mw Ir

50
−15
35.0

d. 6. xbr: 1776. w Dydwizach

91

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju

Jeszcze dnia wczorayszego Cyr moy Pak z Approbacyą Affiliacyi y Abrysami odesłał a sam w Urdominie u W. JP. Sędziego Turczynowicza został, więc iuż dopiero sam z JP. Borowskim do Kowna pobie gnę, bo na List moy Officyał indiffe renter odpisał, y Jubilerszu w Gizach wyraźnie pozwolić niechciał. w Gizach dopiero w mroży a zatym w bezdnym nutocemiem poziemicy, y wybie raniem pudabkow Nawroclu bawi się. Do nog Pańskich głowę zniżywszy iestem

Jaśnie Wielmożnego
Pana Dobrodzieja Podnożkie
Jozef Gieysztor. mp

D.a 23. xbr: 1777. w Dyd.

92

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieiu

Zbliża się ten czas zimowy, że się może uczynić sanna droga, więc ieżeli za pierwszey drogi maią wyruszyć z Nawrockim podwody Giżowskie do Królewca suplikuię Pańską swoią wyrazić wolą.

Wapna wiele solanek zakupić należy ia wymiarkować niemogę, suplikuię o informacyę, może mularz podług abrysu iaki tam będzie wymiarkować.

Szpichlerz w Kucharskim nad niemnem iest zamowiony JW. Bystrzyney, ale niechcę brać pieniędzmi, iedno drwami, y przyidzie że muszę postąpić, chciałbym jednak nie z lasu, ale pniami odbyć niewiem iak się uda. Do nog uniżam się y jestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia nayniższy sługa
Jozef Gieysztor mwZ

D° 6. Febr: 1778. w Gżach.

94

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Pisałem do JW Pana że abrysu nie znalazłem w liście, a to dla tego że osobliwie był do Giż przysłany, a do mnie z Giż przy liście nie odesłano, więc dopiero przybywszy na to mieysce przeieżdża- iąc na Seymiki znalazłem ten abrys.

Rachuneczek iak się w Krolewcu sprzedała Pszenica Giżowska, a że korcy 120. przedano w Kleypedzie ta iest przyczyna iż Żyd potrzebował prawa dla sprowadzenia ztamtąd soli, za to zgodzono do skarbu Czer: Ztt Dwa, y choćiaż tam sprzedał korzec po tynfow 5. y berlince dołożyć do ceny Krolewieckiey musi.

Niewiem co JX Kanonik Inflantski odpisuie do JW Pana w przyłączonym tu liście, ia zaś bywszy z nim w Giełkowie to tylko wyczerpnąłem co y pierwiey wiedziałem iż wiadome szlubowiny chcą przewlec dla tego że dwuch Ichmćiow Szlachty y dwuch Xięży nasieli w pszenicę kąkolu-

ostrzegaią

ostrzegaiąc Sędzinę iż W. De Raës Sędzia szczu
płego iest maiątku; Lecz y to iest przeszło
dą nie małą iż W. Sędzina barziey pogrz
bową aniżeli weselną zabawiasię myślą
toszku bez żadney poprawy.
JP. Rusiecki Chorąży Usarski ktory iezdził za g
nię dla skupienia na brygadę koni maiąc
własnych blisko sztuk 30. wzywany był do
Witkowiszek na konsystencyę dla pomnożen
nienia nawozow, ia mowiąc żesię tam w mie
Ludzie rozpiią skłoniłem, że do Giż ma s
wadzić, a siano żesię tuteysze nieupodobało n
na stronie kupować y owies, zachowałem ż
Salwę ieżeli JW Pan pozwoli, ia Życzę y re
lucyi na to prętkiey czekam, bo sprowadzać pon
siano y owies.
Z Żydami iescze niedoszedłem sprawy, niechcą da
aukcyi, szukaią sobie mieysca, y dla tego o sp

wadzenie Gorzatki z Sienkowa na ucinach dla da-
nia dwornych Szyrkow finalney dać niemoge, rezoluciey
po Seymikach co się stanie upewnię.
Do Krolewca Żyto nie pręczey sypać kazałem,
y pospiech wywuszenia pilno zaleciłem, bo
do Jurborka za zarnney drogi resztę wywozić
będzie potrzeba.
Żebym wiedział że JW Pan czasu Seymikow
ieszcze w Wilnie znaydowac się będzie,
zbiegłbym z Trok do Wilna. Do nog
uniżam się

Jasnie Wielmożnego
Pana Słuzek
Jozef Gieysztor mp

Zawieziono do Królewca korcy 460. po odtrąceniu miarek z[...]
płacono za korcy 464.½. a fl: po 3. g: 25.½. Fl: 1788. g[...]
Za przedaney w Kleypedzie kor
cy 120. a f 3. gr 25.½. . . . . fl: 462.

Czyni Złł 2250. g

Żyta cena przychodzi
w Królewcu do 1 A. Szostakow.

z Gir d: 5 Mar: 1778

Jaśnie Wielmożny Panie y Naiosobliwszy Dobro
dzieiu

96

Podług zaszłey Dyspozycyi W Imę Pana Komissarza wyprawiłem Po
wody do Rakowa dwie na ktorych odsyłam Podrobiu wszy
tkie od Dziesięciu Wieprzow złożonych przez Kuchrza
do dwuch beczek, do większey beczki włożono Kiełbas
par 40, resztę par kilka zostawiłem na przyiazd
Komissarskiey, przytym posyłam, Cebrek 1 z Miodem
od Garcy 8, Krobka duża 1 z Korzeniem, Krobeczka mała
ta z bleywasem, Achtelik 1 Śledzi Holenderskich, Sasi
na 1 Ołowiu, Faseczka 1 z Lipiem, druga Faseczka
ka z Mięsiwem, Skur Dużych czarnych 4 Szarych
sztuk 3 Cielęcich, czarnych 8 szarych 6
Na tych że samych Podwod odsyłam Symonek chor
ieszcze nie przy supełney zdrowiu iż co Dzien
febra trzęsła, niechciał żadnym sposobem zos
tawać w Girach, Podwod do Rakowa utrzymywali
z tych przyczyn czekaiąc do lepszenia zdrowia Sy
monka.
Na tym Tygodniu wziął W Imę Pan Miecznyk Pod
wod 20 do wozenie Drzewa na Budynek Dydwis
ki z Puszczy Prenskiey do Rzeki Szeszupi woza
a potym będą płycić do Dydwis

Posłaniec z Krolewca ieszcze nie powrocił ktory posłano z Oliwo y Sledziami mozmy Konmy Symonkowi dano na Drodze Złotych 3 y Chleba bułek dwie

1ma na Kazimierza Senka Podwoda dano
1 Beczka mnieysza z Mięsiwem
1 Swinia Olowiu
1 Krobeczka z blieywasu
1 Ceberek z Miodem
1 Faseczka z Lipcem
1 Zdor Skurami sztuk 21.
sztuk 6

2do na Serzego Zugzda Podwoda dano
1 Beczka duza z Mięsiwe otym zey kiełbasy par
1 Krobka duza z Korzeniem
1 Faska z mięsiwem
1 Achtelik Sledzi Holenderskich
sztuk 4

Zostaie na zawszy do zgonu Zycia mego
Jaśnie Wielmoznego Pana y Naiosob-
szego Dobrodzieia Sługa wierny y poslusznym
Thadeusz Nawrocki mp

#

Iasnie Wielmoznemu Jmc Panu

Chmarze

Instygatorowi WgoW X Litt Staroscie

Gizowskiemu Panu y Naiosobliwszemu

Dobrodziejowi

w Rakowie

1778. Maja 1. z Dylewic

Jaśnie Wielmożny Panie Dobrodzieju.

Przy Maiowey kuracyi niedomagaiący cudzey do pisania używam ręki z tym doniesieniem: Et quidem primo co wszelkiego nay więcey dotyka Człowieka, iż oziminy w naszym Kraiu urodzaiu nie możemy się spodziewać, albowiem bardzo mizernie na polu się prezentuią, a naybardziey przy surowych polach Aprylowe przeszkodziły niewygody.

Do murowania fundamentów pod Budynek wszelka iest gotowość prócz żwiru, którego sam Mularz obrać powinien z iakiegoby miejsca miał być naylepszy, bez Mularza nie masz. Stare fundamenta są wykopane, kamieni y cegły wybrano, miejsce zplantowane. Cieśla nie może roboty rozpoczynać, gdy ani abrysu nie ma, ani wiedzieć można bez Mularza, iak wysoko będzie podmurowano względem wysokości, albo niskości Słupów, bo też bez abrysu y wielkości pokoiów wiedzieć niemożna, y wysokości podstoienia wałkowe zgadnąć trudno.

A zatym

[illegible]

A zatym y Abryss y Mutan iest koniecznie potrzebny, do

czego y Cieśla mieist sprowadzony.

Dachowkę Sierakowską lubo sprawiedliwie gani Strycharz

tuteyszy; iednak podług woli Pańskiey azeby zrobił będę

informował.

Dla niespodziewanych wieczornie oziminy urodzaiow, ktorey

wielu poodgrywało na ustawnie przynaymniey iarzyny

straciłi Obywatele do wszystkiego ochotę y porywczość w

ramiu, a przeto trudno iąć się przemieszkania Jenerała, y

żaden się do nowey nie chwyta osady widząc że, nie bę-

dzie przyczym zmocnić się na nowym gospodarstwie b

chleba.

Zyta reszty wywozić do przystani nie każadem zapatruiąc się

na cenę dla nieurwiąiow y na wszelkie okoliczności, ku

iesli JW Pan rozkaże, to się wywiezie. Do nóg Pańskich

uniżam się będący

Jaśnie Wielmożnego Pana

Dobrodzieia

Nayuniżeńszym Sługą

Jozef Giysztor. mp.

W. Sędzina Starodubow. zdrowa będąc a czyniąc inne chimery do przesłała przeciw adimplere Matrimonium Corce y Zięciowi, iuż po Wielkanocy; y wymogłszy od nich niejakowyś wielkiego Smiechu godny Skrypt niby Zmiany y Kassacyiny quasi niebaczny Interczyzy przed Szlubem wymówioney wysłała onych do Kowna dla przyznania, co ieżeli dopełnią niewiem, lecz osoby złe uczynili niepowrócili iszcze, Tego dziwodacznego Skryptu wydostawszy kopią poslednicy nadeszlę

Urzędy Pizowskie acz z zażyciem trudności są puszczone podług Projektu przy bytności Komissyi postanowionego.

Dnia 21. maj 1778. w Giżach.

Jaśnie wielmożny Panie Dobrodz[ieiu]!

W krotkich terminach przy zabawach ztąd nadgłaszam się z doniesieniem że mularz z Stołupian zgodzony na fundamenta pod ściany od łokcia kwadratowę po puł tynfa przy pomocniku do podawania wszelkiego materyału y pracowania.

Fundamenta wykopane, nie głęboko grunt znalazł się.

Sklepik będzie sklepiony, bo row dla spadu wody głęboko wykopany dozwala, y przeto nie widzę nayśmnieyszey potrzeby koniecznego nad ziemią na dwa łokcie wzwyż muru podnoszenia.

Na kominy y kominki nie godzony ten mularz, bo te musi i Siemkowski pod dachem murować.

Ciesłowi

Cieślowie drzewo oprawnią belki y krokwie.
Bzimina całe mało poprawiła się
Że W. Sędzia Ziemski Trocki z Żon
do domu przyiechał, nie przyznawsz
wyperswadowania się wszelkiey pretens
a Stara cieszy się w Gutkowie p
ział sam iśl Panu donieść.
ja do nog Pańskich schylaiąc
głowę iestem
Jaśnie Wielmożnego
Pana Podnożkiem
Jozef Gieysztor.
mwT.

ma być w Grodzie Trockim wakans

po JPanu Podbipięcie, przynaymniey

dopiero czy nie wyprowowane

mię Łaską Pańską. 101

Dna 19. Junij 1778. w Piżach.

102

Jaśnie Wielmożny Panie
Dobrodzieiu!

Donoszę ztąd JW Panu że robota Mularska iest wszystka zakończona, to iest fundamenta pod Sciany wszystkie, Piece, y pod Kominy. Sklep zasklepiony, y Szyia do niego wymurowana nad Ziemią bez mała dwa łokcie murowo, wszystko na głębokich kamiennych fundamentach gruntownie y gładko, y pod gruntwagę, tylko nietynkowano, y spodziewam się, że się JW Panu podoba, bo y podług abrysu ani cale niechybiono.

Cieślowie dach na Szwedach założyli, lecz na gzymsy drzewo iescze niewyprowadzone. Ta fabryka w tym Roku mało w połetku ugorowym pozwoliła przyczynić, bo wszystka robocizna na to idzie, żwir aż z Maryampola wożą, y tylko dwa razy na dzień przywożą. Kamienie, cegłę, wapno, gracowanie, kopanie, fundamentów, Sklepu, rowu, nareszcie niemało iescze obróci się robotnika na wysypanie między tak wysokie fundamenta, acz od spodu aby-iako ziemią, lecz pod podłogę musi się wysypywać samym piaskiem

piasłkiem z Rudy wożonym.

Gnoy ledwo wywieść uchwycić można było, a wydzierać trzebisk na
morgow w różnych mieyscach leżących Szmatkowo circiter dziesięć
dokazać niemożna będzie, bo dotąd robiąc lato fabryki na polu d
no się zeszło.

Żyto dotąd niebyłe że y cena spadła za Granicą, y w Kraiu iż szl
do Krolewca zatrudniony w Bohdaninkach [:o czym rozumiem
Imć Pan Bielski JW Panu doniosł:] y przeto przyczyny wywożeni
dysponować nieuważałem potrzeby, bo by leżące nad niem
w Spichlerzach naiemnikiem szuflować potrzeba, a w domu
dące na Olin, często się szufluie, niech tylko da Pan Bóg
za granicą cenę, a wraz się wywiezie, bo w przyszłym tygodn
y robocizna do fabryki dodawać się ustanie

Na zapłacenie Rzemieślnikom Pieniędzy dopożyczyć staram
na moię Kartę.

A gdy się robocizna zupełnie od fabryki uwalnia, i cała myśl
moia y staranie w poletek ugorowy obrocone będą, y ieżeli

Abrow[…]

Sposobność porwali Słowny cokolwiek uchwycić chwałoby się, bo tubo gnoiem morgów trzydzieście nawieziono, lecz gnoy ohudy stomy wiele, a mniey niżeli innych lat pożyteczny, kiedy Zwołana woda w nieprzyimowaniu cudzego na zimowy przechów Bydła, musiała bydź dopełniona.

Burze tu duże y częste panuią, Pioruny bardzo gęste biiące wiele popaliły Dworów, Wiosek, Karczem, Ludzi y Bydła wiele pozabiiały. Amt Królewski Bartnicki ze znacznym magazynem, y wielką bydła oborą, Koni, y różnych żywiołów spalił Dziennie szacuią Szkody Złotych Dwadzieścia pięć tysięcy. Folwark Jmść Butkow dziedziczny Woyzbunski ze wszelkim Zabudowaniem spalił, gdzie Stoda, y znaczna Hollenderna a wszystka na Ziedawach Pruskich za Tyszą drogo skupowana y Kreszczenia w Snopie y Ziarnie będąca tameczna y więcey z Starostwa Preńskiego sprowadzona zginęły, że tylko Czworo Świń zostało, y tam niezwyczayny doznano Szkody. Folwark Wemkry JJPmu Babulich w posessyi

Mędowiczy

aresztowany JW. Staniszewicza Deputata na Kadencyą Świecie̜ z Ko
spalił. Z nowu wielce w Duszczy poruszał, nas dotąd Bóg do
brotliwy w całości zachował, lecz od upadku Bydła nieuwiem
iak się ochronimy, ponieważ w okolicznych wioskach wid
wiśliß z spirami graniczących Bydło mocno padnie, a tydzień
kupiwszy na wozach w pul zdechłe do Miasta wozi, lubo t
w dzień y w nocy przewożenia pilnuią. Kończąc niepoczesn
surowiny do nóg Umizam się Pańskich piszący się

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
Podnożkiem
Jozef Gieysztor.
mw Tr

Żyto y pszenica aż nie
wszędzie cokolwiek się
sprawiło.
U ludzi cudzych grady
gęsto wybiły.

ię 8. Julij 1778. w Giżach.

104

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju.

Trzy razem listy JW. Pana ieden z Nowogrodka drugi z Zasławia trzeci z Rakowa datowane ze Dworu Wyłkowiskiego odebrałem bo aż z Giż na pocztę posyła, iednak dla płacenia z Dworem Wyłkowiskim umowionego Posztmayster Kowienski do Wyłkowiszek odsyła; y ia w Wyłkowiszkach opłacam odbieraiąc z poczty listy, a tak wielka względem punktualnego dochodzenia listow dzieie się mitręga.

Krociusiński z Giż takowy czyniąc raport. Et primum co naybarziey dolega, że Grassuiąca około Giż zaraza bydła wkroczyła y w Giże, kiedy we wsi Giżach y u Dwuch ludzi w Doplinszkach do szczętu wypadło. We Dworze była cała obora zarażona, y iuż dwie sztuki padło, lecz po upuszczeniu krwi, y daniu rożnych lekarstw wstrzymało się padnienie, co daley Bog uczyni Jemu tylko wiadomo, w innych wioskach iescze się nie zaraziło, sposobu we Dworze użytego wszystkim pod karą chwytać się, y

y Nawrockiemu dozierać tego zalecitem. Przyczyna zarazy: i z
Chłopi Witkowiscy padnące bydło Złośliwi nocą do lasow
Giżowskich wywłoczyli, a Giżowscy niewiedząc y pasąc by
dło na owe ścierwa swoią trzodę napędzali, o co dla
ukarania skarżyłem się, lecz szkodę kto nadgrodzić potra
Mularska robota dawno zakończona, wielka liczba
bocizny poszła na wysypanie ziemi między podmuro
nie tak wysokie. Cieślowie dach zakończywszy ieszcze
na Ziemi ściany robią. Na zapłacenie Mularzom do
zażyłem na mój zapis ₰ 15. poniewaz Zyto ani zbyte
zbyć się może, iuż y W. JP. Woyski Kowienski odmo
wił swoiey uczynności.
Mało, y tak dobre iakby nic zostało w tym ugorowym
pokłotu do wydarcia, pnie wybrane y rowy gdzie było
potrzeba są wykopane, ugor drugi raz zorany.
Siana kosić ieszcze nie zaczynano dla dżdżow ustawi
cznych, a Strożda łąka zalana pewniey że się w tym
roku kosić nieda.
Zyta y pszenicy cokolwiek się, a mieyscami y dobrze po
prawiły, aże między nieurodzayną oziminą wielkie się
roznego gatunku wyrodziło trawy, tedy wczasie wz
ostkar

wszystkie oziminy kosami dla pastwy ściąć każe.
Jarzyny w tym kraiu tak są dobre iż niemożna
żadną miarą lepszych od Boga pretendować.
Z Cieląt, których było 34. poźnieyszych od Pierwiastek
zdychło pięcioro po Złł 4.
Ciuna odmieniłem, a na mieysce Jego Woyciechowskiego
Generała co był na Szymku postanowiłem.
JP. Orańska Sędzina w Gutkowie przebywaiąca pomowią
ludzie iż ma wolą odiechać w Brzeskie, sam się
z nią od czasu ślubowania niewidziałem, kiedy u mam
teście na wszystkich zaniesionym y mnie zdraycą
być swoim oczerniła.
Kiedy Jw. Woiewoda Trocki przyrzeczonego niedotrzy
mnie słowa, niech się przyzna iakim iest Człowie
kiem, ia go znam, że iest boiazliwy y poddany
woli Hordaniy, kiedy mi tego co y w iego ręku na
krotki czas zostawiono dać niechce, odebrać mi też
nic niemoże, będę zawsze Mieszkańcem Trockim,
który iestem z uniżeniem się do nog Pańskim Sługę
Józef Gieysztor.
Mło..

~~144~~ 1778. Julij 23. w Dylewiżach

406

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Czyniąc JW Panu pokrótce Raport z Giż, to specialiter donoszę:

1mo Cieślowie iuz stawia, Obora gdy niepospieszni bywaią nalegam o prętsze budowanie, exkuzuią się, iż Drzewo iodłowe twarde, sękowate, krótkie, krzywe, grube, końcy z obzoin, iż takowe końce ucinać, y po killa razy na iedney Scianie stoczywać muszą, lecz przecie gładko robią.

2do. Co do wyrobienia Poletku ugorowego, idzi orania bronowania korzeni wydzierania, rowow kopania, wszystko należytym idzie porządkiem!

3tio. Siana ani kapla, drobnicy wytykanego z pod Zyta y z Worzpiewy zebrano worow 200. a łąka Skordopłota zwana dla Wilgoci na Gpudzie jeszcze niekoszona.

4to Bydło we Dworze y Wioskach dotąd Pan Bóg od padnie nia zachował, lecz w Giżach, y u dwuch Ludzi w Dopluszkach ledwo dziesięć Sztuk zostało

5to Mowił JW Pan będąc w Giżach iż Piec do Budynku maią być Saledynowe z białemi pałkami, Wzięta takie w Prusiech

sobie kazałem

Mw

robić kazałem, Okiennicy zaś do okien czy szmelcowano czarno, czy białe takież zawiasy y Zamki do drzwi, oraz Okna czy do kit[...] czyliteż ordynaryinym Sposobem, tudzież drzwi czy podwoyne czy poiedynkowe robione być maią, naypręd szego czekam roz[ka] zu Pańskiego, Rzemieślnikow bowiem zamowiłem, lecz robić bez woli Pańskiey kazać niemogłem.

Miałem relacyą, że JW Pan w Gidnie znaydował się, a nieuczynił z[a] ścienie azebym albo ja Sam zbiegł, albo Nawrodkiego posłał d[o] odebrania dyspozycyi względem powyżey wyrażonego zapytania m[o] iego. Do nog Pańskich Unizam się będący

Jaśnie Wielmo Pana
Dobrodzieja
Nayuniżeńszym Sługą
J. Jozef Gieysztor. mp.

107

Raport z Giż Roku 1778. M[ie]c[a] Augusta 12. Dnia.

1mo Dach do Budynku na Ziemi zrobiony z tym samym ozdobnie[?] fugowaniem iak do złożenia na Wierzch, z szczytami iak do Zabicia tarcicami wiązanymi

Lecz sciany na fundamentach z iedney tylko Strony rowno z oknami wyprowadzone, y tez okna ieszcze nieoczepione, z końców zas ieszcze nic między oknami nierobiono, a iuz Mayster wybrał Talarow Sto, tylko dla Giżelow, sam robiąc nic Szeląga niewziąwszy, y gdy się reszta Pieniędzy niedaie, Giżele Maystra odstępuią, a Mayster powiada ieden niezrobię, y tak robota się przerwała, a ja iak postąpić dalej rady dać Sobie nieumiem, chyba Maystra okowawszy trzymać, to przecie robota przeto robić się niebędzie. Dowodnie każdy dzień rachuiąc, Giżelow wydano na nich iuz Złotych Sześćset, a tylko na całą robotę Zostaiecię Zł 120. Zaszczycaliśmy się iżeśmy tanno Maystra ugodzili, albeż z tego profitować niebędziemy, ieżeli koniecznie więcey dodać potrzeba, inaczey Budynek stanąć niemoże, iuz ia coiąći chcę dodać z pańszczyzny po trzech ludzi, y tak skończyć bez naddania ieszcze Talarow 30. nieobeymuie się

[signature]

niedobrymnie się. Powiada że na Kontrakcie w każdym punkcie oszukany został, albowiem inaczey było umawiano, a inaczey napisano po Polsku czego on rozumieć niemogł. Ordynaryi mało po-piono, Kontrakt gwałtem mu wbity, po kilka razy odstępuiąc od Kontraktu, y wychodzący mocą utrzymany. Żeby zatak wy-kim ten Budynek miał być fundamentnie niecyplikowano y cale niewiciągał o tym co mu dopiero sprawnie mitręgę przez windowanie wysoko drzewa et alia innumerabilia. Nie-mie gada y wyraźnie odeyściem y porzuceniem roboty bez dania odkazuie się, lubo mu ia na wszystkie iego gadania wimbuiące położyłem retorsye, y arestowaniem pogroziłem. ale to wszystko cale nie niepomoże, kiedy bez pieniędzy giz-low mieć niemoże, muszę mu mimo kontraktu sanan y resztę Talarow 20. kazać oddać, aby przynaymniey przed Ziminą te ściany pod dachem stanąć mogły, lecz iednak do rezolucyi Pańskiey zatrzymałbymi się, należało, aletez y na oglądać się

oglądać się muszę że czas idzie ku iesieni w dnie krótsze y aurę wilgotnieyszę, wypłacono zaś Robotnikom tym Sposobem: idzy

Pryszczowi Hauptm. Cieślowi za Dni 75. a Tynfo 2.	czyni	Tynfo	150.
Kunert y Tymler dni 150. a Tynfo 1 gr 6.	Facit		175.
Gotfrid — dni 30. a Tynfo 1	Facit		30.
Arend Dni 12 y pół a Tynfo 1.	Facit		12. gr 18.
Nowicki Dni 40. a Tynfo 1	Facit		40.
Szulc Dni 47. a gr 30.	Facit		39. gr 6.
Bayckiewicz Dni 36. a gr 30.	Facit		30.
Arabczyk Dni 20. a Tynf 1 gr 6.	Facit		23. gr 12.
	Expensu in Uno	Tynfo	500.

To iest Złotych 600. y tylko vigore kontraktu zostało w Skarbie Złot 120, a Mayster niewziął ni Szeląga, Roboty zaś ledwie połowa. Do woli tedy zostawuiąc Pańskiey naddać Talarów 30. czyli 87 nadto po trzech na dzień Robotnika ia dodawać każę, a tak iuż mayster żadney niewynaidzie wymówki, y lepiey podług kontraktu konczyć musi inaczey [illegible] go bym [illegible].

Niemożna

uprawy roli sam doziera(m), y siania osobiście dopilnuię

Niemożna się cieszyć liczbą ułuszczonego Żyta gdzie Kop 641., albowiem że iest ztrawą, w którey nayw(i)ęcey Wasilki y całe idło w całym Kraiu tuteyszym niepłenne wyydzie zniego podług wziętey proby tylko Korcy niezupełnie czystego ½ bo niesadzę kąkolu y stokłosy № 841.½

Z którego na Zasiew kładnie się Korcy	180.	
Na Ordynaryę Korcy — —	90.	340.
Na Expens Pański y mnie — —	30.	
Na Wieprze — — —	40.	

Więc do zbycia będzie tylko Korcy — — — — 501.½

O Przemiary za wzięciem proby donieść się

Bydło w niektórych Wsiach do szczętu wypadło, w niektórych paść zaczyna, w niektórych chorować poczyna, w niektórych iszcze niezarażone. We Dworze padło Sztuk 4. przechorowało Sztuk 12. choruie Sztuk 4. inne zdrowe chodzi, oraz y Konie u niektórych chorują, głowy puchną y zdychają, a gdy taka calamitas zniszczeniem Oziminy od padnienia Bydła chorych, Koni, a nawet Swinie y Owce chorują padnąć na Poddaństwo nastąpiła, o zupełnym odebraniu Podatków upewnić się całe niepodobna. Znayduią się tacy Gospodarze, którzy w dawnym [illegible] tam więcey po 4 Kopy całe niepełnego Żyta. Ubolewam mocno nad tym że Jaśnie Panu niepomyślne czynię Raporta życzący zawsze pocieszniemi kontentować doniesieniami. Pszenica zupełnie dobra, lecz ta niewydała nadgodzię [illegible] snopów

D. 28. augu: 1778. w Giżach.

109

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieiu!

Jak daleko sam byłbym uszczęśliwiony gdybym JW Panu kontentuiące zawsze donosił wiadomości więcey myślą obięcy niżeli piorem wyrazić potrafię, lecz dopiero z zasmuceniem serce ruszącym oznaymić mi przychodzi, że wola Nayuyższego Pana dotknęła upadkiem bydła oborę Giżewską, tak dalece, że iuż mało sztuk w pole wychodzi, y te w niepewności wychowaniasię, inne zaś wypadli, a inne leży bez żadney zatrzymaniasię nadziei, niepomnąty karawali po dwakroć stawione, msze święte zakupowane, rożnych lekarstw piłe tylko z wiadomości, informacyi y z xiąg czytania zasięgnąćsię mogło: dawanie, Konowatow Lekarzow przez JP Pa Pilchowskiego z Pruss sprowadzanie, krwie puszczanie, pilność od Zarażeniasię kiedy się ręce Boskiey dotknąć podobało. Rownie

y ... JPP.

y u JJP. Starostow Taboryskich y po innych dworach, wioskach y miasteczkach wypadło y padnie, a rzadko gdzie w tey okolicy zostaie niedotknięte, De numero zpadłych, chorych y w pole chodzących sztuk w Gizach pewnie wyrazić trudno, ponieważ co godzina odmiana staie się. Że ozimina nie urodziła, y dla trawy kosiła się, pastwy pełno Gumno, odryny, brogi y styrty y stogi natożyły się, lecz dopioro obmyślić czym by się zkarmiły, y na gnoie obrócity ustaie sposob.

Budynku Cieśla oczepiał okna, leez Gizele nie wyporzedzioli służbę gdy niema czym płacić y tylko z dwornym pomocnikiem robi.

C. Jak doniosłem o Życie tak dopioro wyrażam o pszenicy, iż z Użgtłu iey kop 520. cieszyć się niemożna, kiedy z wziętey proby okazało się iż wszystkiego ziarna wynidzie tylko Kor-cy N° 420. więc na zbycie Ledwie się okroi

putfosta

pulszozta taszta.
Ugor trzeci raz zorany y dobrze się wyrobił, zasiewania sam dopilnuię.
Ludzie dla nieurodzaiu Oziminy y upadnienia bydła zubożawszy nie są pewni opłacenia podatkow, w Rudzie ieszcze do tąd bydło było zdrowe, lecz Gospodarze przelęknieni wiele zabescen wyprzedali. Do nog Panskich uniżam się y iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobr[odzie]ia
nayuniżeńszy [sługa] Sługa
Jozef Gieysztor.
[m.p.]

o JM Pa Bielskim
zadney nie mam
wiadomości.

d. 16. 7br: 78. w Girzach.

111

Jaśnie wielmożny Panie
Dobrodzieiu!

Czyniąc z tąd JW Panu raport donoszę po krotce et

1mo. Iż ozimina wczesnie usiana y byłem sam do-
pilnowałem y należycie na roli dozieraiąc infor-
macyę dawałem, pszenicę tylko bezemnie skoń-
czoną, ręczę tedy iż nic nieopuszczono co się
należy do Ekonomiki rolniczey, y ieżeli Bog
błogosławić będzie o przyszłym bespiecznie
upewniam urodzaju, byłbym y siewu psze-
nicy do Końca dopilnował, ale termin Kom-
missyi między JW Butterem Stę Brend.
u JP. Zawadzkim Czesznd Starod: przypadły
na ktorą y ia Dekretem Assessorskim ze
stem zapisany odciągnął mię do Woyzbur-
niszek. Wysiano Żyta korcy 168. Pszenicy 74.

2do

2do. Na budynku krokwie iuż stangły, lecz Dachowka ieszcze niewypalona, takowy pospiech za dodaniem robotnika z panszczyzny sporniey przedtym; inaczey by nie przyszło do tego, bo Gizele wie że Mayster niema czym płacić opuściwszy go odeszli. I całe nietak się ma rzecz iak JW Pan wyrażił swoie narzekania, albowiem gdyby pieniędzy urgente necessitate niedawano toby y połowa roboty niebyła w tym roku, y nie dwor Gizelom płacił, ale Mayster, ktoby się znalazł na świecie taki, żeby dobrowolnie a nie z musu dawał pieniędzy dopiero stołowania, przetogi ecce kto będzie dawał doradzenia mi ustała sposobność, Mayster iest y trzymać go można, lecz chociażby go y ołowianego chować ieden niezrobi, a Gizele odeszli.

3tio. Z bydła ktorego (: intitułuię tegoroczne (... lęta.

Cielęta / było sztuk 107. wypadło sztuk 67. Zbyło jałowic 3. Cieląt 5. a iest nie zewszystkiem ieszcze pewnych Wołow 6.

Krow - - -	11.	34.
Podrostkow - -	9.	
cieląt 1777. - -	3.	
Cieląt - 78° - -	5.	

U innych ieszcze ciężey padło bo u W. JPa Marszałka Orszan[skiego] do 200. sztuk wypadło, a ledwie 20. zostało, u JPa Starosty Taboryskiego za znaczney obory, tylko kilkanaście sztuk otrzymało się.

JP. Bielski bywszy w Gizach odiechał niewidząc się zemną więc go o mieyscu rezydencyi Pańskiey informować nieprzyszło.

Poczty do Kowna nie ustanowiłem przytym kolei póki tud nieopłonie z Żalu odpadnienia bydła albowiem iuż y w Rudzie padnie, u Szenkow po kilka tylko sztuk zostało. Wieku przy

przychodziło do mnie /: żalu y sami Senlowie :/ z
oświadczeniem iż czynszu opłacić niemogą, gdy
ozimina nieurodziła, a bydło odpadło, a ten tyl
ko iedyny opłaceniasię sposob. Nawet koni
Owce, Świnie y gęsi w tym kraiu mię
szcami padną y w Chmurzyszkach kilkoro
padło. Day Boże abym od tąd pomyślnie
sze donosił nowiny piszę się z uniżeni
mi do nog

Jaśnie Wielmożnego Pa
Dobra

nayuniżeńszym Sł
Jozef Krzysztof m

28. 8bra 78. w Korwnie

113

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodz[ieju]!

Znayduiący się na tym mieyscu do JW. Pana nadsyłam się donosząc że budynek na zimę słomę okryć kazałem ponieważ dachówka y wypalona do tąd niebyła y tylko 5000. wyrobiwszy do pieca włożył Strychar, więc y niewiem iak z niego wynidzie y chociażby wszystka cała wyszła wszelako iey będzie mało. Zyto y pszenica dość dobrze urunieli, aby tylko ich do wiosny Pan Bog od wszkodzenia zachował. WW: Sęstwo Ziemscy Troccy iadąc do Gutkowa dziś tu znayduią się, u ktorych ia byłem w Kniejdzitowie. Do nog uniżam się będąc

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia naynizszy sługa

Jozef Gieysztor.
mp[ri]a

24. 9br: 1778. w Dydniakach.

114

Jaśnie Wielmożny Panie
Dobrodzieju!

Przysłany do Giż od W. Białozorowey JO Panu pozew do obwarowania Loci standi w Assessoryi przyiąłem.

Budynek w Giżach słomą okryty y okna znatami maiące zabite stoi na zimę bez żadney w nim zaleo teraźnieyszey pory robot.

Cała dopiero pańszczyzna do wymłocenia Oziminy iest obrocona.

Z wybraniem podatkow iest wielka mitręga gdy zboże nieurodziło, a wielka w kraiu y za granicą tanność, y że bydło wypadło.

W. JPani Orańska Sędz: Ziem: Stan: barzo słaba, y iak pisze do mnie JX Kanonik iż bez nadziei dalszego zostaie Życia, prosił mię tenże JX Kanonik ażebym w nadzieię pozwolenia Pańskiego ordynował z Giż Posłańca do JWW: Państwa De Raessow z listem Jegoż ażeby JPo ostatnie przyieżdżali błogosławieństwo, więc

więc y JW Pan raczysz nadgłosić się do W. JPa
Podkomorzego Starodub: dżeby w Rewizytyczach
była ostrożność y staranie. Grubłow Tytuowi
darownym prawem zapisała y przyznała. Do
nog Pańskich unizam się będący

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia
Nayuniżeńszy sługa
Jozef Gieysztor
mp

78. Abris 13. Dydwiz

115

JAśnie Wielmożny Panie

Dobrodzieju!

Cale niedomagaiący y w Lekarstwie zostaiący że do pisania tey Expedycyi Synowskiey używam Ręki nayuniżenszey JW Pana Dobrodzieja przepraszam, a niemaiąc co ynszego raportować ponieważ w terazniejszey porze samą tylko młocbą robocizna bawi się, y że u Nas tu dla ustawicznych dżdżow iedna wielka bezdroż donoszę, oznaymuię też iż W. Kuchm[illegible] Sędzina Ziem. Starodub. totaliter decumbendo iest bez nadziei życia przedłużenia, y coraz gorzey ma się, trumnę zrobić kazała, wszy z nakupionego Szalonu wszystkie śmiertelne odzienie poszyć dyspononowała, Sakramentami wszystkiemi opatrzyła się y będąc zbytecznie słabą codzień ostatecznego oczekiwa momentu, ylubo ia tam dla gościńców icy niebywam, ale codziennie niemal o słabieniu miewam wiadomości. Procz alteracyi w Królewcu przez niewinne Sztrofu Talarow 110. opłacenie rasskey dobiła ią podroż Kowierska

w którą

w ktorą, dla przyznania Prawa Dawnego Synowi na Gutkow wydanego z JmPanem Zawadzkim jozdzila. Już tod consulite JW Panie z W JmPanem Podkomorzym Dobrodz: jem co się Panom mnim naylepiey zdawać będzie, a co ieść z obowiązku mego, to ia Domiusłszy ieclemo z uni- żeniem się do nog

Jasnie Wielm: Pana
y Dobrodzieja
nayuniżenszym Podnożkiem
Jozef Gieysztor
mw Z

Kartelusz JX Kanonika da-
wniey do mnie pisany ko-
muniknię, lecz dopioro wszystkie
rzeczy gorzey się maią.
A od JW Pana bardzo dawno miałem
listowne nadpoperzie.

~~####~~ 78. Xbr. 22 z Kurannej.

Jaśnie Wielmożny Mości Dobrodzieju. 116

Obtrzywając mocne nad tak wielką szkodę JW.
Imci Państwa Dobrodziejów poniesioną przez
tegoż Stanisława Uzara, temuż zaś Uzaro-
wi Fersowi JO. Księżna Jejmć nietylko mo-
wią całey oferią żeleżam, aby za swoia-
re ku mnie dawał kusty dostać się, y czynić rozne
starania y sposobów używał, jakby go
posięgnąć mógł, y sam ja nie zaniedbam
ani zaniedbywam takowego ospytu, żeby niż ob
wotać brakatem wszelkie żydowskiey szpuże
chwytaja Zebrat dyspozytem, azali gdzie po
nich tamiec stoi robienia y miastach niepewnie posta
ki, aby przedawać teyt rzeczy, bo te Ludzie ciekawi
zyskownie,

Z tym obliczem mam honor. Z lężoną uwagą obo-
je JW. Imciow Państwa Dobrodziejów szacowney ...
polecić naszemu łasce, z uszanowaniem jestem
JW. Imciow Państwa Dobrodz.
nayniższym sługą
mi Szostak

Ale niemogłem wtaimnym [illegible]
bogo znaleźć natę dyspozycyą
Znam Ja ile winienem zawsze wdzięczno
ści Jeg. Panu za prace y starania Jego
około polepszenia stanu tego Naszego
Kawałka wierzyć proszę że jak byłem
uwięzieniu tej wdzięczności, tak będę
nazawsze, y proszę pomocy z dowodami
swego nigdy nieodbliżać.
Zdarzę wtym kolu jako y wdrodze
brane na potrzebę JW Pana z Liz [illegible]
Zapłaci y pieniędzy Panszczyzne [illegible]
z Werystilowac jeżeli tyle wydaloney
przywrócić nie dla tego to czynię
abym zatówat od JW Pana, ale gdy
był przez siadczona na niewole
z Kapetów przykrego, wprawdzie
na czas dalszy nieodmawiam wydatku
wtym mój przestępny. Zaś czuję uważę

Poniewasz że ja nie iestem kontent z Ra-
dow JW. Nowoczinskiego, że on chce gdzieś
u cztennieyszy szukać służby, więc zlecenie
JW. Rattkowskiemu Komornikowi dany
mi ieinu Punktami wyrazenia, w każdy
m czasie ~~przestawa~~ nastawa na dy-
spozycyi szczególnej dla wyłaczenia o-
mnich do mego pretensyi duch
szczęśliwych wszelkich gdzieby jakie
pokazały się. Ma JW. Komornik wszyst-
kie kalkulacye z P. Nowoczinskim czy-
nione przez siebie 1776. na 1777. ułożo-
na prowentow a kwitow nie mial
wszelkich obłtamina wszystkich. te jako
nie dostarczaiące kalkulacyi tym
zaraz oddać temu JW. Komornikowi.
Karety zlecitem też by ze mac wszędy
[illegible]

wolnym od Gospodarstwa Sz Zawsłużej. —
ponawiam wielokrotne prozby o miejsce
stania Łaskawego, łomo dostarczenie o
stateczna przyiazn, aby w ... czasie
z Wezwie Mieg. przecie nazawsze.

Ms Sianko. 2 Hal...
Zaleinie ...

kopia
Listu do
Ośżestw
pisanego

1779. Febr 10. w Kownie.

Jaśnie Wielmożny Panie y Dobrodzieju!

Znayduiąc się za tym miescu dla Seymikow nadgłaszam się do
JW Pana z doniesieniem primo: o porządku Obrow tuteyszych, iż na
Dniu poniedziałkowym rano obrany iest zgodnie W. Imć Pan Meier Woy
ski Kowień. Deputatem na Kadencyą Wileń., a gdy o drugiego spor
między Stronami Zabielinskią, Imć Pana Domeyki, y Pauwskią Imć Pana
Mesztowicza na Godzienska, pomnienieczyni trwał do dnia dzi
sieyszego, dziś tedy rano Strona Zabielinska z Prezyduiącym po
dług zwyczaiu do Kościoła Bernardyńskiego, a Strona Pauwska
do Zamku zebrali się, tu w Kościele pod Aktualnym Prezyden
tem Zabiełłą, ogłoszony iest, titulo pluralitatis votorum Imć Pan Do
meyko, przysiągł, a w Zamku pod prezydencyą Imć Pana Medekszy Pod
komorzego ogłoszony iest Imć Pan Mesztowicz similiter titulo plurali-
tatis, także przysiągł, aże Strona Zabielinska położyła obiekcyą
Imć Panu Mesztowiczowi że iest Patronem więc de Consilium Perma
nent, albo Trybunał decydować będzie. Jutro Seymik gospodar
ski z relacyą Poselską ma się odprawić, a w Piątek do Ele
kcyi Sędstwa Ziemskiego po Imć Panu Borewiczu zawakowałego

przystąpią.

przystąpiwszy, ia o tota pars W Imć Pana Woyskiego Kowieńs
z Synowcem na tych obudwuch znaydowaić się nie będziemy, y
in cognito odiedziemy

Pro Secundo donoszę że Podwod dziewięćdziesiąt z Zytem y Pszenicą
do Królewca wyprawiłem Saniami; lecz zaięchawszy za Granicę
wrócić się po Wozy musieli; a zatym Sam na Szyprowiec zaię-
chawszy nie wiem iak się sprzeda, to mi tylko iest wiadomo iż
naywyższa Cena y naylepszego gatunku Zboże płacą Pszenicę
Ich Pich Sześć, a Zyto po Ich Pol. 4., stąd nie wiele się spo-
dziewam Pieniędzy. Kupić kazałem Szleta Meszynie iedna Ż...
za Sztab pięć, y drotu kręgow 3., które odeszlę przy mnie
ryczach do Rakowa

Nieman. od JW Pana rezoluciy na żądanie przywiley Juris
Caduci, ktorego y dopiero nayuniżeniey Suplikuię

O Smierci Imć Pana Paszkiewicza Pisarza Ziem. Trock. iako nie-
prawdziwa w Kraiu naszym wieść iest rozgłoszona, tak JW Woie-
woda Trocki pewnie do JW Pana takową da Rezolucyą

Do nog Pańskich uniżam się przyczyniając

Jaśnie Wielmożnego Pana Dobro-
dzieia Podnożkiem
Jozef Gieysztor. MWL.

D[ni]a 17. 9br: 1779. w Gizach.

Jaśnie Wielmożny Panie

y Dobrodzieju!

Na list JW Pana przez podwody z Rakowa powrócone odebrany daię rezolucyą: Że za pierwszą drogą wszystkie iłe ich zebrać się może podwody wyprawię do Krokowa y z sprawami wiarki sprowadziwszy razem z pieniędzmi odeszlę w mieście do kąd JW. Pan każe.

Gunie zwętny podług rozkazu będą wytkane buszsukno gotowe już iest ufarbowane połowa zielono, a połowa granatowo, ponieważ nie uprzedziła dyspozycya.

Płócienko także będzie wytkane.

Jeżeli życia mi Bóg użyczy musi przyiść ten czas kiedy osobiście dowiedzą, iż barzo często przypominał P. Nauruckiemu aby przesyłał JW Panu raporta.

Doniosę po zoraniu przyszłorocznego ugoru Pszenicę pańszczyzną młócić, a po niey żyto młócić się będzie.

Rów ośmiołokciowy od Rudy aż za Tomasza Cenka kopią na swoich dniach będzie dla koniecznego

Ze ...

Łąki Brozdy osuszenia. JW. Komornik skończył pomia
a ia do nog ſuniżam się Pańskich będąc

Jaśnie Wielmożnego Pan[a]
Dobrodzieja
Nayuniżeńszy sługa
Jozef Gieysztor.
mp

D[o] 12. Janu[arii] 1780

120

Jaśnie wielmożny Panie
y Dobrodz[iej]!

Tego, ktorego piszę zaczętego winszuiąc roku wierny Sługa
JWW Państwu wiernie życzę, y wszelkimi moiemi
sprzyiam siłami, ażeby JWW Państwo setne wieku
swego lata żadną nieprzeplatane alternatą w nay
czerstwieyszym zdrowiu y nayPomyślnieyszych prze
pędzali sukcessach.

Do dnia wczorayszego w kraiu tuteyszym nieoglądali
śmy śniegu, y ieszcze sanie niebyły ruszane, lecz teraz
po wypadnieniu wybieramy się, podług woli Pańskiey
do Krolewca, acz w takiey tam zboża bezczynności,
y co JW Pan zalecił sprawunkow dopełniono być
musi.

Dla Dzieci Zgonatą y z Ojcicą Gunnino Jeo Mar
szałka

Marszałka Orszańskiego w którym cała Ozimina była
złożona, a tam y tłed był zwyczayny do Oyciec
lękam się ia czynic zadość urządzeniu Pańskiem
względem ufundowania w Gizach Oyciec, iedn
jeżeli JW Pan powtorzy swoy rozkaz stać się
musi, lecz ia niezyczyłbym. Ałośnięcysię zw
iestem z uniżenie mszię do nog

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia
Nayuniżeńszy Sługa
Jozef Gieysztor.

Mieć. 10ᵒ D

D. 6. mar. 1780. w Dydwiżach.

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Kiedy y znam y sam widzę że JW Pan z Roku teraz przeszłego 1779. y po podwyższeniu cokolwiek złotego grosza podatkow, y w powiększeniu krescencyi mniey masz intraty, ubolewam nad tą diminucyą z gruntu serca mego, a posiłam się rowną na Sąsiadow tuteyszych z Warszawy od JO Xżny Kanclerzyny y JW Hetmanowy Wielkiey akklamacyą, że podobnie y intraty mniey maią, y tey z surową codzień exekucyą do połowy nie wybrano y do Warszawy niedostano. Przyczyny w Anglij przez P. Quesnay poznane, a w Kalendarzyku Gdańskim pod Rolnictwem Angielskim położone niech mię zastąpią y wymowią, gdzie naysprawiedliwsze y nayistotnieysze tegoż Quesnay iest takie zdanie:

Tanność przy obfitości; wiele kłopotu, a pożytku mało.
Drogość przy niedostatku, ostatnia nędza.
Wysoka cena przy Obfitości, iest to naypewnieyszy bogatych y szczęśliwych Obywatelow.

Ze

Że czasy teraznieysze do pierwszego reguluią się punktu
rzecz wszystkim iawna y widoczna.
Chłopi wtenczas żeli, długo młócili, siła by yeszcze
wypotekli wyprzedali podatkow niewypłacili
ma iest winna bezcenność, a co większa iż w
stko tak iak by zmarnotrawiwszy wieku po
kiey nocy będą chleba żebrzeli.
Kiedy przez lat z okładem dwadzieście niedosi
ągnołem u JW Pana kredytu pozno mi iuż do
ro o niego starać się, a zatym woli zostaie Pan
jako Pańskiey mnie niewierzyć, a wiernieysz
ku poprawie rządu wyznaczyć, naymniey mię
nie pokrzywdzi, kiedy się z nayściśleyszey oka
inwestygacyi, iż cokolwiek ze mnie mogło by
pretendowanego, nayminieyszey nigdy nieopuściłem
staranności, pomoże mi owszem iż ludzie
siedzcy tymi wspominać będą terminami: Non
gnoscitur bonum nisi amissum.
Są wprawdzie niektore drobnieyszego Gospodarstwa
naganne niedoskonałości y sam na Ekonoma
skarżę, Lecz za niego odpowiadać nie mogę bo
w Obornigsku, atbowiem go nie instalłowałem

a co żadysponuię niedopełnia, maximé co do Białogło=
wskiego regulatu rządu gdy Żoneczka z gruntu ni
doczego, ktorą iuż raz y obitem.
Że mularzowi mimo zakazanie mnie zapłacił Złł 50.
y pierwiey rachunek nazełałem y dopiero oznaymi=
łem że nieprzyime.
Dla gruntownego doyscia iak obroćił remanent # 47.
ziachawszy naylipszey do wyrachowania naprzod.
Dopiero się dowiedział za sprzedanego żyta korcy 725
po pułtalara Czerwonych Złotych 119. po Złł 18.6.
a wiele tam Nawrocki z intrat zbierze niewiem
sam on napisze że złoto będzie po Złł 16.¾.
Ja przykazałem aby Komisynie przesłał # 80.
Iak tu trudno o pieniądze że ia na opłace
nie podatkow swoich niemogłem dostać pożyczyć # 4. a iakże by można więcey dostać.
Na kwartę więc każę Żydowi przyciągnąć a teraz wszystko co iest dowiedział się.
Zawszem się spodziewał że JW Pan z sprawunkow kontent nie będzie gdy Nawrocki ndymnie ni naczy

ni naczyniu się nieżna, a Dorsz iest to wierutny Filut
z Talek z Ruśi przysłany y żaden Tkacz niesprzędą tkać płócienka naganiaiąc z gruntu że na osnowę niemocne y całe złe niedobre, więc tutejsze na osnowę do Farby dano.

Gunie są wysłane, ale teraz się niepowsytaią, bo w takim bezdroży kto wie iak prożno doiadą, kazałem w żydowskie Kutbaki.

Co JW Pan o Oleju wyraził przypisuiąc niestaranności w sprzedaniu, to bynaymniey czy się nie ziści, y po nayspilniey szych do sprzedania przyłożeniu się, kiedy tu każdy w początku postu z Wilna zakupił garniec po kruncrylow 7. taka w tym roku iak wszystkiego tak y Oleiu tanność, co zemnie iest, kazałem aby Żydzi wszędzie rozbieglisię y ogłosili, kazałem tenże Oley wziąwszy podwody dworne po dworach wożąc szynkowali, przykazałem nayśurowiey Naumkiemu aby Oley koniecznie był zbyty, a przecię bo czy nie przyidzie na Pańskie do Krolewca oddać wiciny, albo podwodami wywieść, tuż y do Krolewca na kę moc nawieziono, y tam bezcenny, y wiele go pod drogach położono, a iakże tu po cenie od JW Pana naznaczoney sprzedaćby można

z Gir d. 9 Mar. 1780

Jasnie Wielmożny Panie y Naiossobliwszy Moii Dobrodzieiu

123

Powrociwszy z Podwodami z Krolewca powturnie, ktore z Zytem jezdzili Korcy 725, drozey niemogłem przedac iak tyle Korzec po Złotych Pols: 3, wysyłam Podwode iedne do Rakowa podług zaszłey Dyspozycyi z dwunsa Ludzmi dla pewnosci, przez ktorą posyłasie Piniędzy wszystko we Złocie, to jest za Zboza wyzz wyrazone ✱ 119 a f 18 gr 6 za Masła przedane ✱ 2 a f 18, z Czynszowych ✱ 39 a f 16 gr 22½ czyni sztuk ✱ Sto Szesdziesiat, Sunie nie z falowane Łokci Komissynich 68 reszta zas Przędziwo Wełniane zostawiłem na Samodział dła Czeladzi Folwarkowich, takosz posyłam od Dziesięcin Wieprzow Kiełbasy par 100 w Cebrzeupakowane, par 10 zostawiłem na Expens Komissarski, Oliey zas za rekomen

Dowałem

dowatem po Miasteczkach w poblizu ale
więcey niedaią za Garniec komissyni iak
le Zł 2 podług Ceny Kowienskiey. Do na
szy o wszystkim Szczęście na Zawszy

y

Jasnie Wielm: Panu a
y Naiosobliwszemu Dob
Sługa Wierny y pod
Thadeusz Nawrocki

P S było wysłano Podwodę do Rakowe półtora Tygodnia przed
Swię: Jozefa, ale że żadnym sposobem niemogli przez Nie
men przejechać wrocili się od Ponomonikow y czekali poty
aż mogli przez Niemen przejechać

2 Giz d. 9. Mar 80

125

Jasnie Wielmozny Mci Dobrodzieju

Było Czynszu 4499
Arendy 1600
Było Czynszu 6099
Aukcyia 401
6500
Teraz Czyn.
za Przewody Urzędz
Czer 1 Dukat

Na List J. W. Pana Dobrodzieja pod Datą 26. Febr z Rakowa przez powracaiących podwodnikow nadesłany reponę, co do obrotow moich że jeszcze dla niektorych okolicznosci o nadarzającą się dla mnie w tym Kraju robotę dostateczniey się nie umowiłem, przeto posledniey szą Pocztą donieść nie omieszkam. Względem zas ułożenia Podatkow y wszelakiey powinnosci zaszłey po uregulowaniu Gruntow donoszę że każdemu Gospodarzowi na osiadłość wydzielona Gruntu użytecznego po pul Włoki; z tey pul Włoki przy dwudniowey co Tydzień Panszczyznie Czynszu naznaczono po Złł 20. Przyięte zas Grunta taxowano ad proportionem bonitatis, z takowego tedy uregulowania z gadzaiącego się z wolą W JPa Miecznika Rockiego okazało się Intraty Roczney Gotowego grosza Złł Poll. 6500. gr 8. Inkluduiąc do tey Summy y Arędę Roczną Złł Poll. 1600. więc JW Pan Dobrodziey może miarkować aukcyą Czynszow W ercepty przeszłą roczney Kalkulacyi JPa Nawrockiego. Co do dni Panszczyzny y Gwałtow. Panszczyzny na Tydzien od Gospodarzow y Ogrodnikow wypada Dni 180. więc przez 52. Tygodni to iest przez Rok cały uczyni Dni 9360. Gwałtow na cały Rok dni 1288. In unum uczyni Dni 10648. Gruntu pod Dwuma Zmianami Dwornemi okazało się Oromego Włok 8. morgow 21. Prętow 175. Prążkow 30. Sianożęci Dworney na rożnych mieysciach Włok 3. morgow 4. Prętow 206 Prążkow 50. Pod Trzema Zmianami Sękow pod Dworem mieszkaiących Gruntu Oro

mego.

Oromego Włok 2. morgow 27. Prętow 180. Sianożęci w tychże Zmianach włok 2. Prętow. 19. quantitatem gruntow Szkawskich z przyczyny propo nowanego ich zniesienia do nowę wyliqwidowanie zas Robocizny z qua titatem gruntow Dworzych z przyczyny zarobienia tych gruntow, dea teris naydokładnieysza JW Pan Dobrodziey z nowę utorzonego Inwent rza powezmie Informacyą, o ktorym przeszłą Pocztą pisałem czy mam dostać JW Panu Dobrodzieiowi lub Infundo Jiż zostawić l niemam wiadomosci, toż przeszłą Pocztą doniosłem de quantit całey Cirkumferencyi Starostwa Zirowskiego azali o moiey należno oże żadney nieodbieram wiadomosci, przeto powtorne przesyłam prozby moje zadysponowania mi wypłacenia oney, lubo teraz c mogło wybrać Pieniędzy dosyta jednakże te kilkadziesiąt złł z ekonom możesię zebrać. Samego mię nieodmiennym Respektom Panskim lecaiąc zostawuię we mnie Ochoczosci obowiązek wdalszym C pełnić rozkazy piszęsię nazawsze

Jasnie Wielmożnego Pa
Dobrodzieja Nayniższyn
Sługa
M Buharowski Komor W
msu Jh.

1780. Apr 19. z Rydwit

126

Jaśnie Wielmożny Panie
Dobrodzieiu!

Jeszcze całe niedzielę leżę, niemal obłożnie chorujący a drżącą ręką pisać niemogąc, że nie własną piszę ale Synowskiey używam, nayposłuszniey JW. Pana przepraszam, y na list Pański przez porożnych z Kalowa Ludzi pisany daię odpowiedź.
Po uczynionym partykularnym z Nawrockim porachunku okazało się, w prawdzie iż tyle iakem w liście wyraził do sprzedanego Żyta dołożyć z impurban cyi był powinien, lecz iż powiada że na różnych maiąc pieniądze mieyscach dopiero zebrać nie mogł, co się przy prawdziwey Kalkulacyi y weryfikacyi Remanentu na Pa Nawrockim okaże musi ko niecznie y na Ludziach dowodnie okazać, ażeby istotnie przy nim być należało z gotowizny do rąk moich albo kto z Woli Pańskiey rachunek czynić będzie temu in natura wraz oddać

Olzy

Oley po całym Kraiu naszym iest do Sprzedania ogło-
ny, wozili go Żydzi Jezowscy po Miasteczkach, Dwo-
rach y Klasztorach ani garca nikt po tey nie kupi
cenie, Żyd Witkowiski Garbarnię trzymaiący targ
ie go do wyprawy Skur, ale się odkazał iż nad dw
Złota żadną miarą dać nie chce ile że w Koronie
czas postny a tylko był po Koruntów 7. ieżeli więc
JO. Pan po tey cenie zbyć pozwoli o rezolucyą p
tkaw Supplikuię, bo z Korona żałupi
O Affiliacyi żadney nic innego nieuczyniono, ale po
tamowaniu przez JXa Karpowicza wszystko tak
stało iak było.
Specifikacyę iaki być ziaki będzie na Rok przyszły
podatek pieniężny przysyłam choć dla choroby
moiey Nawrockiego ręką pisany, a co ma przy
to Szczegulnie iako co rok bywa z rozrabiaiących
się, co raz gruntów lubo cena nad Witkowiskie
Punkcie Statwa iest większa Uładziona

Słowieńsko

Płocienko na powrot Imć Bielskiego z Królewca będzie gotowe

Przystane Zawiasow par 4. sa z roboty cale prostey ni kczemney y małe ciesie y skrobkie taki że nietylko machin drzwi utrzymać nie będą mogli, ale nawet y Skrzynie ile pudyrdowych nie dotrzymaią, a zatym do niczego się nie zdadzą, ieżeli wszystkie takie będą, Szkoda nadaremnego Expensu

17 Znayduie się tu Maiętność pod Witkowiszkami z Starostwem tym graniczaca Poieziory nazwana JW. Zabiełły V Brygadiera na Zastaw za 80000. złł. Pol. ieżeli u JW. Pana iest co zbywaiącey Summy można na niey ulokować. Do nog a może iako chory ostatni raz uniżaiący się iestem poko tehne—

Jaśnie Wielmożnego Pana

Dobrodzieia

Nayniższym Sługa

Józef Giesztor mp.

Po trzykrotnym sądzeniu y upomnieniu winy y kary kontrakte[m] opisaney darowaniu kiedy się Kazimierz Sękus niepoleppszył y szkodę nie iuż Arędarzowi lecz Skarbowi Panskiemu pędzeniem trunkow daley czynić ważył się zniewolony byłem gorliwością szkody Panskiey dać mu plag piętnaście nie więcey, y winę kon traktową, dla przykładu drugim zapłacić nakazałem, to iest: na Żyda pięć a na skarb Panski pięć Talarow maiąc iedna[k] po cichu aby inni nie wiedzieli po połowie sfolgować, lecz iż tąd przemilczał y do mnie się nieodzywał zostaie to woli Pan skiey, iak się będzie podobało, proszę mi listem rozkazać, stan[ie] się zadość Panskiemu zaleceniu.

Inwentarz Szawlski po pomiarze zro= biono. 1780. w Maju przysłane

≠

1780. maia 27. z Giż

128

Jaśnie Wielmożny Panie Dobrodzieiu!

Przychodząc mocą z miłosierdzia Boskiego do zdrowia, a zbiegłszy do Giż y tu cztery dni zabawiwszy czynię, ztąd takowy acz per brevia Jeo Panu Raport, y od tego co nay więcey Obywatela Kontentować może poczynaiąc, defero że, Żyto Dworne Giżowskie całe dobre mało w przy nayniższych dołkach po nad rowami dla wielkich aż dotąd Słot, deszczów Marcowych y Aprilowych nie wygod wymokłego. Pszenica zaś w większey części y to ta co iest Kraiowa, Siana iest dobra, iednak z Zielem, Jęczmieńka zaś w większey części niedobra w której pewnie znayduie się będzie dyrsa y mietlica. Po Wioskach też Giżowskich niektórych Oziminna zupełnie dobra, a po niektórych przez większą część zła. Lecz cena Zboża w Królewcu całe niska o czym iuż musiał donieść JWo Bielski.

Summę Czer: Złot. 1070. dla JPa Walużynicza JWo Bielski u mnie lokował, lecz dotąd od tegoż JPa Walużynicza żadney niemam odezwy.

Oley
[signature]

Oley dotąd niezbyty y niemasz do przedania nadziei
Stolarz robotę swoią do Buczynku niebawiąc skończy
Stycharz Rusak do robienia Dachowki przyszedł assekuruie
się tak dobrą jak y nieboszczyk robić, y po niedzieli
czenie swoią robotę
Przytaczam kontrowersyą Ekonoma z Chłopem o ukradzione p
miądze Złł 120. y Decyzyi wtym JW Pana Suppliknię, k
ra istotnie y sprawiedliwie iest opisana własnie tak, j
mieniowane stawali strony
JWm Komornik odiechał ztąd niedaleko na niedługą robotę
swoią y ieszcze ze Skarbu Pańskiego nieiest opłacony.
Do nog Panskich unizam się y iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia.

Nayniższym Sługa
Jozef Gieysztor. mp.

z Giż d. 14 Juny
1780 Roku

130

Jasnie Wielmożny Mći Dobrodzieju

List pod Datą 25. maja od JW Pana Dobrodzieja do mnie pisany Jmć Pan Mieczny poodeyściu Poczty mnie odesłał z Dydwiz przeto niemogłem przeszłą Pocztą dać rezolucyi, wktorym wyczytywam Żądanie JW Pana Dobrodzieja kondycyonalne, ieżeli będę mogł abym zjachał nakilka dni w Słonimskie do Chorosiewicz; ale przed doyściem tego Listu kilko dniami przyrzekłem W. JPani Pilchowskiey Starościn Rudzkiey być przy zaspokojeniu Dyfferencyi między Sieżną Kanclerzyną y innemi, do tego Dzieła wyznaczył Dekret Trybunalski Komissyą wktorey ma prezydować JW Chrapowicki Marszałek Orszań, taz się ma rozpocząć d. 15 Juny. przeto wtak krotkim czasie odmowić się niepodobno, może JW Pan Dobrodziey udysponować Listownie jak z Superuiącą Panszczyzną postąpić, to będę wtym pomocą Panu Miecznemu, ktoremu y przed utworzeniem Nowego Inwentarza otym obszernie mowiłem. Dwa sposoby z strony moiey upatruię, umiarkowania zbywaiącey od potrzeb Folwar Panszczyzny; Pierwszy ieżeli JW Pan Dobrodziey Grunta Sękow pod Dworem mieszkaiących zechce przyłączyć do Paszni Dworney to zbywaiąca Panszczyzna będzie wystarczaiąca zarobienia tych Gruntow, a ieżeli nie to niektorym Poddanym skasować Panszczyznę a Czynsz aukcionować, z przyłączenia Gruntow Sękowskich do Paszni Dwor zdaie mi więcey skarb profitowałby aniżeli zaukcyi Czynszow powstąpioney Panszczyznie, tylko Sęk Sękow znieść, te moje zdania do woli JW Pana Dobrodzieja oddaię czekaiąc rezolucyi ktorą niem odbiorę pewnie zakączysię rozgraniczenie a tak będę wolnym do dalszych usług Panskich pieszczącysię

Jasnie Wielmożnego Pana Dobrodzieja naynizszym sługa
M. Butharowski Kom. Mić

Oud Karwoshi Junij 14. 2 Ex.
1780.

Kopia Listu odemnie Gieysztora do WJmPana Narbuta Woyskiego Pttu Lidzkiego w Roku 1780 Julij 17. pisanego.

Folwark JW JPa Chmary Kasztelana Minskiego Giże zwany in contiguitate Starostwa Wilkowiskiego leżący, y przed y po rozgraniczeniu się iako sam iedyną był zawsze rządzony spokoynością, tak Sąsiedzkiey doznawał wzaiemności, dopiero kiedym tu ziechał, odbieram o niespodziewanych od Starostwa Wilkowiskiego dla mego oppressyach; et primo że Poddany Wilkowiski Biskis zwany naszedłszy gwałtownie na possessyą od niepamiętnych czasow Giżowską okopcowaną, y ograniczeniem ab utrinque podpisanym, y ad acta Grodu Kowienskiego od lat szesnastu oddanym opisaną, gdy grunta poorał y tąki pokosił sam na tym iest poimanym gwałcie, y lubo Violatores a se ipsis occiduntur, atym barziey capiuntur, przecież Sąsiedzką dwoni tego Chłopa szacując przyiaźń upomniawszy tylko słowy y samego uwolnić y Konia z nim wziętego wydać kazałem. Secundo. przez swywolę Chłopską Doberszmyta sub titulo Strażnika pograbiono na ugorach sumiesnych Koni Ludzi Giżowskich pięcioro, Dwor Giżowski vim vi repellendo odgrabił na ugorach dziesięcioro Koni Ludzi Wilkowiskich, ażeby y w tey mierze dla złośliwey Doberszmyta rozpusty niewinny lud niemiał szkody y mitręgi, a nieme niebyły znużone zywioty, do WWmPana Dobrodzieja iako supremam nad tym Starostwem Wilkowiskim maiącego potestatem recurrendo nayuniżeniey upraszam, ażebyś zamianę Koni dopełnić nakazał, y drogę do uczynienia postempku w tak gwałtownym, a przymuszonym razie quod de iure o grabieżach competierit łaską swoią zatamować raczył, ile gdy JW JemPani Hetmanowa Dobrodzika zawsze na JW JPP. Kasztelanow Minskich respektuiąca niemogłaby takowey ich cierpieć krzywdy. Sperando zatym o ułatwienie prozby iestem

WWmPana Dobrija cet cet.

Kopia Listu WJPana Meiera Woyskiego Kowiensk. w Ru 1780 Julij 1 do JPa Gieysztora Miecznika Trockiego z Szaudyniszek pisanego.

Niewiadomy iest mi zupełnie postempek Biskiow z Włości Wilkowiskiey, co tam uczynili przeciwnego Giżom, przecież zuchwałość Chłopow wsi Rudy brac iednego z tych Biskiow y w więzieniu trzymać, zabierać, oraz przy nim Konia, wszakże rzecz między sąsiedztwem przyiaźnie y zgodnie zachowuiącymsię, nieprzypada więc taka gwałtowność, abarziey niegodzisię, przez szacunek y wdzięczność dla JW JM. Pani Hetmanowey, ktora z widoczną krzywdą Starostwa Wilkowiskiego tyle przy ograniczeniu dla Giżow postąpiła y przydała lasow, gruntow y tak, a teraz za

iey dobroć

iey dobroć taka nadgroda, że Poddanych iey gwałcą, proszę WWmPana D[obro]dzieja abyś kazał Biskia uwolnić y Konia iego oddać, a na uczynek do rozez[na]nia wizya zesztesię. Jestem zwykle. WWmP[an]a Dobrja ettc ettc.

Kopia Listu WJPana Narbutta Woyskiego Lidzk[ieg]o w R[oku] 1780 Julij 18. pisanego.

Zgorszyło mię barzo to obeyście P[an]a Ekonoma Giżowskiego z Ludźmi JW JEmPan[i] Hetmanowey Dobrodziki, iż mimo zwierzchności Dworu tuteyszego, gwałtow[nie] zabrawszy Człeka Wiłkowiskiego dotąd go więził, takowy postempek ... mięcy przyiemności Sąsiedztwa wymaga na ostatek odporu bespieczności po[słusz]ney dostęgaiącego. Znam dawno z iakim są szacunkiem JW Państwo Kasztel[an]stwo Minscy dla JW JEmPani Hetmanowey Dobrodziki, a znaiąc to ufa[m] ich wielkiey łagodności y sprawiedliwości, iż tak rozwięzłey mocy niezost[aw]ią w Giżach, iakasię teraz na Włoscianach Wiłkowiskich dopełnił[a] przez więzienia Człeka bez referencyi do Dworu, wszak częstokroć [w] Sąsiedztwie o granice wynikaią spory, wszelako te, gdzie więcey u[szano]wana bywa spokoyność niżeli prawność, prętkosię ułatwiaią, tu nie dotych kłotni od JW JEmPani Hetmanowey iestem użyt[y] ... wiem iednak o wyszłey WJPana Woyskiego Kowienskiego d[is]pozycyi, że Konie grabieżne wymienić rozkazał. Z zupełną ... dykcyą y szacunkiem iestem. W. WmPana Dobr[odzieja] ettc.

Raport Iasnie Wielmożnemu Panu y Nayosobliwszemu Dobrodzieiowi z Starostwa Gizowskiego Miesiąca Aug: 24 dnia 1780

1mo Donaszam JW Panu z gledem Urzentku Oziminy iż Żyta Urzento wszystkiego Kop 614, Pszennicy Urzento Kop 532 Snop 30.

2do Iarzyna ieszcze niesprzątniona z Pola takosz y Lni ieszcze w Polu.

3tio Ugor z Łaski Boskiey wszystek za Orany w Zagonach gotowy, tak, iak do Siania tylo.

4to w Tym Roku za Gnoiono gnoiem Morgow 61. a Szlamem zawieziono Morgow 2, nie wszystko na Pszenice ale y na Żyta.

5to Rowow nowych wykopano w tym Roku więcey iak na 700 Prętow y zaczełem na potrzebnych mieyscach starych Rowow szlamowac.

6to Płocienke gotowe wytkano Łokcibo światło niebieskie z białym w Paskach podług Dyspozycyi Imć Pana Bielskiego, te przędziwo które przysłane z Rakowa w Zimie przez Podwodnikow wybielonych Takk sztuk 30 z brakował Tkacz

Szerwin

Szerwintyski Tałek 15 z tych
przyczyn zewcale wontnie były
y nie można do Tkanie, z Grz do
datem Tałek Sztuka cały to
iest z Tałek 75 wydał Płoccki
Łokci 60, te same Szyrzyni
iak Marianpolski Tkacz, a
le Szerwintyski Tkacz więcey
Łokci wydał.

7mo Inne Przędziwo dano do Tka
cza podług roskazu J. W. Pa
na, Cieńsze na Obrusy a grub
sze na Płotna, to iest Sztuk 4 na
Obrusy y Serwety a Sztuk 3 na Płot
na oddano ~~Sturm~~ do Szerwinty
szek:

8vo Siana ukoszono w tym Roku y z
wieziono Pogodliwe na Wozow
250, a Starego Siana iest
więcey 100 Wozow.

Donioszy o wszystkim J. W. Panu y Naiosobliwszemu Dobro
iowi, na ostatek wyrazam swoi żal y nieszczęśliwy tro
nek ktorymi ostatnego Roku w Grzach nie spodziewa
zdarzyłosię

Ze

Nawrocki

133

Że mie taka nieszczęśliwość spodkała niewiem z kądżem się tak ciężko zawinił tyle do Skarbu Jaśnie Wielmożnego Pana, za co iuż jestem ze wszystkim zebrany przez W Imę Pana Gieysztora Micznika Troc: tak ciężko ~~Zabra~~ [zabra]ny jestem że żadne Odzienie y Koszuli dla mnie y dla Żony moiey nie zostawił, przymuszony zatym jestem na inszym mieyscu szukać inych Sposobow ale iuż nie w Gizach abym się wżywił Żony moiey, a tym czasem szukam względney Łaski Jaśnie Wielmożnego Pana y Nayosobliwszego Dobrodzieja Oraz Łaskawego politowania nad demną aby moie Ubostwo niebyło rozproszono nim Ja Dług moy Zaspokoię Uciskaiąc y Całuiąc Stopy Pańskie jestem ~~Z~~ Nayglębszą pokorą

Jaśnie Wielmożnego Pana y Nayosobliwszego Dobrodzieia Nayniższym podnoszkiem y Sługa

Thadeusz Nawrocki

mpp

Naurocki.

1780. aug. 31. z Dydniow

134

Jasnie Wielmożny Panie

Dobrodzieju!

Day Boże w innych dobrach Pańskich w tym Roku le
psze oziminy plennoście, ponieważ w Kraiu naszym
y uzętki miedowrzły liczba kop tak należycie uro
dzaynych, y umłot całe Szczupły. Uzęto w Gizach żyta
Kop 614. a podług wziętey proby ma wynieść korcy
1008. ydyrsy korcy 60. Pszenicy uzęto kop 532. a po-
dług proby ma wynieść tylko korcy 543. y dyrsy kor
cy 102. przyłączywszy zaś Sama probę Sperator ży
ta Korcy 1024. y Dyrsy korcy 61 Pszenicy kop 552. y dyr
sy Korcy 103. y garcy 7. —

Rola na oziminę tego lata iako suchego należycie się wy
prawiła y więcesmie trzeci raz w zagony iest zora
na, Dnia 4. 7bra żyto siać się zacznie y w tem tygodniu.

tygodniu skończy się, Pszenica zaś odsieie się, pr
Sm Mateuszem, albowiem dla nieplenności mie
tatce namłocić nasienia chociaż się, nato lepsze
kładały kopy.

Przed powracaiącym mnaz Seymikow oświadczył się
urodzi że sobie gdzieś / lecz domyslam się iż w
szczyźnie / upewnił za promocya pewnego Księża
Służby mieysce, y 10. 7bra ma obięż, dopraszał się
uwolnienia, lecz ia bez woli Pańskiey dopuści
dalenia się niemogłem, naybarziey przeto że iest
bowie dłużnym JW^o^ Pana czekam quid agendum
cenia, y jezeli za decessa w przeszłych Kalkulacyach
wypadłe mam pretendować od niego Bonifikacy
oraz jeżeli JW. Pan oddali go także, czy na mieysc

JW^go^

135

Kgo innego od Siebie zesłe, czyli tu wybranego z Wielu żądaiących do Kraiu ięzyka Stossowanego mam in stallować Łaski Pańskiey o applikuię będąc z umieniem się, do nog —

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia
Nayniższym Sługą
Jozef Gieysztor
Sniez: Wa Tr

Jenie Nawrocki mówił mnie się, pisał do JWo Pana otwieraiąc myśli y żądze swoie y oświadczaiąc się, zaspokoić Skarb Pański

[illegible]
Szkła,
do karety Sznury
do Dragów
na Mundury Szlera
pojazdy ludzi

D[e] 7. 9br: 1780. z Dyduiz

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodz[ieju]!

Kiedy listem swoim z warszawy Dnia 23. 8bris datowanym uczynić raczyłeś Jw[ielmożny] mćy Pan Dobrodziey nadzieię pamięci swoiey na mnie, biorę śmiałość supplikować tey łaski ażebyś do JJ ww Kossakowskiego Biskupa Cyrenskiego y Podkanclerzego Litewskiego Jw Pan moy powagę swoię zanieść chciał interpozycyi, gdyby ci iako poruczenie a maiestate interessowaniasię do Sejmików maiący rozpisali do Urzędników Smoleńskich rekommenduiące mię do wakansu Sędstwa Ziemskiego Smoleńskiego, y lubo ia sam u tychże Urzędników mam zasługi y od niektorych przyrzeczenie, przecię spodziewamsię żeby mi tako we niemało pomoc mogły promocye, gdy bowiem w Trokach żadna mi iuż niezostaie nadzieia do Smoleńskiego myśli obrociłem moie. A gdziekolwiek będę nie przestanę szczycić się że iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodz[ieja]
Nayniższy Sługą.
Jozef Gieysztor.

Wlatur
mieg Wo Tr

Po zeszłym JW. Antonim Rybinskim Koniuszym y Woy[...]
Trockim zawakowałe Woytowstwo wyprawił JP. Łagni[...]
ale ieszcze nieprzysiągł, Syn moy prosił mię aby
żebrał u JW. Pana łaski o wyprawienie dla nie[go]
przywileiu; lecz niewiem jak wiele kosztować pr[zy]
wiley, iak iest mała z Woytowstwa intrata b[o]
tylko Złł 150. jeżeli by przywiley wiele miał ko[szto]
wać niemiałbym przyczyny y JW. Panu prożby
krzyćsię moię.

[illegible] 30. [illegible] 87.
z Dyspoz.

d. 20. 7br: 1780. z Dydni

137

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieiu!

Pierwiey nim mię doszedł list Pański usiewu Oziminy w Giżach do zoru zalecaiący, z obowiązku mego miałem o tym pamięć y sta ranie, co naydokładnieyszego wyciąga przyłożenia się, zoka żyi więc suchego roku rola się arcydobrze wyprawiła, ale na twardszych mieyscach cztery razy była orana, usiano tedy Żyta korcy 146. Pszenicy 101. mniey w tym roku wysiało się z czterech przyczyn, idą pierwsza, że w tym polethu nayuięcey przyczynionych gruntow, a że bar zo miękkie są y tłuste, przeto rzadziey siało się, dru ga: że od tego połethu do drugiego kilkanaście mor gow odłączono. trzecia że w tym roku dla suszy ziar no drobne idąc siewkie, Czwarta, że na pustyniach po wioskach nie siano bo są zaięte. Obeszło tedy przy nizinach od tyk gęsto, lecz niewesoło, iż y tam niema dostarczaiącey wilgotności, po wyższych zaś mieyscach tylko te weszły ziarna, ktore się nayglębiey

zakopały

Załopaty, inne leżą iak w popiele w ziemi suchey. Bar
niete y ledwie nieznigcey w tym kraiu znayduiesię
row y zrosek, że do tąd ieszcze ugory nieorane,
gdziekolwiek są gliny czerwone, lub glcie sinie, tam
y siekierami wrombać by niepodobna, czekaią zmiło
nia Boskiego y o deszcz wołaią, ale niewiem kied
wysłuchani będą, niemiawszy go przez całe łato y
sień ani razu, co oziminy y iarzyny barzo uięło plen
Ięczmienia kop 30. owsa 25. grochu całe pięknego u
zowo 20. w Giżach zebrałosię. Dopiero koniyernie rz
Paylu kopania przykazałem, y inne po wsiach rowy.
Nawrockiemu do tąd podania nieuczyniłem czekaiąc n
rezolucyą Pańską, quid z nim względem zadłużeni
agendum; y mieysce ma sobie upewnione, y dostie
rezolwuiesię.
Dopiero podymne wybierasię, y przy tym za dzwony l
z wielkim ludzi narzekaniem.

Na

Na kwartę czynsze zakazałem, y przed S. Michałem co dać będą mogli odeszlę kwartę.

Dopiero gdy upadł ten, ktory promocyą za mną Pańską po dwakroć zatamował, azaliby nie było łaski JW. Pana ponowić do JW. Woiewody Płockiego interpozycyi; tam iest Podwoiewodzy in declivio vitæ, y dawno nie sędzący. Iest także wakans w Smoleńskim Sędstwa Ziemskiego, y tam ratione possessyi bywam na Seymikach, gdyby za łaską Pańską przez JW. Podkanclerzego a Maiestate mogła do Urzędnikow wyiść na przyszłe Seymiki rekommendacya si fieri potest nay pokorniey supplikuię, mam y ia sam dość tam reputacyi, ale chciałbym się a Maiestate mieć zaletę, ieżeli dożyię, tym czasem iak się szczyciłem honorem być, iestem z uniżeniem się do nog

Jaśnie Wielm. Pana Dobrodz.

nayuniżeńszy Sługa

Jozef Gieysztor. MWTr

~~Listy JmcPana Inspektora~~
~~w Roku 1780. dochodzące~~
Gieysztor 20. 7br: 80 Rᵒ

Jasnie Wielmożny mi
Dobrodzieju

133

Z Załączoney Kalkulacyi Hotynskiey z Definicyi okazało się Złł 25 gr 29 Gotowym Groszem przy JP Ekonomie zostaie Złł 240. Remanentu zaś Summa Złł 2763 gr 24. w takowey Dystynkcyi Czynszu należytości od Roku 1771. do Roku 1780 Złł 472 gr 9. Za rozne zboze rozdane na kredyta przez JP Dworakowskiego Złł 1793 gr 15 Za rozdaną Gorzałkę takoz na kredyta przez JP Dworakowskiego do roznych Terminow. Złł 462. Za woła roboczego danego Chłopowi na kredyt Złł 36. odzyskiwanie takowych Remanentow tak przez JWPana, jako y przezemnie mazlecenie JP Ekonom. Kalkulacye obie to jest Hotynska y Choroszewicka JWPani kazała sobie oddać; natym Tygodniu spodziewamy się wyiechac do Giz dla pełnia dalszych rozkazow, polecając mię Panskim Respektom na zawsze zapisuję się

Dla JP. Bielskiego iakie ma być postanowienie Pensyi y Ordynaryi do Giz czekam wiadomosci od JWPana Dobrodzieja

JWPana Dobrodzieja
nayniższym sługą
M Butharowski
Komor. Wa mias.

Dz 9. 8br 1780.
z Hotynki

D[ni]a 13. 8br: 1780. z Giż

140

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodz[ieju]!

Pięćdziesiąt y ośmletnego wieku będący, od lat 36. na usługach imienia JJ.WW Państwa zostaiący, a zdarmi się iż nigdy nieposzlakowany, i żalibym tey niemógł dosyć przezorności, y u Państwa tyże nie wysłużył kredytu, iż czego nie mam poruczonego przywłaszczać sobie nieporważeście, jawnie mówię iż niemam mocy starych oddalać y onych kwitować, a nowych bez wyraźney woli Pańskiey instalować Ekonomow, a przeto Nawrockiego ani oddaliłem, ani kwitowałem, y serio czekać w Giżach dalszey dyspozycyi Pańskiey zaleciłem. On zostawiony po odieździe moim w Giżach mimo moią wiadomość y nad moie spodziewanie obiął w dyspozycyą w Prenszczyźnie folwark, y pierwiey Żonę wyprawił, a potym sam był wyiechał /: ruchomości zostawiwszy :/ sia o takowym postępku wziąwszy wiadomość sprowadziłem go sposobami, y trzymam w areszcie, a codzień teskliwie wyglądaiąc Powrotu JJPana Komornika z dyspozycyą Pańską doczekać się niemogę, sam tu siedzę, y Gospodarstwo Utrzymuię. Row Payke kopie, po wsiach Chłopom dla ich pożytkow rowy powytykałem y ko

paċ

serio przynagłem, rolę na Zimę orać kazałem, y iuż bli
połowy zorana. Z ogrodow warzywo zbierać dozieraı
czynszow nagołdwanie usstawnie nakazuię. Podatki
opłaciłem, wziąwszy na kwartę z czynszow, y wszyst
co do utrzymania porządku Gospodarskiego iest
potrzebnym y należnym swoim idzie trybem. D
piero z Nowrockim nowy czynię rachunek; ma o
dać paratâ pecunia złotych 400. z Expensem, a
długach ma podać oleoto złotych 400. ktore ież
nie są pewne nieprzyimę a po porachunku drobne
ruchomość uwolnię. Oczy ostatniejszy raport u
nie, a samego ani uwolnię ani kwitować będę, a
żeliby quo casu migraret Życzaynie przew y a
założywszy uczynię o statwicy a kompertatyę y
tradycyę w prawa pełność y pewnie żysrze.
Kiedym narzekał o nie opowiedne odjechanie pr
ięgł, iż nie tą myślą odiechał gdy y ruchomo
zostawił, ale tylko aby tam dyspozycyę obię
gdyby oney nieutraćił, A zawsze dla usprawiedliw
niasię maiąc comparere, iako iest coś podobnego
Z werifikacyi niczniepokaże, bom iuż oną czynił
potrzybnie

potrzykroć dokładnie. Niecierpliwie dyspozycyi Pańskiey oczekiwam, czy od Państwa na dyspozycyą będzie kto przystany? czyli tuteyszego linguistę y do Zyczaiu sposobnego JW Pan installować pozwoli. Iuż dopiero wszystkie potoczne ustały roboty, tylko karmienie z poletków zebrać potrzeba, a Zwyczayną utrzymać Ekonomikę. Do nog uniżam się Pańskich będący

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
Nayuniżeńszy sługa
Jozef Gieysztor.
mpr

Registor B. [illegible]

2 Gi.

Jasnie Wielmożny Mci Dobrodzieju

142

Pozałączoney Kalkulacyi Hotynskiey przyiechawszy do Siz znalazłem JPana Naurockiego przybyłego z Folwarku Sipowicz Starostwa Przskiego dla ostatecznego rozrachowania się, z ktorym WPan Gieysztor miał rozpocząć porachunek y iuż weryfikacya przez tegoż WP. Gieysztora była rozpoczęta; ktoremu gdy okazałem Punkta od JWPana mi dane niekonkludował weryfikacyi lecz tylko przez całą weryfikacya przezemnie czynioną był przytomny z ktorey żadne przebory w podatkach nieokazały się. Specyfikacyą Zatrzymaney Ruchomości JP. Naurockiego przez WP. Gieysztora przyłączam z ktorey żadney rzeczy niewydałem resztę zaś Ruchomości podług regestryku ręką JWPana Konotowanego tenże WP. Gieysztor wydał. Z ostatecznego teraznieyszego rozrachowania się, został winnym JP. Naurocki skarbowi Złł 1014 gr 29 oddał teraz gotowizna na ten dług JP Naurocki Złł 541. gr 15 więc ieszcze zostaie winnym skarbowi Złł 473 gr 14. ktore w wyszłym czasie deklaruie oddać, ma na ten dług na wtori Growskiey od siebie pożyczonych Pieniędzy Złł 200. ktore jeżeli JWPan Dobrodz. zweryfikowawszy każe przyiąć, to resztę tylko będzie się starał, a jeżeli nie to o całą resztę długu ma czynić starannosci

Lubo JWPan Dobrodziey słownie mi kilka razy mowił że niechay Naurocki choć Gotowiznę odda, a wynikaiące Decessa z Definicyi mu ustąpić z tym wszystkim bez wyraźney woli JWPana Dobrodzieja JP. Naurockiego nietylko zapewnić ale y mowić o tym niemogę, y dlatego przyłączam ze wszystkich Kalkulacyi Summaryusz Decessow do Woli JWPana Dobrodzieja na ktore JP Naurocki reponit że inne Decessa mogą być sprawiedliwe, a daleko większa część niesprawiedliwa y na tym zabiera się do Juramentu.

Jezeli tedy JP. Naurocki iak deklaruie odda skarbowi resztę od niego należącey Gotowizny a JWPan Dobrodziey Decessa wynikaiące ze wszystkich Kalkulacyi mu ustąpi, to będzie dopraszał się zakwitowania, a że żaden niema mocy go zakwitować przez samego JWPana Dobrodzieja przeto może JWPan Dobrodziey Kwitacyą daniego Pocztą nadesłać. ktora do oddania Pieniędzy może być zatrzymana w Sizach.

Siłę wdosporzyczar JP. Bielskiemu podałem, a w tych dniach dokacze spisywać podanie y Regestr Birczy na ten rok mających się wybierać Podat-

kow

Podatkow, a na Rok następuiący trzeba sporządzić inny Regestr Bierczy
z Powiększeniem Intraty Gotowego Grosza za ustąpienie niektorym Chło
pom zbywaiącey Pańszczyzny z opisaniem wszelkiey powinności Wło
Girowskiey oraz ustanowić Furmanki in Casu skarbowey potrzeby do
Krolewca y na Ruś. Wszystko to chciał dla JW Pana czynić obowiązu
iąc się tylko gdybym od JP. Bielskiego przez czas zakonkludowania mo
roboty y bawieniasię w Girach niebył tak traktowany iak wpoczątkach. ktory ufaiąc w Respekta JW P. Dobrodzieja ostatniemi słowy
mię wyłaiał z tym się oświadczaiąc że y ia w tym Urzędzie do Gir p
iechałem y do tego Czasu niemoże sobie Komissa wybić z głowy. znam
to dobrze że niezkonczem to byłoby JW Pana Dobrodzieja w Dom
Jego wznieciać iakowe kłotnie tak iak JP. Bielski ktory JP Nauw
przybyłego dla rozrachowaniasię nie sobie nieuinnego gdybym nie
stąpił byłby pokrzywdził. to wszystko do Wysokich względow JW
na Dobrodzieja oddaię piszącysię nazawsze

Run Żytnia Girowska całe dobra
Run Pszeniczna średnia.

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja nayniższym
sługa Mbutharowski
Komor[nik] W[ielki] mu[...]

Datt w Girach
1780 D[ni]a 26. 8bra

Bukharewski 80. Roku

Zbr. 26. 2 gr. y Remanent

na Pa Nawrockim.

1

Dª 26. 8br: 1780. z Rydwin

144

Jaśnie wielmożny Panie
y Dobrodzieju !

Za przybyciem JJPªa Butharowskiego z dyspozycyę y pisanymi od Jwº Pana punktami porywczo zadość czyniąc woli Pańskiey wraz wszystkie Diariusze Ekonoma y kwity od czterech kalkulacyi u mnie były, podarria y wszystkie papiery do rachunkow ab Aº 1772 regulowane, na ręce JJPªa Butharowskiego oddałem, rewers specifice na każdy kwit, xięgi, podania etc. de data et actu spisane od tegoż podpisane wziąłem; z branych czynszowych tegorocznych na opłacenie kwarty pieniędzy porachunek uczyniłem, pozostałe oddałem, kwit wziąłem, kalkulacyę ab 8. Julij ad 20. 8bris z Nawrockim uczyniłem, y tę rownie iak y inne wszystkie pod censurę poddałem, Samego Nawrockiego z pod moiey straży do rąk JJPªa Butharowskiego przewiodłem, z końmi y cenniey szą ruchomością regestrem specifikowaną, z ktorey niektore drobne sama imscio me wywiozła, szmócie ryży y chuściska nic niewarte ia uwolniłem, a co lepszego w

Gizach

w Giżach znayduie się, opłacenie należącego skarbowi od niego quantum pewnie on assekuruie y nie może być uwolniony a zapłaci, nie byłby on do tąd nigdzie starał się służby, lecz gdy JP. Bielski y do Krolewca iadąc, y z Krolewca powracaiąc niektorą swoią w Giżach łokował ruchomość y człowiek iego wygadał się, na ten czas zaczął myśleć o sobie.

Arcydobrze y naylepiey się dla mnie stało, że JWWm Pan Dobrodziey wszystkie moie rozkazałeś przebrać y rozpoznać czynności, bo te są świadkami iak y samym Państwu y dobrym byłem wierny y życzliwy; lecz to mię obchodzi, że to dzieło iedney poruczono osobie, qui n'est fortior me, iaby wolał czył, żeby y więcey a nie parcyalnych y bieglejszych y w przytomności Państwa takowe expediowane być mogło dzieło, y lubo ufam: jako sam siebie y duszę moią znam dobrze: że y iedne iota nie iest mylne, przecież ieżeliby co naymnieyszego mnie czerniącego było to doniesiono, wcześnie protestor do samych Państwa appello, y na nową krytykę biorę.

Niech zatym zdrowi posłedniejsi spokoynie dopiero od

czyn

odpoczywaią, kiedym ia pracuię wszystko ułatwić; że
własna chwała iest próżna zamilczam przeto oney.
a tylko mowię iż niemasz iuż ~~czego~~ w Giżach czego
robić, prócz gotową usiewać rolę y gotowe kosić łą-
ki, a zbywaiącym robotnikiem uproiektowanego do-
być pożytku, y na uskutecznienie całe łatwego, O. gdy bym
ieszcze w życiu moim mogł w Giżach oglądać Państwo
rzekłbym z Symeonem nunc dimittis Servum Tuum.
Niewiem iak rzetelne o braniu przezemnie pozwoloney
z łaski Pańskiey tygodniowey pańszczyzny czynił rapor-
ta, lecz to wiem pewnie y przysięgnę bespiecznie, iż
więcey do robocizny nad pozwolenie niebrałem,
chyba kiedy posłaniec z raportem, albo na
pocztę, albo za innym iakowym interessem Pańskim, a
może kiedy y za własnym moim.
Jeżeli w pada w myśl Pańską, że ia uczyniwszy o-
sadę wiosek, rozmierzywszy grunta, wyrznąwszy
sznury, ograniczywszy też wioski, mappy nieuczy-
niłem; odpowiadam iż oney iako JW Panu nieuży-
teczney

nieużyteczney, a koszt czyniącey, mnie zaś pracowitey ni
widziałem potrzeby, wszak że mappy przy rozrobko
wych lasach codzień inna facies, iako y na rok
przyszły potrzeba oney poprawy, czynsze zaś z con
czney stanowiły się rewizyi, a mappa onych niepow
kształ; mappa okazała tylko moią pracę, y sp
ktykowało się co Warminski napisał Poeta, Hos
versiculos feci tullit alter honores: Sic vos non vobis
Do tąd nietakową cieszyłem się nadzieią, że ieżeli kie
tedy przynaymniey dopiero Senatorskę y do Rady n
ustaiącey Użytą powagą swoią Jego Pan jeżeli ni
na mnie to choć na Dzieci moie pamiętać y p
mowiwać raczy, alić sublato fundamento tollit suffici
Niech y zato Bogu będzie chwała; który tyle Pańskie
skłonił na mnie serca, że pomocy robotnikiem
ri nadzieię, a choćiażby y tyle Pańskiego niezostało w
du, ja przecię zawsze w iednostayney wierności y
nie byłbym iako iestem z uniżeniem się do no

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja
Nayuniżeńszy Sługa
Jozef Gieysztor. m.

Jeżeli mi co Jego Pan rozkazy
wać będzie supplikuię wyrażenia
ie y dopiero pomoc moią czynitem w Zżac

D[ie] 7. xbris 1780. z Dydwiż

146

Jaśnie Wielmożny Panie

y Dobrodzieju!

Lubo dla samego honoru y zaszczytu, a oraz promocyi na wiernych JW Pana utrzymywałem się usługach, gdy iednak y w takim nieiestem zatrzymany sposobie szemrzeć że niebędę y z Pańską zgadzam się wolą rzetelne czynię oświadczenie, niezayzdroszczę też tylko przypominam sobie że inni spokoynością z mojey cieszą się pracy, zapatruię się przecię ze strony y iuż wczęści dostrzegam: że się do Giż applikować będzie mygło: Nieszczęśliwa głowa na ktorey Cyrulicy golić uczą się.

Jeżeli do tąd niepozwolity mi losy moie partycypować z promocyi Pańskiey, przynaymniey dopiero racz JW Panie wspomnieć na mnie: Pisałem

pierwiey

pierwiey, y teraz ponawiam nayprokornieysze prozby
ażebyś JW Panie chciał za mną do tych osob
stare, ktore interessowania do Seymikow a ma
state maią zlecenie, aby Urzędnikom Smolen
skim mnie do zawakowatego Sędstwa Ziemsk
insinuare chcieli.
Po ascensie na wyższy stopień JW Piotra Za
szy zawakowało Miecznikowstwo Kowienskie ię
ono nieiest ieszcze innemu podpisane żąda
względow Pańskich aby Synowi moiemu za t
ską dobroczynną konferowane być mogło.
Jeżeli zaś y tymi prozbami przykrym mnie sc
JW Pan być uzna, raczy wyraźnie zakazać
nia iakowey nadziei y dalszey natrętnosci
niedoli

niedoli moiey criticas przypiszę sortes. Szczycić się iednak będę iż byłem y chcę być z uwenerowaniem

Jaśnie Wielmożnego Pana
y Dobrodzieia
Nayniższy sługa
Jozef Gieysztor.
Miecz: Wał: T.

Seyptor 7. Abr: 80 Holm,

1780. xbra 27 z Giż

148

Jasnie Wielmozny Mći Dobrodzieju

Na doniesienie JPana Bielskiego repono 1mo co do Remanentow Pienię=
znych podanych na włosci te wszytkie są zweryfikowane, y zad=
nego niepokaze mi JP. Bielski szeląga do ktoregoby się Ludzie nieze=
znawali. Chmiel niejest wprawdzie cale dobry y swiezy ale tez
niejest y zgniły. ten niekupowany za gotowe Pieniądze, ale brany
za Remanenta dawne niepewne do odyskania Konfiskuyąc niekto
rych Ludzi bo niebyło czym lepszym odonych wziąc wszakze wied=
ney Kalkulacyi ustąpiono pertotum włosci kilkaset Złłś dlatego
Ze nie mieli sposobu czym oddawac; toc lepsza szkodka anizeli
szkoda. Budynek co do Roboty Ciesli jest zakączony y samze JPBielski
tegoz Ciesle z Giż uwolnił. Sprowadzając szkło zakilkadziesiąt mil
nieprzdobno gdyby jaka częsc onegosię niestłukła ale nietak jak
donosi ze wszytkie potłuczone. zboza poki niezakączą młocic
niemozna zgadnąc czy wyda podług Proby albo nie poniewasz kopa
lepszego zboza wyda więcey a podleyszego mniey. Rzeczy Pana
Nawrockiego ktore znalazłem w Giżach zadnych niewydano. to
wszytko doniosszy Piszę się

Jasnie Wielmoznego Pana
Dobrodzieja naynizszym
Sługa
Mbucharewski
komornik msciłł.

Dnia 21. Xbr. 80. z Gzi

Jaśnie Wielmożny Panie y Nayosobliwszy
Mći Dobrodzieju.

Lubo do tych czas ruinę przykrości dla mnie czynione przez wJXdza Surrogata Trąckiewicza z przyczyny X. Kamienskiego cierpliwie znosiłem, do piero od 25go Augusta w kłotniach zostaię y w domu spokoynie usiedzieć nie mo gę, przymuszony iestem szukać rady y pomocy JwPana y Dobrodzieja. Gdy byłem wyznaczony na Kommissyą do Kietarwłok z Xiędzem Dziekanem y dwoma Plebanami w sprawie X. Kamienskiego, na którym pokazało się mieszkanie z kobie tą tamże służącą y zaciężenie na śmierć oneyże, rozkazano mi abym X. Ka mienskiego transportował do Kowna, gdzie zaraz odsądzony został od empty y posłany na rekollekcyi do XX. Rochitow, gdzie przez miedzi. 8. z guro uspie dywał, a mnie Dekretem nakazał abym zareiestrowawszy iego ruchomości spro wadził do Kowna przy którym reiestrowaniu moim niektórzy nalazło kredy torow dopominaiących się o wypłacenie długow o czym gdy oznaymiłem wJX. Surrogatowi kazał mi sprzedawać rzeczy y zaspakaiać długi, że nie było nikogo któryby kupował owszem którym był winien zabrali ruchomości przy mnie zo samym pokiż nie wypłaci wszystkim. Do piero namowiwszy wJX. Surrogata y XDza Jerczyckiego Kommen. Kowien. wyprowadził drugą Kommissyą przez którą od wszystkiey dowiedzioney niegodziwości został wolny X. Kamien ski y perpetuum silencium wszystkim nakazano, a mnie sub poena sus pensionis nakazał abym zabraną ruchomości koniecznie wpięt nastu dniach

Dniach onemu przystawił, a po wyściu piętnastu dni mam zostawać in
pensione poty aż nieprzystawię tego wszystkiego (choć iuż suspenso m
tem przez cztery dni będąc w Słowni.) Chciałem appellować do Nun
tury ale że droga niepomyślna atak wiele iuż poniosłem expensa
cy ponieśćby trzeba w milczeniu to zachowawszy starałem się pozys
X. Kamieńskiego rzeczy, ale że Dwór Witkowski y Dwór Perkinski ni
nie wydaią nie wiem iesczeze co nastąpi y iaka decyzya ab Officio na
pi. Więc szukam względnych łask JW Pana y Dobrodzieja aby
czył napisać do JW. JXdza Biskupa aby nakazał milczeni
namniey do przyiazdu swego przed którym spodziewam się
explikować się gdyż u sądu nieznayduie słuszney sprawiedliwo
kiedy mi ani mowić niepozwalaią ale tylko Arbitranie rozkazu
tey wyglądaiąc łaski Pańskiey iestem z nayglębszym uszanow
niem.

Jaśnie Wielmożnego Pa
y Nayosobliwszego Dobro
Nayniższym Sługą
X. Jozef Borowski.

X. Borowski[illegible] [illegible]
względem oprawy z Zł: Ka:
umyślnie. 80. Zł: albo 21.

ttt

z Gir 1781. Januarii 24.

Jasnie Wielmozny Mći Dobrodzieju

151

Wyczytywam wLiście od JWPana Dobrodzieja sub Data 25. Xbr 1780 z Choroszewicz do mnie pisanym żem niewinnie pisał do JWPana Dobrodzieja że JP. Bielski uwolnił Cieślę, więc jeżeli JWPan Dobr nie daje kredytu memu pisaniu, niechayże JP. Bielski sam wyzna jeżeli niejest tak wsamey rzeczy; ukazałbym siebie niewiernym u JWPana Dobrodzieja gdybym kiedy co opacznie donosił. Niezgodne w zażysk ci mają, ktory inaczey rzeczy iak są, wistocie smieją donosić JWPanu Dobrodziejowi przez całą Weryffikacyą, przytomny był WP. Mieczny Trocki oznaymiono było całey włosi że już Nawrocki od Dyspozycyi Girowskiey iest oddalony, pytałemsię całey gromady azali nie macie jakiey krzywdy od Nawrockiego mowili niemamy weryfikowałem wszytkie Remanenta tak Pieniężne jako y zbożowe pytałemsię każdego zosobna ze tyles winien Pieniędzy, tyles zboża i do Jarzmienia Zyta owsa etc. wszyscysię zeznawali y teraz zeznają ktorych podałem na Remanencie, żadensię człowiek natenczas ztym nieodzywał że onemu dano Dyrsą a kazano oddawać czystym zbożem, jakoz Pierwszy raz teraz y słyszę otym od JWPana Dobrodzieja, ocżym zaraz pytałemsię Nawrockiego czy jest tak wsamey rzeczy że dawano ludziom Dyrsą auremanent połozono Zytem nato mi odpowiedział że niejest tak ale dawano Zytem lecz podłym y to przez puł, naprzykład dano ktoremu Zyta podłego korzec jeden, aczystego drugi y wtym miał y wtym miał Nawrocki takową Dyspozycyą od WPana Miecznego Trockiego

Trockiego jednak niefundując się na Jego takowey relacyi Karatom sta
nąc Ludziom ktory winni zboże y wprzytomności JP. Bielskiego
pytałem się onych lecz y oni tosz samą uznali, więc skarb
wtym niema pokrzywdzenia że podleyszym zbożem dawano
a lepszym oddają, ani włości sobie wtakim razie to zakrzyw
dę mieć niepowinna, bo te zboże niegwałtem narzucano
dobrowolnie ktory chcieli to brali y było im oznaymiona
że czystszym zbożem mają oddawać. Co do zakończenia
z P. Nawrockim ma JWPan Dobrodziey dawnieysza Poczta
sobie przestane wszytkie Decessa wynikte ze wszytkich Kalkul
od czasu objęcia Dyspozycyi aż do czasu oddalenia oraz wiele
na nim jeszcze gotowizny zostaje, ktorą musi oddać, z a decydo
wanie zaś Decessow od woli tylko samego JWPana Dobrodzieja
dependuje wtym czekają rezolucyi [illegible]

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieja nayniższym
Sługa
M Butharowski
Komar W[illegible]

1

Do 20. Marca 1782. z Dydwiż.

152

Jaśnie Wielmożny Panie
y Dobrodzieju !

List JW Pana Marca 4. datowany pocztą mię doszły w tym mię iedynie pociesza, że JW Pan natrętności moiey nieprzykrząc sobie, y dobroczynnie prozby moie chce uskutecznić, y na dawanie mi odpowiedzi nie skompi fatygi, za co nayglębsze u nog Pańskich złożywszy podziękowanie losy moie po Bogu JW Pana poruczam protekcyi a siebie do nog Pańskich uniżywszy iestem

Jaśnie Wielmożnego Pana
Dobrodzieia
Nayniższy Sługa
Jozef Gieysztor
Miecz: W^o Tr

...Niechciey miłościwy Panie ...stawać rekommendować mię ...a Pańską dyspozycyą, ...le się tu podobny otwiera ...sob: JX. Dziekoński Kmsrz ...ełoński niebespiecznie zapadł ...a zdrowiu y Doktorskie odstąpili, napisz JW Panie do JW Strażnika niewymieniaiąc nic o chorobie boby rozu...miał, że ia śmierci życzę, ale tylko jeżeliby się w Wielonia nadarzył iaki wakans aby mnie tę poruczył funkcyą